

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 15 din — LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtna 150 din; plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 ameriške dolarje — TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606/70-3-24

Stev. 1—2 (563—564) Leto XII.
NOVO MESTO, 12. JANUARJA 1961

UREJUJE uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vzhod iz Dilančeve ulice) — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Dolo« v Ljubljani

Stopamo v jubilejno leto

...Stopamo v 1961. leto, ki je za nas zlasti pomembno tudi kot leto, v katerem proslavljamo 20-letnico narodnoosvobodilne borbe in ljudske revolucije. To leto proslavljamo kot dvajseto leto od tistih dni največjih preizkušenj in tragedije naših narodov — začetka junaške epopeje, v kateri se je iz krvi in trpljenja porajala svobodna, neodvisna, nova socialistična Jugoslavija.

Ko se spominjamo težkih dni, ki so nastali z okupacijo naše dežele, in junaške štiriletna borbe najboljših sinov in hčera naših narodov, hkrati izražamo globoko spoštovanje in priznanje vsem, ki so v tej borbi žrtvovali svoja življenja za srečnejše in boljše življenje sedanjega in bodočih pokolenj socialistične Jugoslavije. Ta proslava naj bo tudi nova močna pobuda za nadaljnje napore naših delovnih ljudi, da bomo čimprej uresničili tiste ideale, za katere so bile dane tako ogromne žrtve.

S trdno vero, da bo človeštvo srečno prebrodilo nevarnost, ki mu zdaj grozi, s trdno vero, da bomo premagali vse težave, ki bi utegnile nastati v naših naporih pri graditvi socializma, želim vsem našim državljanom in državljanke, delovnim kolektivom in vsem našim delovnim ljudem, pripadnikom naših obrambnih sil in varnostne službe, naši mladini in najmlajšemu rodu, pionirjem, srečno novo 1961. leto!

TITO

(Iz novoletne poslanice predsednika republike tovariša Tita)

IZJAVI PREDSEDNIKOV OBČINSKIH LJUDSKIH ODBOROV OB ZDRUŽITVI OBČIN

SENOVO in VIDEM-KRŠKO

Predsednika občinskih ljudskih odborov SENOVO in VIDEM-KRŠKO sta na prošnjo našega sodelavca v zvezi s skorajšnjo združitvijo obeh občin naslednji izjavi:

● **Tovariš KAREL ŠTERBAN**, predsednik ObLO Senovo:

»Občane bo najbolj zanimalo zakaj je prišlo do združitve in kakšni vzroki so pripeljali do tega.

Za tak ukrep se je odločil občinski ljudski odbor potem, ko smo po daljših in temeljitih razpravah s političnimi organizacijami na okraju in v občini uvideli, da manjše občine glede na prenosne razne službe z okrajnega ljudskega odbora na občino ne morejo več obstajati. Občina Senovo bi glede na finančne dohodek še lahko obstajala; imela bi tudi dovolj kadra, ki je zdaj na ObLO. S prenosom novih služb, ki jih mora v bodoče opravljati, pa je občina za tako delo tudi po številni prebivalce premajhna. Že zdaj imamo z občino Videm-Krško več skupnih interesov: za veterinarstvo, sanitarno inšpekcijo, sodnika za prekrške, skupno banko, katastrski urad, sodišče in še več drugih služb, ki pripadajo na občino (zavod za zaposlovanje delavcev, pošta in pod.). Na podlagi teh ugotovitev smo prišli do zaključka, da je združitve naših dveh občin gospodarsko in politično utemeljena. V letih 1961—65 se bo dvignil bruto produkt v obeh sedanjih občinah za 47,9 odstotka na prebivalca v občini, narodni dohodek pa za 41,1 odstotka. To nam jamči dober nadaljnji razvoj našega področja v združenih občinah. Pri združitvi občine Senovo z občino Videm-Krško bo treba dati Krajevniemu uradu na Senovu in v Brestanici več pravice, tako da bi prebivalci teh območij opravili na svojih domačih uradih vse potrebno — razen pristojnosti, ki bodo tudi poslej pripadale občini.

Zbori volivcev, ki so bili glede tega vprašani, so potrdili predlagano združitve občin pod pogoji, ki sem jih pravkar naštel. Potrebno pa bo, da bo bodoča komunna skrbela za nadaljnji razvoj tako, kot je to že predvidela občina Senovo v svojem perspektivnem petletnem planu. Na seji ObLO na Senovu, ki je bila 26. decembra lani, smo sklenili, da se občini združita na

enakopravni podlagi. S tem bo zagotovljeno, da se bo v združenih občini gospodarstvo še nadalje razvijalo v korist dvigovanja življenjske ravni vseh občanov. S tem pa bomo tudi prispevali k hitrejši graditvi socialističnih odnosov in socializma v naši domovini.

● **Tovariš STANE NUNČIČ**, predsednik ObLO Videm-Krško:

»Združitve občine Senovo z občino Videm-Krško je logična posledica razvoja našega komunalnega sistema. Pri tej in ostalih združitvah kaže, da se ljudska oblast od dalje od svojih državljanov in volivcev. Če pa vemo, da je delavsko in družbeno samoupravljanje osnovni temelj, na katerem stoji naš družbeno politični sistem in njegova komunalna ureditev, potem je v praksi vsa stvar drugačna. Demokratični mehanizem zahteva široko sodelovanje volivcev pri upravljanju zadev s področja gospodarstva, pro-

svete kulture in drugih družbenih služb preko ljudskega odbora, njegovih svetov in komisij, krajevnih odborov, bolšakih odborov, delavskih svetov in drugih družbenih samoupravnih organov, ki imajo pomen za življenje ljudi v kraju in za splošno gospodarski in kulturni razvoj. Potemtakem imajo volivci nekega kraja vse možnosti za reševanje raznih problemov, ki so življenjsko važni za ljudi v tem kraju.

Naša naloga je torej ta: demokratični mehanizem nadalje razvijati in oblast preko zborov volivcev, krajevnih odborov in stanovanske skupnosti približati volivcem. Čim bolj se bodo ta načela uveljavila v življenju, tem manj opravkov bodo imeli volivci na občini, s tem pa je tudi odpravljena bojazen pred neenakopravnim položajem volivcev in kraljev v komunah.

Prenos pristojnosti na občinske ljudske odbore zahteva kvaliteten kader v državni upravi in organizaciji raznih služb, kar je v manjši občini nemogoče. Z občino Senovo imamo že sedaj organizirane nekatere skupne službe, kot veterinarsko in sanitarno in-

špekcijo, sodnika za prekrške, skupen zavod za zaposlovanje delovne sile, kataster, sodišče, socialno zavarovanje in banko. Združitve je tako z ekonomskimi in z drugih političnih razlogov upravičena in koristna.

Obe združeni občini bi tvorili močno ekonomsko enoto, saj imata že v letu 1960 skupaj približno 13 milijard bruto proizvoda in 5.557.000.000 din narodnega dohodka. Leto 1965 pa naj bi združena občina imela približno 24 milijard bruto proizvoda in 9.500.000.000 din narodnega dohodka, kot je predvideno s perspektivnim družbenim planom.

S tem je podana močna materialna osnova za nadaljnji gospodarski vzpon in krepitev družbenega in delavskega samoupravljanja.

Razstava Lojzeta Perka v Dolenjskem muzeju

Obiščite razstavo novjših slikarskih del akad. slikarja Lojzeta Perka v Dolenjskem muzeju v Novem mestu. Razstava je odprta dnevno od 9. do 12. ure, ob torkih, četrkih in sobotah tudi od 16. do 19. ure.

PISMONOŠEVA TOŽBA

— Ljudje božji, ne vsi naenkrat, saj ga že tiskajo! Nihče van bo zameril, če si ga naročite vsak na svoj domači naslov. Če imamo že 16.650 izvodov tedenske naklade, lahko še vaša vas vzamemo pod streho...

Besedo imajo volivci in proizvajalci

V prihodnjih 5 letih naj bi se vrednost skupne proizvodnje v novomeški občini povečala na 36 milijard in 400 milijonov dinarjev, narodni dohodek pa za 122 odstotkov. Največje povečanje: v industriji in kmetijstvu — Volivci naj odločijo, ali so za zvišanje prometnega davka na blago v drobni prodaji — Osnutek odluka o dopolnilnem proračunskem prispevku na osebni dohodek gre najprej na zbornice volivcev — Še ta mesec: združitve občin Novo mesto in Žužemberk

Štirinajsta redna seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora Novo mesto 5. januarja pod predsedstvom tov. Ludvika Goloba je bila namenjena obravnavi osnutka petletnega perspektivnega gospodarskega razvoja novomeške komunne. Osnutek, ki so ga dobili odborniki že nekaj dni pred sejo, nakazuje glavne smernice bodočega gospodarskega razvoja.

Izhodišče bodočega petletnega načrta so uspehi, doseženi v minulih obdobjih. Ti pa nikakor niso majhni. Vrednost proizvodnje se je v letih 1956—1960 povečala od 7,9 milijarde na 15,8 milijarde ali za 99 odstotkov, narodni dohodek pa od 3,2 na 6,4 milijarde dinarjev ali za 100 odstotkov. Taki dosežki v preteklih letih so trdna osnova za še hitrejši go-

spodarski razvoj v prihodnjih petih letih. Upoštevajoč splošne smernice gospodarskega razvoja v naši državi in dosežanje uspeha na območju komunne, predvideva osnutek perspektivnega načrta, da se bo vrednost proizvodnje v prihodnjih petih letih povečala na 36 milijard 400 milijonov dinarjev ali za 132 odstotkov, narodni dohodek pa na 14 milijard 285 milijonov dinarjev ali za 122 odstotkov. Stevilo zaposlenih se bo v tem času povečalo za 44 odstotkov.

Največje povečanje proizvodnje predvideno v industriji, in sicer od 6 milijard 885 milijonov v letu 1960 na 23 milijard 315 milijonov dinarjev v letu 1965. Za porast bo potrebno okoli 6 milijard investicij za nove industrijske zmogljivosti in razširitev ter modernizacijo obstoječih. Na novo se bo zaposlilo v industriji okoli 2.300 delavcev ali za 71 odstotkov, storilnost pa naj bi se v tem obdobju povečala za 76 odstotkov.

Osnutek obravnava perspektivni razvoj vsake gospodarske organizacije v občini, hkrati pa vsebuje tudi vrsto priporočil in predlogov, ki jih daje občinski ljudski odbor posameznim podjetjem glede njihovega bodočega razvoja. Odborniška komisija, ki je sestavljala osnutek načrta, se ni mogla strinjati z več kot skromnim

planiranjem nekaterih podjetij, ker ni vsebovalo realnih možnosti. Take predloge je komisija zavrnila in predlaga zvečanje obveznosti, kar je ljudski odbor tudi potrdil.

Razprava o osnutku petletnega perspektivnega načrta je bila živa. Sodelovalo je 19 odbornikov obeh zborov. Iz te izčrpe razprave posnemamo glavne misli:

Priporočila in predloge posameznim podjetjem naj pretežno zbor proizvajalcev odnosa občinski ljudski odbor ter na osnovi tega prične razgovore s prizadejimi kolektivi. Industrija se bo razvijala v bodoče še bolj v posameznih centrih, zato je potrebno tudi sredstva za negospodarske investicije (šole, zdravstvene domove ipd.) usmerjati v prvi vrsti v take centre. Hkrati je treba nujno misliti na urbanistične načrte. Združevanje razpoložljivih sredstev komunne, podjetij in državljanov bo temelj za nadaljnjo rast življenjske ravni naših ljudi.

Bodoči razvoj komunne je treba gledati vzporedno s splošnimi družbenimi interesi, ne pa z ožjih krajevnih stališč. Področje komunne je treba vedno obravnavati kot celoto. Zlasti moramo preudarno uporabljati sredstva za negospodarske investicije. Potrebe po teh so znatno večje, kot bodo možnosti, kar nare-

kuje še toliko večjo skrb. Ne gre, da bi gradili nekaj samo iz socialnih ozirov, pač pa moramo upoštevati predvsem splošno gospodarske naloge. Socialna vprašanja posameznikov moramo reševati drugače.

Plan razvoja kmetijstva predvideva povečanje proizvodnje na družbenih posevkih za 108 odstotkov, pogodbeno sodelovanje med zadrugami in zadrugniki pa naj bi zajelo do leta 1965 60 odstotkov vseh kmetijskih površin v občini. Svet za kmetijstvo je mnenja, da je načrt za družbeno posestvo premajhen in da je možno v tem času doseči povečanje za 250 odstotkov. Tega mišljenja so bili tudi posamezni odborniki, ker so pogoj ugodni. Hkrati s povečanjem kmetijske proizvodnje pa je treba misliti tudi na življenjsko raven ljudi, zaposlenih v kmetijstvu.

Več odbornikov se je zavzemalo za nadaljevanje elektrifikacije posameznih naselij in zaselkov. Elektrifikacija vasi je v glavnem končana, brez elektrike pa so le še oddaljene manjše vasi in zaselki. Nadalje so poudarjali potrebo po raznih obrtnih delavnicah, ki jih za nekatere stroke zelo primanjkuje.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Za pomoč alžirskim otrokom

Pionirji svetniške šole so s svojimi prispevki zbrali do sedaj 17.000 dinarjev za alžirske otroke. Akcijo nameravajo nadaljevati z zbiranjem starega železa po podjetjih, ki bi ga nato prodali in dali izkupilec tudi v ta namen. Vsem upravam podjetij so že poslali prošnje za odstop nerabnega materiala in bodo verjetno prav dobro uspeli.

PREBIVALCEM NOVOMEŠKE OBČINE!

Ne zamudite v prihodnjih dneh zborov volivcev, na katerih boste sodelovali o osnovah novega petletnega plana gospodarskega razvoja novomeške občine! To dni so imeli odborniki ObLO po vseh sektorjih konference, prihodnji teden pa se začne zbori volivcev! Obiščite jih polnoštevilno!

SOCIALISTIČNA ZVEZA

O DRUŽBENEM NAČRTU

V torek, 10. januarja, je bilo v Novem mestu posvetovanje predsednikov občinskih odborov SZDL novomeškega okraja. Pogovorili so se o pripravi na občinske konference SZDL, ki bodo v vseh občinah od 28. januarja do 7. februarja. Konference bodo skrbno pripravljene, delegati bodo dobili gradivo pravčasno, da bi ga lahko predelali in se pripravili na razpravo.

Občinske konference bodo kritično ocenile delo krajevnih konferenc (le-te niso bile povsod najboljše pripravljene), utrdile nove organizacijske oblike Socialistične zveze in nakazale pomembne naloge te organizacije, še posebej pa bodo delegati na njih razpravljali o pripravljanju družbenih načrtov občin za leto 1961 in o pripravljanju 5-letnih perspektivnih načrtov. V tem je največji pomen občinskih konferenc, saj mora SZDL kot javna tribuna določiti smer gospodarskega razvoja in o njem najresneje razpravljati.

Na posvetovanju so se pogovorili tudi o seminarjih za volivce, ki jih organizira SZDL, katera moramo že takoj v začetku utrditi in jim nakazati.

Obvestilo prebivalcem občin Videm-Krško in Senovo

Uredništvo in uprava Dolenjskega lista sporočata vsem prebivalcem občin Videm-Krško in Senovo, da sta s 1. januarjem 1961 odprla v Vidmu-Krškem podružnico uredništva. Podružnico vodi tov. Drago Kastelic, Videm-Krško, poštni predal 14; dobile ga lahko v pisarni Občinskega odbora SZDL v Krškem. Vodstva organizacij, društev, kolektivov, ustanov in podjetij prosimo, da sporočajo naši podružnici v Krškem datuma svojih občnih zborov, prireditve in nastopov, kakor tudi druge želje in potrebe, ki zadevajo javno obveščanje v domačem listu.

UREDNIŠTVO — UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

svojim naročnikom

Spet nas imate v rokah — vendar še v stari obliki in v dotedanji »obliki«. Dolžni smo vam zato najprej sledeče obvestilo:

Tiskarna DELO v Ljubljani nas je decembra 1960 obvestila, da bo s 1. januarjem 1961 stekel njen novi rotacijski stroj, ki tiska časnike. Naročeno nam je bilo, da izberemo z letošnjim januarjem našemu listu novo obliko: tako, kot jo ima zdaj republiški dnevnik »Dolo«, ali pa polovico tega formata (v pokončni obliki). Odločili smo se za drugo — za polovico velikega dnevnika »Dolo«. V četrtek, 5. januarja, smo se ogledali v ljubljanski tiskarni, da bi naredili nekaj vzorcev in poskusen prelom našega tednika v novi obliki, vendar pa smo od tehničnega vodstva tiskarne zvedeli sledeče:

Na novem stroju bodo do 1. aprila 1961 tiskali samo »Dolo« in »Tedensko tribuno«, ostali časniki, ki jih tiska CP DELO v Ljubljani, pa bodo prešli na nov format svojih listov šele čez 3 mesece.

Tiskarna ima z novim časopisnim strojem trenutno različne težave tehničnega značaja, katerim je treba podrediti želje in potrebe posameznih naročnikov njenih uslug. Zato prosimo vse naše bralce in naročnike, da vzamejo to okolnost na znanje. V prihodnjih 3 mesecih bomo tiskali naš list »ako kot doslej«, z novo obliko in »obliko« pa se bomo — ne po naši krivdi! — lahko predstavili šele spomladi. Upamo, da nas boste potem prav tako veselili, kot smo bili zdaj mi, ko smo vam hoteli že danes postreči z domačim listom v malce drugačni opremljeni in opravi.

Kaj več o naših načrtih in pa težavah preberite še v današnjih Novoletnih pomenkih. Saj smo vsi — naročniki, bralci in uredništvo — upravo vred — so lastniki našega okrajnega glasnika Socialistične zveze; prav zato moramo vsi tudi poznati okoliščine, ki nam pomagajo ali pa nas ovirajo pri našem delu.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Novoletne želje iz Vidma-Krškega

Obiskali smo tovaršice, ki delajo na različnih področjih in v organizacijah in jih zaprosili, naj povedo novejše želje. Priljubimo, kaj so povedali:

Franc Agreš, ravnatelj osnovne šole v Vidmu-Krškem:

Moja največja želja je, da bi tudi naša šola dobila prostore in opremo. Sedanja šola je bila zgrajena 1883 za takratne potrebe. Trenutno pa to šolo obiskuje preko 1000 državljanov, in sicer redno in večerno tehniško srednjo šolo in osnovno šolo, srednjo ekonomsko šolo za odrasle in vajeniško šolo.

Naslednja moja osebna želja pa je, da bi se materialni položaj prosvetnih delavcev približal položaju zaposlenih v gospodarstvu.

Ing. Leo LEONARDIS, direktor Tehniške srednje šole:

Imam več želja. Vsekakor prednjači želja, da bi naši prvi letošnji maturanti doživeli uspešen krst na diplomu in da bi se dobro izkazali na svojih prvih delovnih mestih. S tem bodo le potrdili sloves naše srednje tehniške šole. Isto želim tudi slušateljem oddelka za izobraževanje odraslih. Vsem pa srečno in uspešno polno novo leto!

Ing. Gabrijel PERKO, direktor Ekonomske srednje šole za odrasle:

Toplo priporočam slušateljem Ekonomske srednje šole, naj se resno poprimejo študija, kajti šole ne obiskujejo samo zaradi diplome, temveč, da bodo podjetjem in ustanovam, ki zanje plačujejo šolnino, tudi koristili s svojim pridobljenim znanjem. Največjo korist pa bodo brez dvoma imeli slušatelji sami. Želim vsem skupaj veliko uspeha v šoli.

Joško SELER, predsednik DPM, Videm-Krško, desni breg:

Prvi je bil na vrsti Franc Bukovinski, tajnik občinskega ljudskega odbora. Njegove želje so:

Da bi finančna sredstva za izpolnjevanje proračuna doletela redno in da bi jih za gotovo v planirani vsoti tudi dobili. Največji vir naših proračunskih dohodkov predstavlja dohodnina iz kmetijskega, ta pa je odvisna od raznih elementarnih nesreč: pozebe, poplave, toče, zaradi katerih se kmetijski dohodki, s tem pa tudi dohodnina, zmanjšajo.

Da bi se spremenili odstotki delitve dohodkov med našo občino in med okrajem, republiko in zvezo. Nam ostane zdaj le 42 odstotkov dohodkov med našo občino in med okrajem, republiko in zvezo. Nam ostane zdaj le 42 odstotkov dohodkov, čeprav imamo najmanjši narodni dohodek na prebivalca v okraju, medtem ko ostane nekaterim drugim občinam v okraju višji dohodek, čeprav imajo višji dohodek na prebivalca.

Da bi naša občinska uprava čim bolj, čim hitreje in v obvestilno razpisovalno reševala vse zadeve državljanov. Za to bi potrebovali še vsaj tri pravilnike in dva ekonomista.

Da bi se gospodarstvo občine hitreje razvijalo - vsaj tako, kot smo predvideli v osnutku petletnega plana. Kljub temu da po narodni dohodki, izražen v odstotkih, še bolj zaseda za okrajnim povprečjem, kot že zaseda, čeprav bo precej večji od sedanjega.

MANJ PROMETNIH NESREČ

Komandir postaje Ljudske milice v Brežicah Jože Štemberger:

Da bi se bolj zmanjšali število prometnih nesreč v naši občini, ki je največje v okraju. Lani smo število nesreč že zmanjšali za 33 odstotkov v primeri z letom 1959, čeprav je promet v zadnjem letu občutno povečal.

NIC POZAROV

Vlado Godler, tajnik Občinske gasilske zveze:

Da bi ljudje upoštevali preventivne predpise, navodila, ki jih daje po radiu, v časopisih, na predavanjih, javnih glasbenih nastopih, v šoli in drugod, kar bi precej zmanjšalo število požarov.

Da bi se izboljšala alarmna služba.

Da bi imeli več denarja za vzdrževanje opreme.

Da sploh ne bi bilo požarov.

UGODNEJŠE KREDITNE POGOJE

Pri trgovskem podjetju na drobno in debelo »Kriko« smo dobili doma komercialista Ivana Kostreva, ki je povedal tole:

Želim, da bi dobili dolgoročni kredit brez lastne udeležbe ali vsaj z manjšim odstotkom, kot je bilo do sedaj za gradnjo skladišč. Razen tega bi si radi zagradili še garaže - imamo tri tovrstne avtomobilne brez garaž - in si uredili upravne prostore.

Vinica:

Tu Amalija Živko, Dolenjski list nam je vseč. Vse v njem radi beremo. Pogrešamo lepih podlistkov, ki jih ženske radi beremo.

In vaša želja?

Da bi zadelo premijo 4.000.000 na loteriji. En mili-

Naše društvo se je odločilo, da bo posebno pozornost posvetilo kolektivnemu odbojstvu otrok. Postavljenih je bilo več jek na javnih prostorih, temu primerno pa so bile urejene tudi izlozbe. Želim tudi, da bi mladina znala ceniti prizadevanja društva in da bi tudi ona, ko odraste, nadaljevala to pot.

Janez DRNOVSEK, kontrolor bolnikov pri podružnici Okrajnega zavoda za socialno varovanje v Vidmu-Krškem:

Na bolezenski dopust naj gredo le tisti, ki so ga dejansko potrebni. Čim manj »namišljenih bolnikov« in nepotrebnega izkoriščanja sredstev socialnega varovanja! Našim zavarovancem srečno in zdravo novo leto 1961!

Janez BRESKVAR, predsednik stanovanjske skupnosti, plavalnega kluba »Celuloza«, občinske zveze za telesno vzgojo, član UO DIT in šef katastrskega urada:

Za stanovanjsko skupnost: da bi obrat družbene prehrane čimprej prišel delovati in da bi v letu 1961 dobili vsi delovni ljudje svoja stanovanja!

Za plavalni klub: da bi naši tekmovalci marljivo trenirali in pri tem dosegli čimveč uspehov ter da bi mero-dajni čimhitelji imeli več razumevanja pri dodelitvi finančnih sredstev!

Za občinsko zvezo za telesno vzgojo: da bi novo ustanovljena zveza uspešno delala in da bi se čimveč mladine, predvsem na vasi, vključilo v telesno vzgojno društva!

Za obč. odbor DIT: da bi vsi člani strokovnih podružnic sodelovali v društvu in

finančnih, ker je ta pokazatelj malokdaj vse leto enak.

Da bi črnomaljska stanovanjska skupnost začela in da bi ljudje sami povedali, kaj potrebujejo, ter bi potem ustanovili potrebne servise in nabavili zanje primerne stroje;

2. predsednik Partizana: da bi bila splošna vadba še naprej osnovna dejavnost Partizana; iz te osnovne dejavnosti se potem lahko razvijejo vse ostale telesnougovorne discipline od telovadbe do atletike in iger z žogo,

da bi strokovni kader Partizana napravil še več za vzgojo članov,

da bi dobili Partizan svoje prostore;

3. predsednik Šahovskega društva: da bi društvo še naprej dosegalo lepe uspehe in da bi se mladi člani upravnega odbora še bolj zanimali pri delu;

4. kot Tone Malnerič: da bi se čimprej rešil večine funkcij (tovariš Malnerič je namreč še član upravnih odborov več društev, član svetov, komisij itd.), da bi se ml., starejši, rešili funkcij, kar pa je mogoče le, če se mladina vedno bolj vključuje v delo društev, organizacij itd. Stari zaradi novih funkcij hodimo le po sestankih in razpravljam, za delo pa nam velikokrat zmanjka časa. Želim si še, da bi mladi od nas posmell samo dobre stvari.

Vzgoja je najvažnejša

Sekretar občinskega komiteja ZK Črnomelj Franc Hočevar je povedal takole:

Moja želja je, da bi vsi skupaj, posebno pa podjetja, dali vzgoji večji poudarek in jo tudi materialno podprli. Posebno ne bi smela biti zastopljena - kot je žal ponekod še vedno - politična vzgoja. Na področju delavskega in družbenega upravljanja smo dosegli lepe uspehe, a še zdaleč ne zadovoljuje, ker se ljudje-upravljalci zaradi pomanjkljive politične vzgoje še vse premalo zavedajo pravic in dolžnosti, ki jih danes imajo.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Novo lekarno!

Mr. ph. Milan Dujec, predsednik sv. za zdravstvo p. ObLO v Črnomlju, je želel:

Da bi se v Črnomlju, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvanajst milijard dinarjev.

Druga moja želja, ki ni samo enoletna, je, da bi izpolnili naš nov letni plan, ki predvideva povečanje bruto proizvodnje od štirih na dvan

NOVOLETTNI POMENEK

Z NAROČNIKI IN BRALCI DOMAČEGA LISTA

«Koliko novih je v tem tednu?»
Upravnik Jule vzame mapo podatki in našteva:
«V sredo 105, v četrtek 82, v petek 89, v soboto 64, v nedeljo 98, v torek dopolne 44...»
«Kdo vodi?»
«Takoj! Pošta Videm-Krško je dosegla do ponedeljka 71 novih naročnikov, Leskovec 78, Kostanjevica 88, Črnomelj

mo namreč upravičeno za so-lastnika domačega lista. Čeprav s 600 dinarji letne naročnine pokrije le del tega, kar med letom dobi v časniku, je vendar solastnik lista, ki vam pride v roke vsak četrtek.
Brez naročnikov bi časnika ne bilo! Tega se dobro zavedamo in prav zato leto za leto v teh zimskih mesecih posebno skrbno pripravimo akcijo, krščeno za «MESEC RAZŠIRJANJA DOMAČEGA LISTA». Iz leta v leto - zato uspeh ni izostajal.

Osrednja
Dolenjska: 6.772 izv.
Bela krajina: 2.332 izv.
Spod. Posavje: 3.939 izv.
Kočevsko: 429 izv.
Razne pošte
v LRS, FLRJ: 1.434 izv.
Ljubljana: 361 izv.
Inozemstvo: 378 izv.
Kolportaža: 924 izv.
Arhiv uredništva: 51 izv.

Številke so vam pravkar povedale, da ima danes naš list 15.645 rednih naročnikov, ki prejemajo tednik na svoj naslov po pošti, medtem ko prodamo v trafikah le 924 izvodov. Razen tega smo danes poslali v Zabukovje pri Sevnici

• Saj res - in naročnina?

No, pa smo skupaj - srečala so se vaša uganja, kaj bo z naročnino po novem letu in z našimi željami, da vam razložimo finančni položaj lista. Saj smo že v uvodu zapisali:

VELIKA DRUŽINA LASTNIKOV LISTA smo vsi: naročniki in uprava lista, uredništvo in izdajatelj, Okrajni odbor SZDL. Te dni še ni gotova letna bilanca in vam z zaključnimi številkami žal še ne moremo postreči, povemo pa vam vseeno lahko nekaj nerazveseljivih novic:

tiskarna v Ljubljani nam je s 1. novembrom 1960 brez vsake napovedi čez noč povišala ceno svojih storitev in uslug za 40 odstotkov.

Do konca oktobra smo plačevali tiskanje ene številke Dolenjskega lista na 8 straneh (brez stroškov za klišee in odpreme) takole: 202.000 din, 205.000 din, 208.000 in 209.500 din, povprečno približno 205.000 din. Po 1. novembru se je vsa reč čez noč zasukala (v našo škodo) takole:

tisk lanske 44. številke (8 strani): 284.254 din,

tisk 45. številke (8 strani): 284.254 din,

tisk 46. številke (8 strani): 287.417 din itd.

Pri številki povprečno: 85.000 dinarjev dražji tisk. Računajoč s povišanji, ki so že »objubljeni« v zvezi s prehodom na novo obliko lista, moramo kar odkrito povedati:

letos nam bo v primerjavi z lanskimi dohodki in izdatki manjkalo približno 5 milijonov dinarjev.

Kako in kje jih bomo pokrili, ta trenutek še ne vemo. Prav gotovo je treba računati s podražitvijo tiskarskih uslug (vprašanje je seveda, če morajo dosegati prav 40 odstotkov - ali 38 odstotkov, kakor trdi uprava tiskarne), čim bolj znatno obremenjujejo naše naloge z nadaljnjim razvojem domačega lista. Problem je tu, o njem pa bomo morali razpravljati še v prihodnjih mesecih, ko bodo stroški tiskanja na novem stroju bolj znani. Gre

V VSAKO HIŠO V SPODNJEM POSAVJU, V BELI KRAJINI IN NA DOLENJSKEM...

40, Sentrupert 41, Bela cerkev 40, Brusnice 43, Novo mesto 65, Sentjerne 39, Skočjan 41, Boštanj 35, Sevnica 46, Trzin 35, Arčiče 30, Brežice 62, Čerkle 25, Pišce 27...»

Nato staknemo glave in primerjamo: Spodnje Posavje: stari del okraja. Trenutno vodi posavske pošte, sorazmerno večji pa je uspeh nekaterih pošt v »staremu delu« novomeškega okraja - tu je bilo že prej veliko naročnikov, pa so pošte ponekod dosegle uspeha, ki jih z največjim optimizmom zares nismo pričakovali! Med pošto, ki prihaja zdaj v zajetnih kupih, so najlepša pisma, v katerih sporočajo upravne pošte:

Prosimo, pošljite nam takoj še 20 naročnin...

Tako stikamo glave v upravi lista te ponovneletne dni in pri-

znati moramo, da so prijetni občutki, ko potegne upravnik lista zadnjo črto pod rubriko »skupaj« in pove: dosegli smo toliko novih naročnikov, skupaj pa imamo do danes opoldne toliko in toliko novih članov naše »družbe«...

• Malce nenavaden uvod

Morda za bralce, za nas pa ne - hoteli smo vam predstaviti vzdušje v uredništvu in upravi lista, ki zdaj te dni v I. nadstropju na Glavnem trgu 3 v Novem mestu. Radi bi vam namreč povedali, da se je zadnja dva tedna naša »družina« spet močno povečala. Nalaga smo zapisali »družina«, točneje pa bi lahko rekli: družina lastnikov Dolenjskega lista. Vsakega naročnika šteje-

»Od prvega dneva sem naročen na Dolenjsko, pa vam povem, da mi to ni všeč. Napišite, da...« Takole kaj pogosto prihajajo ljudje v uredništvo in upravo našega lista in človek je vesel, ko sliši: »Deset let že berem vaš list, pa mi je iz leta v leto bolj všeč...« Res, prijetno je slišati, da obstaja med uredništvom in bralci tesna vez, da smo znani prisluhnili željam naših naročnikov in zvestih bralcev, da se v teku let domači glasnik Socialistične zveze (začetek izhajati leta 1950 še kot glasilo okrajnih odborov OF v Novem mestu, Črnomlju in Trebnjem) razvili - in še se razvija, morda prav zadnje čase še najuspešnejše - v javno tribuno delovnih ljudi našega področja. Posebno pa je prijetno opazovati ljudi, kako s ponosom in radostjo povedo: »Od vsega začetka sem naročen na vaš list...« ali: »Več let ga dobivam že vsak teden, pa ne vem, kaj in kje se je zataknilo, da mi zadnje številke niste poslali...« Našega lista ne odpovemo, pa naj stane karkoli! nam je pred dnevi dejal starejši bralec, ki je prinesel naročnino za letošnje leto v upravo. Nenehno poudarjanje o »našem listu« je že pred leti rodilo spoznanje, da smo pravzaprav vsi: naročniki, bralci, uredništvo in uprava lista ter Okrajni odbor SZDL kot njegov izdajatelj ena sama družina lastnikov domačega časnika. O tem danes nekaj več besed.

«Če ne bi imela radijskega sprejemnika, ne vem kaj bi počela...»
«Knjige so mi vse!»

Pa pogledimo nekaj številke malo bližje. Danes smo tiskali 16.650 izvodov Dolenjskega lista, ki je razdeljen (malce po starih okrajnih mejah, ki pa dajejo dober pregled razširjenosti domačega tednika v posameznih predelih) takole:

Tiskali pa smo danes še posebej 800 izvodov - za vse tiste naročnike, ki si bodo tednik naročili do prihodnjega četrta, a jim bomo poslali tudi še 1. številko novega letnika. Naročilnica za tisk naklade v tiskarni DELO se je torej glasila:

«Tiskajte nam 1.-2. štev. DOL. lista - 17.450 izvodov.»

Lani 17. februarja smo tiskali 15.300 izvodov - zdaj torej že dva tisoč več.

Kje se bomo ustavili? Morda pri 18.000 izvodih redne tedenske naklade - tako vsaj sodimo zdaj, ko znova vidimo, da domačega lista še nimajo v mnogih družinah Spod. Posavja, Bele krajine in v drugih krajih Dolenjske. Ko bomo dosegli 18.000, bomo morda pogledali še malo čez to številko...

Nenasitni ste s temi naročniki! nam je v šali z novoletnim voščilom vred pred kratkim dejala ena izmed prvih bralk našega lista. Pa smo menda res

• Kaj pa »izgube«?

Kaj nihče ne odpove lista, da »ležete« samo navzgor s temi številkami? Tudi tako nas rad vpraša ta in oni. Le povejmo: letos po novem letu smo morali odpisati 156 naročnikov, ko so najavili odpoved že lani ali pa so vrnili novoletno številko (seveda brez koledarja) s pripisom: NA-ZAJ! NE SPREJMEM.

Mnogi si čez mesec, dva ali tri spet premislili - in si list znova naroče...

Na splošno je odpovedi malo; sem štejemo tudi tiste redke slabše in netočne plačilne, ki zamujajo z naročnino. Če na prvi in drugi opomin le še ne izpolnijo svoje dolžnosti, odloži naša uprava njihovo kartico med »a-a«, kakor pravijo pri tovaršnice Črčila, Lojzka in Tilka.

Pozdravite svoja v tajni Dolenjskim listom! Naročite jim ga - hvala! Vam bodo se pozornost!

za precejšnjo vsoto, ki jo bomo morali rešiti z združenimi močmi, verjetno nekaj naročniki, nekaj lastnik in izdajatelj lista s povečano dotacijo.

O obračunu naših dohodkov in izdatkov pa kaj več v eni izmed prihodnjih številke lista, čim bo gotova letna bilanca.

Za zdaj: naročnina ostane začasno neizpremenjena: polletna 300 din, celoletna 600 dinarjev; za inozemstvo 4 ameriške dolarje oz. 1200 dinarjev.

Pa ste res poceni: za tri litre vina berem vse leto Dolenjski list!

Tako nam jo je pred kratkim zasolil znanec, ko smo razpravljali o stroških za tiskanje lista. Precej resnice je v njegovi kratki ugotovitvi!

Primerjajte letno naročnino s 24. jajci... in se vam kar nehoče vrine misel: o naročnini se bomo tamle aprila ali maja morali prijateljsko pogovoriti. Pa res prijateljsko - saj ne gre, da bi nekdo dobival časnik takorekoč skoraj zastoj (zanj plačal približno 11 dinarjev, nas pa stane v tiskarni 28 ali 29 dinarjev), obogateli pa z naročnino tudi ne bomo!

No, o tem res še kaj več kasneje, ko vam bomo lahko postregli s točnejšimi številkami naših izdatkov.

• »Pa nov roman, slikanica in druge obljube«?

Da, tudi na to moramo odgovoriti. Vse je bilo pripravljeno s pričakovanjem (in nam naročnim) prehodom na novo obliko, velikost in obliko lista a smo to in ono morali v

zadnjem tednu spremeniti. Nekaj napovedanih novosti bo zažvelo lahko šele v aprilu, ko nam je objubljena nova oblika lista, glede drugega pa tole:

roman bomo začeli objavljati konec januarja ali prvi teden februarja, čim bolj glavni »naval« novih naročnikov pojenjal. Radi bi vsem, tudi tistim, ki se bodo naročili na domači tednik še ta mesec, postregli z začetkom povesti, ne pa šele z drugim ali tretjim nadaljevanjem. Stari naročniki, prosimo, potrpite še malo!

Slikanico OTOK ZA-

KLADOV imamo že pripravljeno; začeli jo bomo objavljati iz istih vzrokov kot roman prihodnji teden.

DRUGE NAPOVEDANE NOVOSTI: nekaj jih začnemo objavljati že danes, druge boste spoznali v prihodnjih številkah. Verjemite nam, da smo se res potrudili ustreči številnim željam lanske ankete (stara »bolezen« - pomanjkanje prostora - je kriva, da boste svoje odgovore spoznali šele prihodnji teden!) - in najbolj veseli bomo čez mesec, dva ali tri, ko boste povedali, ali smo izpolnili vaša pričakovanja!

Obiskali smo nekaj tovaršev na Senovem in jih zaprosili, da nam zaupajo željo ob vstopu v novo leto. Ključnico so se odzvali namenu vabiti ter nam postregli z odgovori:

Ivan ZUPANČIČ, upravnik pošte na Senovem:

Moja iskrena želja je, da bi se ukvarjali za pridobivanje novih naročnikov, ki je trenutno v teku odzvalo čimveč prebivalstva in se naročilo na Dolenjski list. Ta list podpiram, ker je glasilo Okrajnega odbora SZDL. Osebnost sem z njegovo bogato vsebino zelo zadovoljen. Veseli me, da predvsem zadnje čase objavlja novice in dogodke iz občine Senovo. V vsako hišo, v vsako družino Dolenjski list! Naj nam ne bo merilo uspeh službi.

Se so pogodi, da se to število znatno poveča. Želim, da uredništvo Dolenjskega lista še v bodoče spremlja razvoj našega kraja.

Anton KREVELJ, upokojeni rudar:

Želim vsem upokojencem zdravila in zaslužnega prijetnega počitka!

Miha UČAKAR, blaginjak pri rudniku:

Rudarjem čimboljše plače, proizvodnja pa naj bi nekoliko porastla.

Franc DIVJAK, matičar na občini:

Državlani naj bi imeli več razumevanja za prijavitelje in odjavne službe in naj bi redno prijavljali spremembe bivališča. To bi bilo predvsem njim samim v korist, pa tudi javni službi.

Moja osebnost želja pa je, da bi se uvedla nova avtobusna proga

Naj bo dovolj! Finančni obračun vam bomo javno predložili še ta mesec. Upoštevajte, dragi bralci, tudi našo odvisnost od tiskarne v Ljubljani! Ni vse v naši moči, ozirati se moramo na razmere v tiskarni, kjer tiskamo naš list. Zato potrpite še nekaj mesecev z »Dolenjscem« v dosedanjih oblikah in obliki, mi pa bomo napeli vse sile, da z vašo pomočjo prej ali slej uresničimo geslo:

V vsako hišo Spodnjega Posavja, Bele krajine in Dolenjske: DOLENJSKI LIST!

Tone Gošnik

Na Senovem bi radi...

Obiskali smo nekaj tovaršev na Senovem in jih zaprosili, da nam zaupajo željo ob vstopu v novo leto. Ključnico so se odzvali namenu vabiti ter nam postregli z odgovori:

Ivan ZUPANČIČ, upravnik pošte na Senovem:

Moja iskrena želja je, da bi se ukvarjali za pridobivanje novih naročnikov, ki je trenutno v teku odzvalo čimveč prebivalstva in se naročilo na Dolenjski list. Ta list podpiram, ker je glasilo Okrajnega odbora SZDL. Osebnost sem z njegovo bogato vsebino zelo zadovoljen. Veseli me, da predvsem zadnje čase objavlja novice in dogodke iz občine Senovo. V vsako hišo, v vsako družino Dolenjski list! Naj nam ne bo merilo uspeh službi.

Se so pogodi, da se to število znatno poveča. Želim, da uredništvo Dolenjskega lista še v bodoče spremlja razvoj našega kraja.

Anton KREVELJ, upokojeni rudar:

Želim vsem upokojencem zdravila in zaslužnega prijetnega počitka!

Miha UČAKAR, blaginjak pri rudniku:

Rudarjem čimboljše plače, proizvodnja pa naj bi nekoliko porastla.

Franc DIVJAK, matičar na občini:

Državlani naj bi imeli več razumevanja za prijavitelje in odjavne službe in naj bi redno prijavljali spremembe bivališča. To bi bilo predvsem njim samim v korist, pa tudi javni službi.

Moja osebnost želja pa je, da bi se uvedla nova avtobusna proga

Senovo-Brestanica, z odhodom iz Senovega ob 14. uri.

Srečko LETONJA, šef oddelka za gospodarsko občino:

Da bi se perspektivni družbeni plan za obdobje 1961-1965, ki so ga sprejeli prebivalci občine Senovo, dobro uresničili.

Kristina RADEJ, upravitelica osnovne šole na Senovem:

Želim, da bi vsi, ki rastejo in se vzgajajo ter razvijajo ob prizadnem delu naših pedagoških delavcev, občutili vrednost dobrih, ki jih daje šola. Želim, da bi to bogastvo v polni meri dajali naši skupnosti.

Roman SOTLER, šef komunalnega podjetja:

Da bi bila letos zgrajena cesta od Senovega do Brestanice! Kot predsednik »Partizana« pa želim, da bi se razvila vsestranska športna dejavnost in da bi naše nogometno moštvo bilo zastopano v konjski ligi. In končno naj bi tudi »Partizan« imel svoje dvorane!

Drago Kastelle

Tu tajnik Občinskega ljudskega odbora Franc Golob. Moje želje? Da bi se tu razvila industrija, ki bi zaposlila odvisno delovno silo. Sto ljudi se vozi drugam na delo, osem sto pa se jih je v zadnjih treh letih oddelilo. In še, da bi čimprej uspeli urediti cesto skozi Žužemberk, da bi elektrificirali vso Suho krajino in da bi nadaljevali z gradnjo vodovoda.

KREDIT

Tu Kmetijsko zadruga Žužemberk. Pri telefonu kmetijski tehnik Milan Senica Mo-

ŠE ŽUŽEMBERŠKE

je želje: da bi dobili vsaj letos iz občinskega investicijskega sklada nekaj sredstev za nabavo opreme, da bi imeli še boljše uspehe v sodelovanju med kmeti in kmetijsko zadrugo ter da bi se zadrugi svet in upravni odbor še bolj uveljavila in še bolj delala.

MODERNIZIRANO PODJETJE

Ne, direktorja ni. Tu Jože Hribar, predsednik upravnega odbora Gradbenega podjetja »Remont«, Žužemberk in želim, da bi podjetje čimbolj mehanizirali in da bi si uredili upravno poslopje ter menzo.

RAZŠIRITI PODJETJE

Predsednik upravnega odbora Mizarstva na Dvoru Vinča Veselič:

Da bi začeli čimprej širši podjetje (razširili ga bomo leta 1963) in da bi kmalu dobili lesno sušilnico.

»Dolenjska, za čim...« pa zmenila, ko bom vedel koliko stanejo zadruga, gumbi in sukanec...

DOMOVINA V SRCU - SRCE V DOMOVINI

Prisrčen noveletni pozdrav! Toplo novoletno voščilo! Vam, listom našega drevesa, ki vas je pred leti neljubi veter raztrgal po širnem, po tujem svetu.

Noveletne misli, noveletni spomini! Vaši in naši. Kako se prepletajo kraji in leta... Amerika, Westfalija, Kanada, Francija, Argentina - dolenjski griči, belokranjske loze, posavska polja... šum oceanov se meša s šumom Kolpe, Krke, Save, Gorjanska podgorska vasica in detroitska tovarna, belokranjski stelnik in westfaliski rudnik. Tujina in rodni dom! Domovina, ki visoko dvigajo antene svojih gora in gričev, ki z nevidnimi valovi pljuska v vaša srca. Zdaj, ob novem letu, še posebno toplo in zavzeto. Antene, v katerih drhte njene misli na vas, antene, ki sprejemajo tudi vaše želje in pozdrave. Za srečo, za uspeh, za veselo pesem in jasno sonce vaših rodni krajev! In časi... Šestdeset, štirideset, trideset let... Pastir, kmečki fant, bajtarski sin si se traktar poslovlil od rodne zemlje, od domovine, ki je bila ljubezen tvojega srca, vsebina tvojega mladega življenja, le kruha, le blaginje za tvoje vsakdanje življenje ti ni mogla dati, kajti bila je revna, bila je izkoriščana. Beseda domovina, ki je bila za tvoje mlado srce pesem in luč, je bila za gospodo, ki je na domovini tleh krojila tvojo usodo, le domoljubna, volilna parola, geslo politikantov, ki so zase in svoje namene hoteli izkoristiti tvoje delovno vnašmo, tvoje prvine roke.

Zato si šel, šel v svet, da si najdeš kruha in ustvariš dom, ki ti ga domovina, tista tvoja prava, ni mogla dati, ker ji nisi pustili, da bi ti ga dala. Šel si s težkim srcem, in domovina, ne tista v ustih politikantov, tvoja prava domovina je tožila za teboj, te venomer hranila v srcu, kakor si hranil ti njo. In dekle, ki si ji pod rožnim okencem v domačem kraju, podaril ljubezen, če odšlo za teboj. Tisto cvetoče, pogumno slovensko dekle! In ko sta sedela pred novoletnim drevesčkom, zdaj po šestdesetih, štiridesetih, tridesetih letih, v družbi sinov in hčera in vnukov, v Nemčiji, v

Argentini, v Kanadi, v Franciji, v Ameriki in še marsikje - kako topla misel je obiskala vajine rodne kraje, njihve in polja, gorice in vasi, in tisti nagelj na oknu, in nagelj v srcu, ki vama je bil zavetel, pred peldesetimi, tridesetimi leti, in je vama cvetel, ko sta na tujem bojevala težki boj z življenjem in si ustvari-

la je to domovina, kakor ste si nekoč v trpki mladosti želeli, da bi bila. Domovina, naša in vaša. Nepozabljena v vašem srcu, kakor ste vi nepozabljene v njenem. Saj domovina smo mi, ki smo tukaj, in vi, ki živite v tujih deželah, na tujih kontinentih. Listi smo enega drevesa. Ena sama velika družina, čeprav so daljave

nin rasto njihova vlakna, kakšna je zemlja, ki so jo orali in ljubili njihovi očetje in dedi...

Vsem vam, izseljencem, kjer koli ste po svetu, vam in vašim otrokom, vsem skupaj in vsakemu posebej - šopek prisrčnih voščil za novo leto! Da boste zadovoljni in zdravi! Vsakemu topel stisk roke, kakor da smo se zbrali in da sedimo za skupno mizo. Srečno novo leto! To je želja in voščilo vaše Bele krajine in Posavja in Dolenjske! Njenih krajev in prebivalcev. In še posebej voščilo vašega

DOLENJSKEGA LISTA

»Že 24 let sem v Afriki...«

Sredi decembra smo dobili med drugo pošto tudi pismo naše zveste naročnice MARIE ROMEO iz Afrike. Objavili ga bomo kar v celoti, saj samo dovolj pove, kaj pomeni domači list našim rojakom v tujini:

»Spoštovani gospod urednik, sprejmite mnogo dragih pozdravov iz daljnjega Afrike, iz Tanganjike. Pošiljam vam nov naslov, zdaj smo v kraju Mwanza, Tanganjika in ne več v Kompane v Ugandi. Z močim sva se preselila v Mwanza, ki je 470 milj oddaljeno od Kompane in blizu Lago Victoria. Kot v Kompane ni tudi tukaj v Mwanza nobenega Slovenca, je pa dosti Italijanov, Grkov, Angležev in malo Nemcev. Moj mož je Italijan; govorim le italijansko in malo angleško.

Dragi urednik, zato lahko razumete, zame je vse Dolenjski list, ki ga prejemam in prebiram z velikim veseljem in me zanima vse, saj je moj edini prijatelj. Dobim tudi poposto pošto od doma in tudi od mojega brata, ki je v Beli krajini: Ivan Sturm, mizar v Gradcu. Če hočete kaj več izvedeti, vprašajte njega.

Vnaprej se vam lepo zahvaljujem in opravišči slabi pisavi, ker sem že malo pozabila, ker je že 24 let, kar sem v Afriki. Končno sprejmite nebroj pozdravov od vaše naročnice.

MARIA ROMEO

la srečo in dom, dom, ki stoji na tujem, pa je vendar ves domač in je dragocen kosček domovine v njem, in srečo, srečo, ki sta jo jo priborila na tujem, pa vendar vsa prepletena s skromno, pa prisrčno, tihno srečo mladih let pod rožnim krovom, prepletena s tisoč bleščočih nit, ki povezujejo domovino in vaju.

Morda sta jo obiskala, po mnogih letih. - Potem vesta, kakšna je: vsa nova, vsa drugačna, vsa lepa in srečna, ker je svobodna. Če jo nista obiskala, potem verjemita, da je res taka, da je napredovala za stoletje, da žive na nji svobodni, sproščeni ljudje, da njena polja tudi orajo traktorji, da so zrasle tovarne, da jo krasijo trakovi modernih cest,

med nami. Otrok na tujem matere ne ljubi nič manj, pač pa jo ljubi še bolj. Naj gre kamor koli, njena kri se pretaka v njem, kakor v vas in v vaših otrocih kroji prežaltni sokovi rodni tal. Povejte jim, tem vašim otrokom, kje je njihov pravi dom, čeprav so bili rojeni na tujem. Pojte jim domačo besedo, da jim bo za zmeraj zvenela v srcu, tudi če je ne bodo znali govoriti z usti. In naj pridejo, naj vidijo svojo podobo, svoj odraz, v zrcalu naših vod, naj silijo šum svoje krvi v šumu naših gozdov in žitnih polj in trat, naj zasije njihov lik v dragulju, ki se mu pravi: rodna zemlja njihovih staršev, da bodo vedeli, iz kakšnih kore-

nas naravnost iz svojih kore-

Ameriški rojaki se pripravljajo na obisk Dolenjskih Toplic

Število naših izseljencev v Ameriki, ki obiskujejo domovino, se veča iz leta v leto. Vsako leto bi rad obiskal domače in si ogledal domače kraje. Seveda pa jih tudi večje izlet po prenovljeni domovini.

Večina slovenskih izseljencev potuje v domovino s pomočjo znane in ugledne Kolarrove potovalne pisarne. Ta je bila ustanovljena pred 40 leti in deluje v Clevelandu, ki jo imenujejo tudi »Ameriška Ljubljana«

»zato, ker živi v tem kraju največ Slovencev. V Clevelandu živi in dela več deset tisoč naših rojakov. Tu je tudi ena največjih podružnic Slovenske narodne podporne jednote (SNPJ), ki je med glavnimi organizacijami naših izseljencev v Ameriki. V Clevelandu deluje celo devet slovenskih Narodnih domov. Med največjimi je Narodni dom na St. Clair aveniji, v tem poslopiju je velika dvorana in ima tam sedež več tveč, med drugim tudi Kolarrova potovalna organizacija.

Za letošnje leto (1961) bodo naši rojaki organizirali spet več ekskurzij. Na čelu organiziranih izletov bo spet Slovenska narodna podporna jednota, ki šteje skoraj 60.000 članov. Lansko leto je njen izlet v domovino nad vse lep uspel: med izletniki so bili predsednik Slovenske narodne podporne jednote Mr. Jože Culkar, ki je po svojih starih dolenjskih rojak, njegova žena Eliza, znani publicist in bivši urednik Prosvete dolenjski rojak Anton Garden, predsednik gospodarskega zbora slovenskih izseljencev Donald Lotrič in drugi. Glavno glasilo Slovenske narodne podporne jednote je dnevnik Prosveta; ta izhaja na sedežu SNPJ v Chicagu, med glavnimi organizatorji in voditelji Prosvete je upravnik lista Milan Medvedek, novomeški rojak in sin znanega tov. Ludvika Medvedka iz Zable vasi pri Novem mestu. (Kakor mi poroča Milan iz Chicaga, se tudi sam pripravlja z družino na obisk starih krajev.)

Vse kaže, da bo v letu 1961 prišlo v staro domovino rekordno število naših izseljencev, med njimi tudi otroci naših izseljencev, ki so bili rojeni že v Ameriki. Kampanja za izlet v domovino vodi tudi slovenski list v New Yorku Glas naroda, ki ga ureja slovenska pesnica in kulturna delavka Anna Pracek-Krasna. List Glas naroda je med najstarejšimi slovenskimi

listi v Ameriki in je bil ustanovljen že leta 1893. Skupno naročnikov Glas naroda bo vodila v domovino znana organizacijska delavka in sotrudnica Glas naroda Mrs. Jennie Troha, ki je že večkrat povedla preko velike luže naše izletnike. Mrs. Troha je zlasti navdušena za naše Dolenjske Toplice. Sem si prihaja zdraviti revmo in zato bo povedla svojo skupino tudi v leto 1961 v naše dolenjsko zdravilišče. Prva skupina izletnikov Glas naroda bo dopotovala z velikim letalom 16. julija 1961.

Mrs. Jennie Troha objavlja večkrat dopise o naši Dolenjski, nje lepota in zdravilnost naših vod. V enem izmed svojih dopisov je takole priporočila našim ameriškim izseljencem Dolenjske Toplice:

»Zdravilna voda Dolenjskih Toplic je že marsikomu dala moč, da je odvrnil palice in spet stopil na noge. Zdaj sem tu v

Dolenjskih Toplicah (ta članek je pisala z obiska po Sloveniji). Sobe v Dolenjskih Toplicah so lepe in čiste. Tukaj bi bilo koristno za mnoge našega rojaka, ki ga muči revma, kakor muči tudi mene. V Dolenjskih Toplicah bi bilo primerno za našo urednico Mrs. Anno Krasno, gotovo bi se tukaj pozdravila, ker trpi zaradi artritisa.

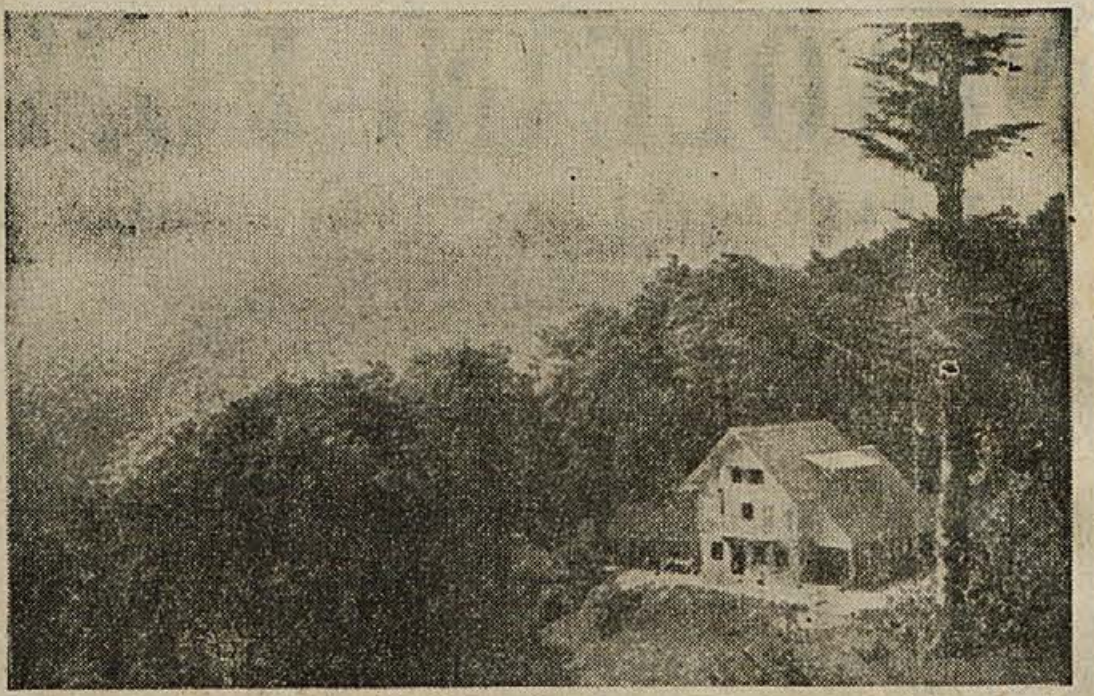
Takih pohvalnih dopisov je vrsta propagatorica Jennie Troha o naši Dolenjski in njenih toplicah napisala v Glasu naroda več in prav zato raste število prijav za letošnje izlete v staro domovino.

Tudi letos bo organiziral več izletov Glas naroda Mr. Avgust Kolarer iz Clevelanda, ki prevzame vodstvo in oskrbo izleta vse od začetka pa do namembne postaje in poskrbi tudi za reden povratek svojih številnih izletnikov.

Jože Zupančič

Kako tesno so vedno in povsod naši rojaki v mislih s svojo staro domovino, nam pokaže tudi gornja fotografija: v severni Franciji so naši slovenski rudarji skupaj z veleposlanikom FLRJ v Parizu, tov. dr. Darkom Černejem, generalnim konzulom Todom Vardžiskim in sekretarjem Mihailovičem in Ivanovičem lani 27. novembra slovesno proslavili 15. obletnico nove Jugoslavije in deseto obletnico delavskega upravljanja v stari domovini. O borbah in zmagah naših narodov je govoril naš naročnik in zavedni aktivist Jože Martinčič iz Lensa. Dvorana je bila polna rudarjev, izmed katerih so nekateri prišli tudi 30 km daleč, da so se lahko udeležili proslave republike. Peli so narodne pesmi in tovariš veleposlanik je bil ginsten nad tako velikim rodoljubjem naših starih izseljencev. Proslave se je udeležil tudi tovariš Boris Kocjančič, predsednik sveta za kulturo LS LRS in predsednik občinskega odbora mesta Sallaumina, ki je tudi komunista in član Federalnega komiteja KP Francije. Nepozaben bo ostal trenutek, ko so naši rudarji izročili rudarsko svetilko veleposlaniku dr. Černeju. Za vse Slovence v severni Franciji je bil obisk naših diplomatov izraz najgloblje uresničene bratstva in enotnosti naših narodov. (Foto: Victor Lapornik, Sallaumines, P-d-C)

Koča na Bohorju, v ozadju Javornik (1023 m), priljubljeno shajališče planincev Spodnjega Posavja, posebno pa še navdušenih ljubiteljev planin iz Brestanice in Senovega

V vsako domačo hišo!

Našemu naročniku M. VI-DETIČU in družini, ki živi v Norandu pri Quebecu v Kanadi, smo pisali že za lansko jubilejno številko, ob 10-letnici izhajanja našega tednika. Odgovoril nam je, pismo pa se je na poti zamudilo in ga šele danes objavljamo:

... kar se tiče lista je v najlepšem sestavu. Veliko se dela in napreduje. Ko pride list v hišo, prvo pogledam, kaj je iz naše rodne grude, to je iz Bele krajine, Suhorja in Dragomilje

vsi rajši čitajo kot pišejo, ker vem, da je dosti in preveč novosti, pa jih je malo objavljeno v Dol. listu. Lepo poročajo iz Krškega in drugih dolenjskih krajev, kar je lepo zrcalo za list, ki bi moral zahajati v vsako dolenjsko hišo...

... Pošiljam vam sliko naše družine, seveda je že bolj stara, ker otroci so odrasli. Sin je doštudiral in se lani že oženil. Izkušen je kot tehnik-inženir. Druga hči je tudi poročena; ona ima trgovske šole. Tretja je končala prav tako šolo in se ni poročena, dela pa v veletrgovini. Ta mala je z nama doma, hodi še v šolo.

Naš naročnik M. Videtič z družino v Kanadi

vasi in drugih okoliških krajev, kakor je Metlika, naša občina. Pa vidim, da je od tu najmanj sporočil, ne vem ali

Upam, dragi urednik, da vas še obiščem junija meseca in kaj pokramljamo. Prosim, da s potrpljenjem preberete pi-

Zločincem vest ne da miru...

Kako živi domovina, kako napreduje in kaj vse delamo, da bi imeli tepsi in slajši kos kruha, o vsem tem so se v povojnih letih prepričali tisoči naših dragih rojakov, ki so obiskali stare kraje in na lastne oči videli naše elektrarne, nove ceste, mostove in bolnišnice, nova mesta in pozidane vasi, obnovljene kraje, ki se jih zapustili pred 40, 50 ali celo več leti. O vsem tem redno poročajo Prosveta, Glas naroda in drugi časniki naših rojakov v Ameriki in drugod po svetu, o vsem tem pa so obveščeni sto tisoč rojakov po priporočevanju onih, ki so bili tako srečni, da so spet videli stare kraje.

Zato naši ljudje v tujini nimajo več napačne podobe o novi Jugoslaviji. Spoznali so jo in poznajo jo, še vedno diha jo starimi kraji in zamje jim toplo bide zvesto srce. Zato tudi pomisliva-

no gledajo na obupna prizadevanja nekaterih zločincov-beguncev, ki so od tu pobegnili pred zasluženim kaznjem zaradi svojih slabih del med narodnoosvobodilno vojno. Rojak P. J. iz severne Amerike nam je poslal izrežek iz nekake tamkajšnje časnika, v katerem piše tale neumnost:

UBOGI JETNIKI JUGOSLAVIJE! Cleveland, julij 1960

Narodi Jugoslavije, ki jo tvorijo hrvatsko, makedonsko in slovensko ljudstvo, so zdaj vključeni v »Captive Nations Week«

servance« v Clevelandu. To pomeni, da so med narodi-jetniki zdaj tudi narodi Jugoslavije. To »pretresujočo« vest je objavil Plain Dealer, ki se sporocila, da je »Captive Week Committee« v Clevelandu sprejel resolucijo, da se narodom-jetnikom pridruži tudi jugoslovanske narode. Predsednik tega odbora je nekdaj Ben Beugnot (kdo koli se pač skriva pod tem imenom). »Tri etnične grupe - Hrvati, Makedonci in Slovenci (kje nekdaj so ostali Srbi, najstevinejši izmed Jugoslovancev) - so »jetniki maršala Titaa, ugotavlja dakle »resolucija«. Črna kveha opravila, ki bodo opravljena v namen tega tedna, bodo 22. julija v katedrali sv. Janeza in v cerkvi Old Music. Pozneje bo v dvorani »Public House« politični shod.

Tako so lani poročali v tem časniku. Naš zvesti bralec, rojak v M., je pristavil na kraju svojega pisma samo še tole:

»Rojaki-jetniki, ki ste začasno v »jugoslovanski jetni«, povejte svojim »nesrečnim rojakom v »captive-nations«, da v inozemstvu niso pozabljeni in da bodo v naj-

DVE ŽELEZNIŠKI

Železniške postaje v Semiču, Gradcu in Rosalnicah so že pod streho. Zanje so prispevali precej ljudje s prostovoljnim delom in s prispevki v materialu in denarju.

Na črnomaljski železniški postaji so prejšnji teden zamenjali streho, še prej so si uredili jamo za smeti, preuredili pa bodo tudi stranišče. Na postajnem prostoru so postavili pet živorebrih luči (štiri železnice, eno rudnik Kanizarica). S tem je še bolj poskrbljeno za varnost potnikov.

DOLENJSKI LIST naj ne manjka v nobeni družini v domačem rojakom

»Nepozabno srečanje v Fontani«

— Cenjeno uredništvo, v Fontani imamo pevsko družstvo že pet let in smo privedli prvi koncert lani 23. oktobra. To je bila fina priveditev, so gostovali tudi hrvatski pevci zbora SLAVUJ iz Los Angelesa. Igrali so tudi mali umetniki in gostovali slovenski marinarji, ki so prišli sem v Ameriko s slovensko ladjo. To so bili veseli, ko so slišali naše petje! Tudi oni so nam zapeli ali meni se vidi, da pojejo drugačne pesmi kot smo mi bili tam pred 50 leti. Potem smo nadaljevali s plesom do jutranje ure. So rekli, da ne bodo nikoli pozabili kako so se imeli lepo v Fontani...

Meni se list dopade, najprvo pogledam, če je kaj iz moje vasi Zbure in iz cele fars, potem pa še drugo... Pozdrav,

JOZEFINA BREZOVEC

Kratko, a jedrnato!

Frank Turk iz Joliet, Illinois, USA, nam je prejšnji teden poslal takole pismo:

— UREDNISTVO! Prosim če mi hočete pošiljati vaš list, za pol leta vam pošiljam dva solara v pismu. Me veseli, da deželo »bildate« in delo odpirate za ljudi, kakor tudi da jih šolate, da bodo vedeli, kaj je svet!

S pozdravom,

FRANK TURK

»Nikoli pozabljeni Jugoslavija!«

Takole nam piše naročnica iz Springfielda, Illinois, USA:

»Me veseli, da ste prejeli dolar za list. Zelo mi ugaja Vaš časopis. Prav rada ga berem in mi zelo ugajajo dolenjske novice. Se mi zdi, da sem, da ga berem, kar z vami v duhu. Odkar je list povečan, je še bolj zanimiv. V njem je še več novic in mi zato še bolj ugaja. Kakor vidim, Jugoslavija zelo, zelo napreduje v vseh ozirih. Vaša mladina je zlata vredna, ko tako lepo poka po začetni poti in tako pridno dela. Zelo mi ugajajo slike. Rada jih gledam in so velikega pomena. Posebno vaš prezident Tito

je dober človek in ga zato ljudstvo ljubi. Sedaj že imate boljše Ameriko tam, kot mi tukaj...

... If koncu pozdravljam vse bralce Dolenjskega lista. Listu pa želim mnogo naročnikov, ker je zanimiv.

Vse najlepše pozdravim iz daljave. Naj živi lepa Jugoslavija, nikoli in nikoli od mene pozabljeni!

URSULA ZATTICH

France Slana: ZALEDJE POMAGA PARTIZANOM

»Ne vem, s kom bi si krajšala čas...«

Tudi KRISTINI AVSEC, ki živi v Londonu, doma pa je z Dolza na Gorjancih, pomeni vsakotredenski obisk domačega lista prijetno razvedrilo; le pogledite, kaj nam je pisala 23. decembra lani:

»Ne vem, dragi list, zakaj mi je tako hitro minilo leto. Mogoče zato, ker me Ti tako redno obiskuješ. Jaz sama ne vem, s kom bi si krajšala čas, tukaj v tem pustem in temnem Londonu, če me ne bi Ti, dragi list, tako zvesto obiskoval. Vsak teden mi prine-

seš kaj novega iz lepe Dolenjske. Zato se Ti še nadalje priporočam!

Vsem bralcem lista kakor tudi piasliki desetini na Dolžu, v moji rodni vasi pod Gorjanci, znanec, prijatelj, očetu in sestram želim v novem letu mnogo zdravja in vse srčno pozdravim! Tebi, dragi list, želim v novem letu 1961 polno uspehov!

KRISTINA AVSEC
London, South Kensington

POZDRAV IZ LEPE BELE KRAJINE

Tudi v Adlešičih so pridelali lani v kooperaciji 40 metrskih stotov pšenice na hektar, sorte U 1, na njivi Ivana Požeka iz Velikih sel. Požek je bil lani zelo zadovoljen s sodelovanjem z združno. Na sliki: žanjice iz Velikih Sel so zadovoljne krepčajo s hladno pijačo: sonce jih je ugrelo, ko so spravljale bogato žetev z njiv. Tu so žele še s srpi, marsikje pa je lani kombajn požel na stotine hektarov žita. Ljudje se kar niso mogli načuditi, kaj vse zmore sodoben stroj. — Fotografijo pošiljamo kot novoletni pozdrav vsem rojakom iz Bele krajine, ki žive v tujini!

(Foto: Jože Skof, Črnomelj)

Prior dr. Josip Edgar Leopold osemdesetletnik

V torek, 17. januarja 1961, bo tih in skromno praznoval 80-letnico svojega rojstva predstojnik kartuzijskega samostana v Pleterjah pod Gorjanci, prior DR. JOSIP EDGAR LEOPOLD - LAVOV.

Prav je, da se spomnimo na vlogo kartuzije Pleterje v času narodnoosvobodilne vojne; bila je vsekakor pozitivna, kar je predvsem zaslug jubilarja. Takoj po okupaciji Jugoslavije se je prior dr. Leopold postavil kot zaveden patriot na stran narodnoosvobodilnega pokreta. Ko so italijanski okupatorji hoteli izsekati gozdove in odpeljati naše gozdno bogastvo v svoje tovarne, do prodaje v Pleterjih ni prišlo, ker je to nasprotovalo vodstvo OF. Posebno važna je bila vloga priorja dr. Leopolda v času oboroženega upora proti okupatorjem. Ze takoj po razgovorih s prvimi partizani pod Gorjanci je prišlo do tesnega sodelovanja med partizani in kartuzijo pri njenim osebnem. Po zaslugi svojega predstojnika so vsi prebivalci samostana zavzeli pozitivno stališče do vseljskega upora proti okupatorjem. Velika in pomembna je bila pomoč, ki jo je kartuzija s svojim vodstvom nudila v materialu, v skrbi za ranjence, v prehrani in v drugih uslugah ter sodelovanju naši borbi. Samostan je postal nekakšno oskrbovalno oporišče partizanov, ki so vedno visoko cenili iskreno domoljubnost prebivalcev tihe kartuzije, ki pa so jo okupatorji in njihovi domači podrepaniki - izdajalci večkrat onemogeli.

Zaradi svojega naprednega stališča in pozitivnega odnosa do NOB je imel prior dr. Leopold zelo veliko težav. Okupatorji ga je večkrat preganjali. Naredil je težko pot preko zaporov, obsoj in poniževanj; le po srečnem naključju je ostal živ, potem ko je bil ob-

Tovarišica Ina, Vilma Pirkovič izroča v imenu OO SZDL domski skupnosti denar za nakup televizorskega sprejemnika

Šola in gasilstvo

V minulem požarnovarnostnem tednu je lani tudi dolenski in posavski gasilstvo poskusilo vzbuditi močnejše zanimanje šolske mladine za gasilske akcije, zlasti za preventivo. Tako so gasilske organizacije zainteresirale večino šolskih vodstev, da so dala pisati dijakom posebne šolske naloge o požarni nevarnosti in našem gospodarstvu in o preventivni službi. Mladina je naloge sprejela z velikim zadovoljstvom, o čemer zgovorno priča dejstvo, da je devet občinskih gasilskih zvez poslalo okrajni gasilski zvez 38 najboljših nalog v končno oceno in nagrado. Zveza je nagradila 15 nalog z denarnimi nagradami. Vse druge odlične, prav dobre, dobre in zadostne naloge pa bodo nagradile same občinske gasilske zveze.

S to potezo hoče gasilstvo dojeti že pri šolcovnih otrocih zanimanje za gasilsko organizacijo, hkrati pa jim vcepi pravi odnos do gasilstva, zlasti do preventivne službe. Kajti če bomo mladino že takoj v začetku vzgajali tudi v tej smeri, moremo računati, da bomo kasneje imeli dovolj kadra v gasilskih vrstah, istočasno pa, da bo v bodoče požarov manj in manj.

Kako morejo prav otroci preprečiti požar, govori dovolj zgovorno ta le primer, ki se je zgodil v Novem mestu:

Iskreno čestitajo

za novo leto vsem bralcem in zaslavlencem Dolenjskega lista Milan Gabron iz Stare vasi ob Sotli, Bruno Žvanut iz Vipave, Henrik Sahornik iz Mute, Franc Zelnik iz Kranja in Vinko Bošnjanič iz Ilirske Bistrice.

Polde Cigler

sojen na smrt in pregnan v zapor v Italijo. Njegov značaj in zvesti patriotizem zelo prišljivo kaže odlomek iz knjige »Kartuzija Pleterje in partizani«, ki jo je napisal in izdal po osvoboditvi v založbi »Slovenskega poročevalca«:

»Bilo je zgodaj spomladi 1942. Bil sem v Novem mestu in sem videl, kako ženejo Italijani osem naših ljudi, Slovencev, zvezanih z verigami po dva in dva med seboj počez in po dolgem, da jih odpremijo v Ljubljano in potem kdo ve kam, v internacijo, za talce ali v smrt. Srce se mi je stiskalo, pest se mi je krčila zaradi takega ravnanja tujega vsilje-

vanja okupatorja. Takrat pa sem se svedeno zaobljubil: Dokler bom živ, kartuzija Pleterje ne bo šla nikdar v okupatorjem, marveč bo proti njemu vedno podpirala tiste in sodelovala s tistimi, ki se bodo borili proti njemu! In to je kartuzija Pleterje sveto držala do osvoboditve.«

Tak njegov pozitiven odnos do borbe naših narodov za svobodo se ni spremenil tudi po njegovi vrnitvi v že svobodno domovino. Z vsemi svojimi močmi je prispeval in prispeva h graditvi nove Jugoslavije, kot skrb za mednarodni ugled naše države. Posebno je vidna njegova vloga, spoštova-

nje in upoštevanje v vrstah Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov LRS, kjer je že vsa leta član in vodilni funkcionar društva. Prior dr. Leopold je bil vedno zagovornik in pobudnik urejanja odnosov med cerkvijo in državo.

V imenu vseh znancev in prijateljev med vojno in v povojnih letih mu želimo predvsem še dolgo življenje in trdnega zdravja, kakor tudi, da bi še mnoga leta tako plodno uporabljal svoje sposobnosti in ugled v dobru socialističnem Jugoslaviji! Za velike zasluge je naše državno vodstvo jubilarja že večkrat odlikovalo z visokimi priznanji, katerim se pridružuje iskrena hvala vseh, ki poznajo in spoštujejo priorja dr. Josipa Edgara Leopolda - Lavova!

Televizor-spodbuda za učenje

Novomeške šole ob prelomnici let 1960/1961 - Srečna domska skupnost šmihelskega internata: televizor, darilo Okrajnega odbora SZDL v Novem mestu, bo poslej razveseljeval in učil nadobudno mladino

Vsi so se pripravili na novo leto praznovanje: otroci, ki so obljubili dedku Mrazu, da bodo odšli boj priidni učenci, ki se bodo v drugem polletju botje učili dijak, ki so se na tihem že odločili za svoj poklic, in starejši, ki ubijo mladino. Ze nekaj dni pred novim letom so vabili. Priidite in zabavajte se z nami!

Gimnazija: za uvod so dijaki, občečni v bele rimske toge, prebrali šolsko kroniko. Vsi razredi so zapeli nekaj francoskih in angleških pesmi in solist Tomaž Colarič je poslušalce zelo navdušil. Spored se je nadaljeval z besedami vložki. Na koncu so četrtoletniki zapeli v svojo zadnjo mu praznovanju na gimnaziji. Po- vedali so tudi, da bodo kmalu začeli igra Normana Krasne »John Bulla Mary«.

Na učiteljsko so izvedli revijo ograd, narejenih iz zamaškov, fizolov in jajčnih lupin. Razen baletnih in pevskih točk so recitali parodijsko na Prešernovo »Cigo- so«. Naj povemo še to, da so ves dobiček namenili alžirskim otrokom, nekaj sredstev za alžirske otroke pa bodo nabrali s prostovoljnimi darili.

Na vajevališki šoli je prireditev organizirala šolska skupnost. Pro-

gram so izvedli v obliki javne oddaje, ki so jo imenovali »Malo za šolo, malo za zares«. Najboljši vsjenci so odgovorili na vprašanja iz svoje stroke in najboljši odgovori so bili nagrajeni. Prireditve so se udeležili tudi nekateri gostje iz IMV.

Na poseben način so praznovali novo leto dijaki v internatu v Smihetu. Ze 28. decembra so zelo lepo zaigrali igrico »Moč materine ljubezni«. Predvsem je treba poudariti to, da so oder opremili popolnoma sami in s preprostimi sredstvi, kar pa pri igri niti ni motilo. Naslednji dan so igrali še za učenje šmihelske osemletke. Radi bodo igrali še drugod, če jih bodo povabili.

Domski dijaki so sploh zelo marljivo in se trudijo vsepoved. Med letošnjim šolskim letom so preuredili telovadnico, že prej pa so si s sredstvi, ki so jih dobili pri prodaji starega železa, kupili magnetofon. Tovarišica upravni- ca je povedala, da so mladinci in mladnice osnovali več krožkov, kjer se praktično učijo razno- vrstnih del iz vsakdanjega življenja. Za delo in uspehe pa so bili domski dijaki iz Smiheta tudi nagrajeni. Ko so nastopili pričakovali prvi dan novega desetletja, jim je tovarišica Vilma Pirkovičeva, podpredsednica OLO Novo mesto, v imenu okrajnega odbora SZDL podarila televizor. Med navdušenim odbovanjem se je za bogato darilo zahvalil predsednik domske skupnosti in poudaril: »Obljubimo vam, da bomo še naprej delali, in televizor naj bo spodbuda pri učenju in vestnosti dejavnosti naših dijakov!«

Hvala za pozdrave in pozornost!

Iz Kosovske Mitrovice nam je podpolkovnik JOŽE LUŽAR za novo leto poslal tole pismo:

»Iz Kosovske Mitrovice se oglašamo Dolenjci iz no- vomeške okraja: podpolkovnik Jože Lužar in poročnik Zdravko Zupanc želiva v najimenu imenu in v imenu drugih vsem bralcem Dolenjskega lista, kakor tudi vsem znancem in domačim uspehom polno novo leto 1961! - Uredništvu še posebno želimo veliko uspehov v urejanju našega prijubljene Dolenjskega lista, veliko uspehov v zbiranju novih naročnikov, vsem naročnikom pa kar največ uživanja v čitvi, ki ga prinaša in raznaša naš list široko po svetu.«

1941-NAPAD-1961-VSTAJA-1941-KPJ-1961-OF-1941-ZMAGA-1961-SVOBODA-1941-SOCIALIZEM-1961

Bela garda v Pleterjah

Komaj so partizani odšli, že je naslednji dan, 6. novembra, prišel prvič v Pleterje s svojim štabom Milan Kranjc, komandant belogardističnega bataljona na Brezovici, ki je bil sicer mihajlovičev. Prvo, kar je storil, je bilo, da me je kot priorja nesramno napadel, češ da skrivam v samostanu partizane. (Kot da bi bil to zločin!) Zahteval je, da mu jih takoj izročim, ker sicer gorje samostanu!

Nasmehnil sem se in odločno odgovoril, da partizanov ni v Pleterjah. Če ne verjame, naj vse samostan ponovno preišče. V srcu pa sem se veselil, da so partizani ponoči odšli. In zares so Kranjčevi ljudje začeli vnovič preiskovati samostan in kanale. Prepoznali Tisti, ki so jih iskali, ni bilo več v Pleterjah. Potem je spet prišel in mi dejal, da se bo »Legija smrti« naselila v Pleterjah, da se ne bi tu naselili čez zimo partizani (čeprav partizani na to niso mislili), ter da jih bo ostalo to okrog 50. Odvrnil sem mu, da je to samostan in da v ostalem ni niti prostora za toliko ljudi. Kranjc me je ošabno zavrnil: »Prostor mora biti in mi ga bomo že našli!« Pri- pomnil sem še, naj se nikar ne naselijo v samostanu, ker so partizani zagrozili, da bodo samostan napadli in ga zažgali. Kranjc pa mi je samozavestno odvrnil: »Tega se ni treba bati, ker bomo mi branili samostan.«

Potem me je Kranjc napadel, da imam v hiši partizanski radio. Vedel je tudi povsem točno za vse druge stvari, ki so jih partizani spravili v samostanu. Čutil sem se, od kod je mogel vse to vedeti. Vprašal sem prokuratorja, od kod morejo vse to tako natanko vedeti, oni pa mi je odgovorili: »Oni vedo več kot mi sami!« Torej je mogel nekdo izdati! Kdo je izdal, nisem mogel dognati. Bela garda je vse te stvari pobrala in odnesla.

V nadaljnjem razgovoru mi je Kranjc očital - le s kakšno pravico? - da sem v samostanu gostil partizane in jim prirejal silajne večerje. To sem najodločneje zavračal, ker partizani niso bili nikdar na večerji v samostanu. Na južino pa so večkrat prišli. Pokazal sem Kranjcu sobo, v kateri sem sprejemal partizane. Vprašal sem ga, kaj naj bi v takem primeru storil? Na to mi ni odgovoril.

In zares se je naslednjega dne, 7. novembra, bela garda nasilno vrnila in naselila v samostanu, ne da bi bili pri svojem prihodu sploh koga vprašali, marveč so preprosto prišli in zasedli del samostana. Gotovo se je zgodilo to po naročilu generala

Robottiča, ker so ostale vse moje intervencije pri Italijanih, naj bi se bel izselili, brez uspeha. Komandant oddelka belih je bil nek Svarun; izdajal se je za mornariškega oficirja, kar pa nikdar ni bil. Prišel se mi je predstavil in nekaj mlatil proti komunizmu in kako bodo oni

Prior dr. Leopold, pisec knjige »Kartuzija Pleterje in partizani«

uničili partizane. Odvrnil sem mu na kratko: »Bomo videli!«

Zdaj se je začelo pustošenje po samostanu. Del parka so dali posekati brez vsakega dovoljenja in dogovora s samostanom. Nasprotno, po- kalicali so kmetje v samostan in jim zapovedali, naj sekajo. To, kar so posekali - so jim rekli - je njihovo in lahko odpeljajo domov. Kmetje so prišli z vozovi, sekali in odvažali les domov, kakor da je njihov. Vprašali smo bele, zakaj sekajo, in sicer proti naši volji. Odgovorili so, da zato, da ne bi mogli partizani tako lahko nayačiti nanje, skrivajoč se za debli, torej iz strateških razlogov. Zato v takem primeru ni treba nikogar spraševati, ker da je sedaj vojna. Na naš odločen protest so sekanje ustavili, potem ko so velik del parka že uničili.

Znotraj samostana so začeli graditi utrbo in bunkerje. In sicer enega blizu vrat, ki vodijo v gozd proti Javorici, drugega pred staro cerkvijo, poslužnojoč se pri tem širokega vhoda v cerkev. Tudi cerkev kot sve- tišče in zgodovinsko spomeniško niso priznali. Utrube so zgradili tudi po hodnikih v srednjem delu

samostana in tako onemogočili »rehod po hodnikih, prav tako tudi pred glavnim vhom v samostan. Glavna samostanska vrata, pred katerimi je bil močan bunker, so bila noč in dan odprta, tako da nam je bila nemogoča vsaka kontrola. Na cesti, ki vodi v samostan, so postavili »španske jezdce« in žične ovire.

Opeko za bunkerje so dovažali kar na delo. Na stolpu so imeli postavljen mitraljez. Po vseh hodnikih so postavili straže. Nenehno so z velikim krikom in vikom hodili v stolp in pogosto streljali s stolpa na hišo admiralja Vučerja v Drči ter jo poskodovali.

Vse to pa je vodil major Novak, ki je bil zastopnik Mihajloviča za Slovenijo. Toda ni se izdajal za takega, marveč za navadnega pisarja v pisarni štaba v Pleterjah in kot tak se je lahko tu skrival. Poleg njegove sobe je bila večja soba, v kateri so imeli belogardistični voditelji svoje konference, ki ji je vodil on in ki so bile mnogokrat zelo dolgotrajne. Tam je bil tudi radio in neke vrste knjižnica. Tu so se sestajali k razgovoru in na zabavo.

Po vsem samostanu so žvižgali, peli, kričali, kadili, povsod naokoli metali čike in pljuvali. Stražo so imeli tudi pred cerkvijo. Medtem ko je bilo v cerkvi bogoslužje, bodisi podnevi ali ponoči, so neposredno pred vrati kakor nalašč brez potrebe kričali in ropotali. Taki so bili ti ljudje, ki so se borili »za Boga in vero« in čakali po zidovih: »V borbi za vero, Boga in domovino!« ali »Legija smrti!«, naša nada - partizan naj krega - tako naš narod sklepa!« In vse to naj bi bilo v duhu krščanske ljubezni in strpnosti!

Tisti pa, ki so bili po sobah, so ves dan prepevali, igrali na harmoniko in pijančevali pozno v noč. Pozdravljali nas sploh niso, razen nekaj katoliških mladencev, ki so bili vsak dan pri naši in vsak dan sprejemali sv. obhajilo. Ti so nam izjavili, da so si drugače predstavljali borbo za Boga in vero ter da so bili pravzaprav zapeljani. Preklinjali so tako odvratno, da so se samostanski bratje, ki kaj takega niso vajeni, zgrazali in se mi prihatli pritoževati. Toda kaj je bilo mogoče storiti, ko pa so bili komandanti mnogo slabši od mošta. Tako je Svarun dal prav v petek (1) speči zase in za komandirje odloka na raznju. Kreklo se je napil v pijanosti vrgel več ročnih bomb skozi okno na dvorišče ter tako poskodoval nad 50 oken, v opravičilo pa razglasil, da so prišli partizani do samostanskega zidu in vrgli bombe čez zid.

Belj so šli vnovič v patrolje v

Iz Strumice

se oglašja Johan Kobe, ki pozdravlja svoje, sorodnike, zlasti pa fante in dekleta, ter jim čestita za novo leto.

Čestitke iz JLA

Dolenjci, vojaki iz Brčkega, pozdravljajo domače kakor tudi bralce našega lista in jim želijo še mnogo sreče in uspehov v prihodnjem letu. Avgust Hrovat, Matija Mrgole, Janes Bučar, Anton Segar.

Kolektivu »BETI«

pošiljata iskrene pozdrave s najboljšimi novoletnimi željami vojaka Jože Gršič iz Dol. Suhorja in Ivan Stravs iz Gradca. Hkrati pozdravljata domače ter mladino Bele kra- jine.

Iz Zemuna

Srečno, veselo in uspehov polno novo leto želijo domačim, mladim novomeškega okraja in prebivalcem Bučke, Dobrnica in Prečne: Drago Poljanec, Feliks Zupanič in Jože Verce.

Fantje iz Novega Sada

čestitajo in pozdravljajo za novo leto vse domače, znance in prijatelje ter jim želijo še mnogo uspehov pri delu. Vinko Anžlovar, Drago Prešeren, Jože Cebular in Matija Zupanič.

TOPLA BESEDA, PRISRČNE ŽELJE...

Delegacija Okrajnega odbora ZB in Okrajnega odbora ZVVI v Novem mestu je na staro leto popoldne obiskala vse člane obeh organizacij, ki se zdravijo v oddelkih novomeške bolnišnice. Prijetno presenečenim bolnim tovarišem in tovarišicam so zaželeli srečno novo leto in skorajšnje okrevanje. Marsikomu izmed obdarovalih so stekle solze gnušnjosti po licih: - Spomnili ste se na nas! Kako lepo je to! Hvala, res iz srca hvala!

Brez večjega truda, zgolj s pozornostjo so se predstavniki okrajnih odborov obeh organizacij na lep način oddolžili svojim članom. Takšnih obiskov bi lahko bilo ob večjih praznikih še več! Delegacija se je hkrati zahvalila vsem zdravnikom in vsemu osebju bolnišnice za njihov trud.

Kako dela ZB na Mirni

Na letnem občnem zboru krajevne organizacije ZB na Mirni, ki je bila 30. decembra lani, so razpravljali o preteklih vprašanjih organizacije. Ugotovili so, da šteje organizacija 210 članov in da je v njej približno toliko moških kot žensk. Predsednik odbora Ludvik Golob je v obširnem poročilu govoril o dejavnosti članov, o pomoči vojnim sirotam, o ureditvi službenih let članom, ki jim delovna doba iz časa okupacije še ni bila priznana, in o pomoči članom ZB. Odbor je reševal tudi vprašanja strokovnega kadra in usposobljenosti svojih članov, zlasti tistih, ki so v delovnem razmerju. Uspehov je bilo manj, ker so se za določena vprašanja člani premalo zanimali. Uspešno pa je organizacija posredovala tam, kjer je šlo za zapostaviteljnih sirot.

ZB se je precej zavzemala za civilne pogrebe. Pomagala je tudi organizirati proslave in posebno dan borca so lepo po-

častili. Ves čas so zbirali po- datke, da bi kar najmanjšene izpopolnili šolsko kroniko. Starejši partizani so pomagali izdelati topografijo Mirne in njene okolice. Dosedanji predsednik je govoril tudi o pravih članov.

Z zbora Zveze borcev v Dol. Toplicah

V nedeljo, 18. decembra, je bil v veliki dvorani Prosvetnega doma v Dolenjskih Toplicah občni zbor Zveze borcev. Udeležilo se ga je precej članov, razen tega pa še zastopnik občinskega odbora Zveze borcev iz Novega mesta tovariš Jože Udovc.

Poročilo o delu v preteklem letu (predsednik Anton Striša) je omenjalo pomembne uspehe našega gospodarstva v povojnih letih, kakor tudi topleške organizacije. Razpravljali so o pomoči borcev NOV ter otrokom padlih, ki jih je v okoliš 90. Zveza borcev je posredovala v več primerih za ključno zdravilne svojih članov, uspeha pa je v enem primeru. Iz blaginjskega poročila smo videli, da finančno stanje organizacije ni posebno dobro, saj je v blaginji le 1.44 dinarjev.

V razpravi so poudarili, da bi bilo dobro organizirati predavanja, zlasti o pokojniškem zavarovanju. Na koncu so izvolili nov odbor in delegate za občinsko konferenco.

Jože Jakič

Razprava je bila zelo burna, žal pa ni potekala v pravi smeri. Nekateri so izražali stvari, ki sploh niso spadale na občni zbor, tako da je bil zastopnik občinskega odbora prisiljen poseči vmes. Govorili so tudi o stanovanjskem vprašanju bivših borcev in sprejeli sklep, da bo novi odbor posredoval na merodajnem mestu za dodelitev stanovanj istim borcem, ki stanujejo v neprimernih in slabih stanovanjih. Sprejeli so tudi sklep o varstvu grobov padlih borcev in pojasnili nekaj pravil in dolžnosti v zvezi z zakonom o upokojitvi. Potrebna pojasnila in navodila o tem daje odbor vsak tork od 14. do 16. ure v pisarni Zveze borcev.

Ob koncu so sklenili, naj se zgradi nova šola, da ne bodo učilnice razstrelene po vseh Toplicah. Drago Gregorc

okolico ter zasledovali in lovili partizane, da jih ali ustrelje ali pa pošljejo v internacijo. Tako so na Tolstem vrhu ustrelili šest kmetov in pristašev Osvobodilne fronte. Prav tako so na Vrhpolju ujeli dva partizana, ki sta bila tam zaradi zavarovanja tretjega bataljona Cankarjeve brigade, ki se je mudil v Mihovem zaradi mobiliziranja. Eden od teh je bil Albert Božič iz Kostanjevice na Krki, za drugega pa ni smogel dognati, kdo je in od kod.

Istega dne, to je 12. decembra 1942, so ujeli v Mihovem intendant 2. čete 3. bataljona Cankarjeve brigade, Stano Marinič, katere komandir je bil Miroslav Počkar. Vse tri so pripeljali v Pleterje in jih tu pod predsedstvom Milana Kranjca obsodili na smrt. Stano so ustrelili istega dne v gozdu blizu Pleterji, oba partizana pa dan pozneje na istem mestu. Vsi trije so pokopani v skupnem grobu ob poti, ki vodi v Apnenik. Kraj je še danes ograjen in označen s križem. Ob desetih obletnici njihove smrti je bil grob obkrožen z vencem, na katerem je pisalo: »Žrtve fašizmu 1942.«

Na svojih pohodih po okolici so beli popili vse vino. V tem se je posebno odlikoval nek mesar, pravlj orjak. V pijanosti je metal ročne bombe in streljal s puško naokoli ter s tem plašil ljudi. Zdi se mi, da je pri tem tudi nekoga ranil. Ob neki priliki se je na tak način ranil komandant sam, ko so šli na Vodenice.

Tudi pred glavnimi vrati je bila straža. Ponoči so prihajale tako imenovane »kurirke« v vojaških plaščih, ki so potem ostajale pri oficirjih vse do jutra. Zjutraj so nam pripovedovale njihove straže, ki so se nad tem počeljem zgrajeale in obsojale. Ko sem rekel komandantu, da ženske ne smejo v samostan, je surovo odgovoril, da mora tako biti in da on tega ne more opustiti. Tako so te »kurirke« še nadalje prihajale.

Vedno več belih je prihajalo v samostan, tako da se jih je nabralo 250 do 300. Razdeljeni so bili v dve četi. Komandanti so bili Svarun, na njim Budaš, potem pa Sekolec (ki je bil še najdomanejši od vseh) ter komandirja Balant in Kara.

Nenčno smo se pri njih pritoževali in se z njimi prepirali, ker so se obnašali in delali tako, kot da je samostan njihov. Trošili so samostansko drva na delo brez vsakega vprašanja in dovoljenja, jemali samostansko seno, dali odvažati posekane samostanske dreve itd., po drugi strani pa so govorili, da komunizem uničuje privatno lastnino ter da se je zato treba boriti proti njemu na življenje in smrt!

(Odlomek iz knjige: Josip Edgar Leopold - Lavov: KARTUZIJA PLETERJE IN PARTIZANI, 1941-1945. Spomnil - Ljubljana, 1953.)

Novoletni šentjernejski utrinki

Ustavili smo se v Sentejernoju. Bil je deževen dan, toda ljudje so kljub temu hoteli po opravkih: čez cesto v trgovino in nazaj v drugi smeri. Nekaj voznikov je ustavilo konje pred gostilno.

«Slabo vreme imamo. Upajmo, da bo prihodnje leto boljše, je ves premočen tarnal starejši kmet.

«Najraje smo tu, a kaj, ko ni vsak dan praznik,» je potrdil skladiščnik IČV v Dolenjski gostilni. Bral je Dolenjski list. «Polno želja in uspehov je vedno našim ljudem,» je govoril izpod očal. «In Vaše želje za Novo leto?» smo ga vprašali. «Nimam želja,» je kratko odvrnil, «otroci pa so preveliki za dedka Mrzaka.» Prav tako je odgovorila lastnica gostilne — Zofija Majzelj.

Potem pa: «Pišite, da smo zelo zadovoljni z Dolenjskim listom. Tudi gostje ga radi berejo.»

Kolektiv Koroško-šivilskega podjetja smo našli sredi dela. Sedesletna Ana Stemberger, šivilja pred upokojitvijo, je povedala: «Zelimo več dela in manj šumarjev! Najbolj bi bili veseli, če bi dobili električne stroje. Tudi prostori so majhni. — Kaj si želimo? Predvsem to, da bi se v kolektivu še naprej tako dobro razumeli.»

«Brivci imajo na deželi vedno težave,» je povedal več brivsko-frizerskega podjetja Ignac Zupan. «Največ dela imamo v soboto in nedeljo. Med tednom ga skoraj ni.

Kmetje se ne brijejo vsak dan. Želim, da bi imeli v prihodnjem letu kaj več obiskov. Če bi bilo kot letos, bi še šlo.»

«Pri nas imamo marsikaj. Gumijaste škornje smo razprodali. Blato je. Za tako vreme druga obutev ni primerna. Ljudje kupujejo in kar tekmujejo, kdo bo več nakupil. Naša želja? Vsem potrošnikom želimo srečno novo leto! — je prijazno odgovorila prodajalica pri trgovskem podjetju «Dolenjec» in že stregla nakupovalcem.

Poštno uslužbenke smo dobili pri «udarniškem» delu. «Trebalo je bilo malo pospraviti,» so začele hkrati. «In poslovanje?» — «Gre, samo na račun smo. Nimamo dovolj velikih prostorov. Naki pisarniški? Kar tekmujejo, kdo bo zbral več naročnikov za Dolenjski list.» — «Kaj si v novem letu obetam jaz?» — Rada bi bila v telegrafsko vozlišče, je izrazila svojo tiho željo Milena Vidnjevič.

Vsi si vedno kaj želimo. Kolektivni in posamezniki. V novem letu pa še celo. Včasih je želja preveč, zato se vse ne izpolni. Tovarišič, Boža iz uprave Kmetijske zadruge nam je zaupala: «Moped, pisalni stroj!» Kmetijska zadruga pa: «Tovornjak (TAM 4500, dovolj investicij in sredstev za nakup!»

In kaj si v Sentejernoju želijo? — Zgraditi novo šolo, sezidati stanovanjski blok za prosvetne delavce in ustanoviti obrtno delavnico kovinskih strokov.

I. Zoran

Pozdravljajo:

Za novo leto smo dobili še nešteto pism naših fantov, ki so pri vojakih. Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo več objaviti vsakega posamično, zato jih bomo našli kar v skupnem sestopu. Vsi želijo svojim domačim, znancem in prijateljem kar največ sreče in zadovoljstva v letu 1961!

Iz Subotice: Tone Vidic in Franc Bučar.

Iz Danilograda: Anton Cugelj, Albin Perk, Franc Mohar, Andrej Modrijan, Jože Cucej, Jože Sukić in Janko Korenc.

Iz Niša: Ferdo Potočnik, Jože Brodarec, Jože Smuk, Peter Ilenič, Alojz Romšek, Boris Mokrovič, Viljem Novina, Alojz Smrke, Ivan Erjavec, Rudi Tili, Anton Aš, Milan Zupan, Milan Kavsek, Anton Medin in ostali.

Iz Ritočnice: Franc Fabjančič, Anton Lavrič, Vid Šuštar, Velimir Terzin, Franc Bevec in Alojz Junc.

Iz Beograda: Pavle Mušič, Mar. tin Žužek, Jože Simonič ter Jože Grgovč in Pavel Ciglar.

Iz Zagreba: Anton Dragan, Anton Stancar, Franc Novak, Franc Borštnar.

Iz Dugege sela: Polde Mušič, Vinko Zagar, Matija Planinc, Jože Segina, Miko Jaklič, Franc Nampel in Mirko Eršič.

Iz Sombora: Karel Zupančič, Franc Turk, Ivan Sinkovec, Stane Hokevar, Jože Benik, Jože Semenič, Silvo Beničnik.

Iz Smedereva: Franc Matkovič, Viktor Veindorfer, Anton Ivčinek in Anton Leskovec.

Iz Bostilgrada: Albin Hokevar, Z. romunski meje, Janez Miklavčič in Ivan Zupan.

Iz Knjaževca: Alojz Bojanc, Iz Jastrebarskega: Anton Mehak, Branko Turk, Anton Berkopec, Franc Dravinec, Vinko Grabljan, Franc Zalec.

Iz Vučitrpa: Jože Božič, Anton Štravs, Vinko Klobučar, Avgust Spratcar.

Iz Kranja: Tone Pfalfer, Slavko Florjančič, Jože Kelhar, Alojz Radji, Vinko Smrečnik.

Iz Doboja: Stane Dražumerič in Viktor Svajgar.

Iz Egipta: Jože Lenič, Franc Maver in Janko Grom.

Iz Tolmina: Stane Turšič, Ivan Kovarčič, Tone Kozinc.

Iz Skopja: Miroslav Uršič, Ludvik Mihelič, Jože Zabukovec, Mirko Zohar in Stane Simc.

Iz Sarajeva: Lojze Kovarčič ter Mirko Novak in Ivan Lukšič.

20 nagrad - 818 rešitev

V torek jutraj smo dali besedo botri Sreči — prišla je k žrebanju noveletne nagradne križanke. Rešitev ste tokrat poslali 818 — iz vseh krajev Posavja, Bele krajine, Dolenjske, Ljubljane in drugih mest, nekaj jih je bilo celo iz Nemčije. Kaže, da naročniki povsod radi rešujejo križanke, zato bomo za tako zabavo poslej poskrbeli večkrat!

Izrečani so bili:

1. nagrada: 8000 din dobi Jože Bučar z Gabrova 13, p. Metlika;

2. nagrada: 6000 din dobi Tončka Marjan, Ljubljana, Fabianjeva 21;

3. nagrada: 4000 din dobi Ernest Jazbinšek, Bolnišnica Valdoltra, p. Ankarana;

4. nagrada: 2000 din dobi Ivan Gabrijan, Adlešič 5.

Sestnajst knjižnih daril je žreb razdelil takole:

1. Anton Klenovšek, Studence pri Sevnici; 2. Damjanka Simončič, Ljubljana, Njegoševa 11; 3. Anica Tome, osnovna šola Podzemelj, p. Gradac; 4. Franc Murn, Diški dom, Kočevje; 5. Janez Mišigaj, Piran, Matejčičeva 17; 6. Marija Blažič, Grič 11, p. Smarjeta; 7. Leopold Jelenič, Koroškovska 54; 8. Ivan Desimirovič, V. p. 3634, Kragujevac; 9. Vida Kante, Ljubljana, Perčeva 27; 10. Jože Bertole, Brezina 103, p. Brežice; 11. Marija Banovec, šola Doblice, p.

Crnomelj; 12. Ema Recek, Ljubljana, VPS, Stari trg 34; 13. Ana Brule, Gotna vas 41, p. Smihel pri Novem mestu; 14. Ilika Skala, Zagreb, Vinogradska 59; 15. Tine Košir, Pržanj 21, Sentvid nad Ljubljano; 16. Fanika Turk, Celje, Jenkova 32.

Vsem izžrebancem smo denar in knjige poslali po pošti, vsem drugim: prihodnjič Vam želimo več sreče!

REŠITEV NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽANKE

Vodoravno: 1. Novomeščan, 20. Gospodinja, 19. astronomi, 29. slast 22. satrap, 23. Vera, 24. oprava, 25. tinitnik, 26. zlet, 30. est, 31. orli, 32. ost, 34. tisk, 36. turnir, 38. de, 39. op, 40. Kr, 42. rdin, 44. sok, 45. NO, 46. na, 48. potki, 49. oprava, 51. platana, 53. naprave, 55. protin, 56. parlament, 58. leto, 59. steptomilec, 62. ak, 63. krijo, 65. rejec, 66. JZ, 67. Koro, 68. serena, 71. et, 72. kara, 74. van, 75. Trdnja, 77. nekak, 79. Sentejerno, 80. širar, 83. kroma, 84. nanest, 85. DM.

Navpično: 1. Navzen, 2. oset, 3. vireti, 4. orati, 5. MO, 6. eno, 7. šape, 8. čvrt, 9. Ataturk, 10. ga, 11. ostra, 12. stl, 12. 72. kara, 14. dan, 15. it, 16. črtostavec, 17. na, 18. apoteka, 20. stin, 21. LM, 23. Verdi, 27. NI, 29. škati, 31. OJ, 33. Slovenija, 35. Kripan, 37. KM, 39. poprek, 42. kon, 46. NATO, 47. ta, 48. oplojen, 49. pramenast, 50. ramica, 52. lotos, 53. napreden, 54. arterije, 55. pladenj, 56. PE, 57. TNZ, 59. sijaj, 60. rila, 61. ro, 63. Kranj, 64. renle, 67. kaša, 68. oven, 69. smra, 70. der, 72. le, 73. kar, 74. ako, 75. ren, 76. Grm, 78. KČ, 81. II, 82. ad.

V kratkem dva mladinska seminarja

Okrajni komite LMS in Okrajni zavod za izobraževanje odraslih sta pripravila dva seminarja za mladinske aktiviste in to: od 23. I. — 26. I. za vodstvo sekcij mladih združenj in od 27. I. — 31. I. za vodstvo kluba mladih proizvajalcev. Oba seminarja bosta v Diškem domu v Smihelu.

Okrajno mladinsko vodstvo pričakuje precej od obeh seminarjev. Zlasti pričakujejo, da bodo zaživi klubi mladih proizvajalcev v naših podjetjih, tako da bodo odstranjena marsikatera vprašanja, ki si jih mladina v proizvodnji sama težko tolmači.

Pozdrav iz Lovrana

Mornarji, ki so pri vojakih v Lovranu, čestitajo za novo leto novomeškim delovnim kolektivom, zlasti podjetju «Krk» in «Pionir», pozdravljajo pa svoje. Marjan Kovarčič, Peter Zalokar in Jože Dulc.

V soboto zvečer se je odločilo: kdo je vestneje in natančneje poslušal radijske oddaje RTV Ljubljana v lanskem decembru — Kamnik ali Novo mesto? V priljubljeni oddaji «POSŁUSAJ IN POVEJ» sta nabrali mladinski ekipi obeh mest vsaka po 18 točk — in šele žreb je bil bolj naklonjen prebivalcem mesta ob Krki kot mladim Kamničanom... Nagrada: obisk skupine solistov narodne glasbe. Za novomeške barve so s tekmovali Milja Kotar, Mirko Vesel, Pavel Mihečič, Jože Zupane, Lado Saje, Rudi Berger, Janko Saje, Franc Mikec in Janko Golež. «Možganski trust» mladih so podprli tudi nekateri iz kušeni starejši zvesti poslušalci radijskih oddaj, ki pa so imeli bore malo dela. Videli smo, da mladi zares poznajo radijske oddaje in da so »na tekočem«. Prihodnje srečanje te oddaje bo 4. februarja med ekipo Crnomlja in Nove Gorice. Novomeško oddajo je prijetno vodil tovariš Ernest Petrin, prenos pa je bil naravnost oddčen in brez motenj. Mladinski klub v Novem mestu lahko zapiše uspešno tekmovalje med svoje doslej najbolj uspele prireditelje! Zato — tudi naša čestitke!

Okrogle iz dolenske preteklosti

(Napisano po pripovedovanju starega Novomeščana, mojstra Ferda Buča)

POSTAVA JE POSTAVAI

1809. leta v času francoske okupacije so novi gospodarji Francozi tudi v Novem mestu imenovali občinski svet. V njem so bili predstavniki Novomeščanov, ki so bili dolžni skrbeti za prehrano vojakov in vojaških konj, za stanovanja oficirjev ter podobno. Neki meščan, po poklicu ročavčar in strojar, doma na Bregu, je prišel domov s prve seje. Zena ga je vprašala: — No, kaj ste pa sklenili? — Hmeljnik mora dati 1700 kg zrnja za konje!

— Saj lahko dajot je pripomnila žena in nadaljevala tako, dokler ji ni možček našel vseh, ki so morali kaj prisprijeti. Ko se je vrnil z druge seje, je bila spet radovedna. Mož pa je le stežka izdaval:

— Postava je postava, bogati je treba! Bo že imel kaj, jesti in tudi kak kot se bo pri nas zanj našel!... Se bomo že stisnili!

ZAMIŽI IN...

V okolici. Novega mesta je neki gostilničar prodajal zelo kislo vino. Prišel je popotnik, naročil polje in pričel piti.

— Fuji, kako je kislo, to pa res ni pitno! — Gostilničar pa ravno dušno:

— Kaj bo kislo, zamiži pa spij! Gost je res tako storil in uprshal za račun.

— 10 krajcarjev! Možakar je položil na mizo en sam krajcar!

dolgnil čašo in zdekamliral: — To je vince, da se reče, samo si reklamo peče!

Lep in čist si kot cekin, res najbojših od vseh vin!

Srečen sem, da imam te v kleti,

daleč šel sem za teboj po sveti!

Stari možak ki je prav tako čemernega obraza kot vsi ostali pil v kotu, pa je kaj hitro zložil odgovor:

— Ne grajam vaše vino, bo ter, le vašo klet nam ni po odu, ker vam voda teče noter...

Na račun gostilničarja, ki je rad »krstil«, pa so se še dolga leta nato smejala...

Pijancu: povsod še dva deci...

O nekaterih senčnih in sončnih straneh senovškega in videmsko-krškega gostinstva — «Le pijte ga, čeprav ste že pijani — mi pa le zaslužimo...»

Komaj se je dobro znočilo, že smo začeli z akcijo. Šofer je pritisnil na plin in odbrljal smo proti Senovemu. Tu bomo začeli z našo gostilniško akcijo. Ražen Senovega bomo obiskali še gostilne v Brestanici, Vidmu-Krškem in Kostanjeviškem.

Posadka: «Pijanec» (sicer po poklicu novinar), še en novinar in šofer.

Namen akcije: ugotoviti, če dajejo gostilničarji pijancem pil, preveriti poštenost gostilničarjev ter ugotoviti, ali v njih ni slabosti našega gostinstva.

V PETIH SEKUNDAH ZA 5 DIN DRAŽJI SENDVIC

V prvih dveh gostilnah (Restavracija in Klanjšek) ni bilo tako rekoč nič posebnega, če ne računamo, da je «Pijanec» dobil želena 2 decija in da so imeli v restavraciji na mizi strgane polivilne prte. (Je temu vzrok nemarnost uprave, ali «kultura» gostov?) O, pač. Pri Klanjšku je natakarcia računala tako:

... dva sendviča 80 din... no, 90 dinarjev...

«Sendvič» sta bila sestavljena iz doka suhih zemelj in obložena z malo salame.

«HRENOVKE SMO KUPILI, DA USTREŽEMO GOSTOM»

V gostilno «Pri mostu» je vstopil prvi «Pijanec». Povprašal je za jednjo in se odločil za hrenovko. Pogled mu je obvisel še na zadnji vrsti cenika, kjer je pisalo: 1 kg kranjskih klobas 700 din.

«Hrenovke res smrdi, v kuhinji kvartajo. Maloprej je bil v kuhinji tudi sanitarni inšpektor, pa je na žalest malo pred vami odšel.

— Ali pri vas servirate zraven kranjskih klobas tudi tehtnico?

Odgovora «Pijanec» ni dobil, pač pa kasneje trezni novinar: — Zračunavamo jih po velikosti in debelosti, tako od 130 do 160 din.

Medtem je bila hrenovka kuhana, a «Pijanec» z njo ni bil zadovoljen. Nekaj je je ovohaval in precej naglas klet, da hrenovka smrdi, ko sto hudič, da tega že ne bo žrl in naj natakarcia pokliče šefinjo. Natakarcia, ki je tudi ugovarila, da hrenovka smrdi, jo je skozi lino porinila v kuhinjo:

— Pravi, da hrenovka smrdi in hoče vas, šefinja.

— Kdo pa je? Kakšen pa je? — En tak, je nedvoumno zmignila z rameni natakarcia. Šefinja ni prišla. Nekaj gost, ki je «Pijanec» verjetno spoznal, je šel v kuhinjo vohat klobaso in iskat šefinjo. Ko se je vrnil, je poročal:

— Hrenovka res smrdi, v kuhinji kvartajo. Maloprej je bil v kuhinji tudi sanitarni inšpektor, pa je na žalest malo pred vami odšel.

Treznj novinar je dobil od upravnika gostilne o hrenovkah še to pojasnilo:

— Nameravali smo ustrešiti gostom in smo kupili večjo količino hrenovk. Zdaj pa ne gredo v promet, ker je prav čas kolit. Tega pa nismo predvideli.

Ogrožati nekemu zdravje in morda celo življenje s tem, da prodajate pokvarjene hrenovke, pa ne gre, tovariš upravitelj! Gostilničar mora čuvati ugled gostilne, pa tudi prodajati zdrava jedila in pijače. Ne sme gledati samo, kako bo izvelik iz ljudi čimveč denarja — pa čeprav s pokvarjenimi hrenovkami!

ZA EN DINAR POŠTENOSTI

«Pijanec» je dobil svoja dva deci tudi v gostilni Alegro v Brestanici in «Pod lipo». Le «Pod lipo» so pijanec vino z izzirom na cenik za en dinar podražili. «Pijanec» je to namignil treznemu in šoferju. Tudi onadva sta natakarcio greznila tako, da sta ji bon-

bone plačala dinar draže kot je zahtevala. Dinarja ni vrnila. Dinar je malo in si zanj res ne izplača prodati poštenosti.

«LE PIJTE GA!»

— V gostilni Marije Pohle bova pa oba zaigrala pijanca, sva se domenila. Zadnji pregled pred vrati gostilne, če sva videli dovolj pijana. V redu. Znotraj so pravkar končali neko pesem in začeli drugo: — «Mi Slovenci...»

vinca ne prodamo, ker ga sami dobro piti znamo.

Jujujuhuhu! sva pripela in privrskala v gostilno. «Pijanci» je prijel za vodovodno pipo pri točilni mizi, «da ne bi padel»; treznj, ki je bil tudi «Pijanec», pa je naročil:

— Dvakrat dva deci! Takoj sva dobila.

Izpila sva na dušek, a tako, da se je nekaj vina razlilo.

— Tale dva vinska brata sta se ga pa nekje pošteno nadržla, so ugovarjali pevci, ki tudi niso bili trezni.

— Bi lahko še kaj dobila? Natakarcia:

— Le pijte ga!

V Brestanici sva si končno je potolažila lakoto. V gostilni Kosar, ki je med najlepšimi, kar sva jih na poti obiskala, sva bila zelo sprejeta (pijani je dobil vino) in bi po želji lahko dobila celo zrezke. Vendar sva se najedla šele v restavraciji «Zemljak», ki je tudi imela približno polovico gostov v kuhinji.

KOSTANJEVIŠKI ZASPANCI

Nekaj minut čez deveto uro zvečer smo se pripeljali v mesto Kostanjevica na Krki... in v tem mestu so bile že tako zgodaj zaprte vse gostilne. Vse kaže, da so gostinci domače prijatelje dobre kapljice našli, naj hodi spet s kurami, turistov pa jim ni mar. V mestu bi pa je moral biti vsaj en lokal odprt do 11. ure zvečer. Kaj pravi na to občinski ljudski odbor?

VSTOP NEZAPOSLENIM PREPOVEDAN

V Vidmu-Krškem smo obiskali še hotel oziroma restavracijo Hotela Sremič. Kljub temu da sva bila oba dobro «nasekana», sva dobila piti. V restavraciji je bilo le malo gostov, pač pa jih je sedelo več za vrati z napisom: «Vstop nezaposlenim prepovedan».

Zal smo naleteli na precej bolj žalostnih stvari. Nekateri smo že našli, nekatere pa bomo še podprepli. Gostilniška soba ne sme biti nastana s smetmi — kot svinjak —, posebno, če sta v njej le dva gosta in je torej dovolj časa za pometanje. Papirnatte serviete niso velik izdatke, napravijo pa gostiče kulturno in reklamno zanj. Pri — no, vsaj nekaj mlz na bi bilo pogrnjenih povsod, nekaj pa jih je ahalo tudi brez prto! Pijanim osebam gostinci še vedno točijo alkoholne pijače in s tem pomagajo razdirati družine, prispevajo k več prometnim nesrečam, pretepom, razbijanjem, razgrajanjem (tudi v gostilni — kar odbija trezne goste, saj pijani razgrajajo ali pretepač razen ostalega orožja tudi življenja drugih treznih gostov. Hrano bi lahko imeli v vsaki gostilni, če ne drugega pa nekaj domačega, saj je čas kolit in tudi med letom se lahko kaj od prašiča pristiدي v dimu, jajca in podobno pa so tudi lahko vedno pri roki.

dan» (to je v prostoru med restavracijo in kuhinjo).

Spet nad drugimi vrati v restavraciji piše «telefon», notri pa je najbrž brezčisti brzojav ali kaj drugega nevidnega (o ta današnja tehnika), saj je bilo v telefonski kabini videti le šest stolov.

SE NEKAJ SOČNEJSIH IZ VIDMA-KRŠKEGA

V gostilni Murko je bil lokal skoraj prazen, pač pa je bila zato kuhinja polna veselih gostov. Točili so še po 23 uri.

«Pri mostu» sva naročila le vsak kozarec kisle vode. Dobil sva ga s pripomo:

— Od takih gostov nimamo korleli.

Drago Kastelic in Jože Primo

SPORED RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 14. januarja:

8.00-8.00 Dobro jutro (pisan glasbeni spored) — 8.30-8.30 Nekaj domačih — 8.30-8.40 Reklame — 8.40 Poročila — 8.45 Glasba ob delu — 8.50 Narodni motivi v priredbah za klavir — 8.55 Radijska šola za mlade — 9.00 Radijski spored — 9.05 Radijska šola za mlade — 9.10 Radijski spored — 9.15 Radijska šola za mlade — 9.20 Radijski spored — 9.25 Radijska šola za mlade — 9.30 Radijski spored — 9.35 Radijska šola za mlade — 9.40 Radijski spored — 9.45 Radijska šola za mlade — 9.50 Radijski spored — 9.55 Radijska šola za mlade — 10.00 Radijski spored — 10.05 Radijska šola za mlade — 10.10 Radijski spored — 10.15 Radijska šola za mlade — 10.20 Radijski spored — 10.25 Radijska šola za mlade — 10.30 Radijski spored — 10.35 Radijska šola za mlade — 10.40 Radijski spored — 10.45 Radijska šola za mlade — 10.50 Radijski spored — 10.55 Radijska šola za mlade — 11.00 Radijski spored — 11.05 Radijska šola za mlade — 11.10 Radijski spored — 11.15 Radijska šola za mlade — 11.20 Radijski spored — 11.25 Radijska šola za mlade — 11.30 Radijski spored — 11.35 Radijska šola za mlade — 11.40 Radijski spored — 11.45 Radijska šola za mlade — 11.50 Radijski spored — 11.55 Radijska šola za mlade — 12.00 Radijski spored — 12.05 Radijska šola za mlade — 12.10 Radijski spored — 12.15 Radijska šola za mlade — 12.20 Radijski spored — 12.25 Radijska šola za mlade — 12.30 Radijski spored — 12.35 Radijska šola za mlade — 12.40 Radijski spored — 12.45 Radijska šola za mlade — 12.50 Radijski spored — 12.55 Radijska šola za mlade — 13.00 Radijski spored — 13.05 Radijska šola za mlade — 13.10 Radijski spored — 13.15 Radijska šola za mlade — 13.20 Radijski spored — 13.25 Radijska šola za mlade — 13.30 Radijski spored — 13.35 Radijska šola za mlade — 13.40 Radijski spored — 13.45 Radijska šola za mlade — 13.50 Radijski spored — 13.55 Radijska šola za mlade — 14.00 Radijski spored — 14.05 Radijska šola za mlade — 14.10 Radijski spored — 14.15 Radijska šola za mlade — 14.20 Radijski spored — 14.25 Radijska šola za mlade — 14.30 Radijski spored — 14.35 Radijska šola za mlade — 14.40 Radijski spored — 14.45 Radijska šola za mlade — 14.50 Radijski spored — 14.55 Radijska šola za mlade — 15.00 Radijski spored — 15.05 Radijska šola za mlade — 15.10 Radijski spored — 15.15 Radijska šola za mlade — 15.20 Radijski spored — 15.25 Radijska šola za mlade —

Idejnost in kakovost

nam bodi merilo, ne pa polne dvorane!

Tajnika okrajnega sveta SVOBOD in prosvetnih društev, tovariša Janeza Gartnerja smo zaprosili, da je odgovoril na tri vprašanja s področja aktualnih nalog dela naših društev po plodni okrajni skupščini in decembrskem kongresu Svobod in prosvetnih društev Slovenije. Vprašali smo ga:

KATERI SO NAJPOMEMBNEJŠI SKLEPI OKRAJNE SKUPŠČINE IN KONGRESA ZVEZE SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV SLOVENIJE?

Osnovno in bistveno tako za okrajno skupščino kot za kongres Zveze je čvrsta opredelitev pozitivnih praktičnih izkušenj v delu zadnjih dveh odnosov treh let, poglobljeno razmišljanje o vsestranski vlogi Svobod in prosvetnih društev in odstranjevanje nerazumevanja za velike spremembe, ki so naša društva razvila iz dilematično-prosvetnega življenja. Poletje procesa preobrazbe naših društev z uvajanjem novega načina dela, ki sta jo dala dva naša najvišja organa, skupščina in kongres, je odprla vrata novim pestrim oblikam, ki jih prinaša razvoj in čas v društva in klube.

KAKŠNE SO NOVE NALOGE SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV PO KONGRESU?

Menimo, da moramo najprej spremeniti pojmovanje o kulturno-zabavnem življenju. To obliko dela naših društev — žal še zelo zastopljeno — morajo društva uvesti na prvo mesto svojega programa. Predlogi, ki so jih dajala nekatera društva o administrativnem preganjanju zabavnih ansamblov, ki jih neupravičeno zmerjamo z nazivom »divji ansamblji«, mora zamenjati sodelovanje naših društev z njimi na raznih zabavnih prireditvah, plesih in izletih. Naša društva niso storila dosti, da »udomačijo« te ansamble,

redki poskusi pa niso ostali brezuspešni. Naši društveni funkcionarji morajo dokončno prenehati deliti kulturne prireditve po svojih željah in interesih. Nerazumevanje za razvedrilo kot vsakdanjo potrebo vsakogar, predvsem pa mladine, je čestokrat vzrok prazni dvorani pri »kulturnih prireditvah« društva. O kulturno-zabavnem življenju je tovariša Vlado Majhen dejal na kongresu med drugim tudi tole:

«Čas je, da se nekdo začne resno ukvarjati s tem vprašanjem. Če ne bodo tega stila naša društva, bodo morale komune najti koga drugega, ki se bo načrtno ukvarjal s tem problemom. Prepričani smo, da bodo v komuni prav občinski sveti tisti, ki bodo načrtno reševali to važno vprašanje.»

Na področju izobraževanja nam je ostala točno opredeljena naloga: estetsko-humanistična vzgoja. Tu se nam spet odpirajo izredno široke, toda še malo načete možnosti udejstvovanja: organiziranje razstav in muzejev, spoznava-

nje bogastva likovnih in glasbenih stvaritev, prirejanje predavanj in razgovorov ob televiziji, magnetofonu itd. Skratka, treba je nenehno usposabljanje množice za globlje dojamne kulturnih vrednot. Ker vsi nimamo interesa za vse, naši društveni funkcionarji pa se tako boje na pol praznih dvoran, bodo za to vrsto dela Svobod in prosvetnih društev kot nalašč primerni klubi.

Se naprej pa bomo gojili in razvijali dosedanje oblike dela kulturno-prosvetnih društev na področju amaterske dejavnosti. Ovdle je strah, da je padla zavesa zadnje predstave naših amaterskih gledališč in skupin, še bolj neupravičena pa je bojazen, da je izven poslednji akord pevskega zbora. Nekaj sto dramskih predstav v minulemu letu, veličastne revije mladih pevcev, ki bodo v letošnjem letu tudi pri nas zavzele širok obseg, bodo odpravile sumnje, da kdo zapostavlja to področje in da tu ni več dela. Razumljivo pa je, da ne moremo več ostati tam, kjer smo bili pred 30 in več leti; čas in zavestna hotenja vnašajo spremembo tudi na to področje. Idejnost in kakovost nam bodi merilo dela, in ne nabito polne dvorane!

Skupščina in Kongres sta dala torej dosti snovi za resno razmišljanje našim dru-

štvim vodstvom o nalogah. Te naloge niso več nove za vsa tista društva, ki že dalj časa pozorno prisluškujejo utripu okolja, kot na primer v Sentjanžu, Kanizarici, Kostanjevici, Vel. Dolini, Žuzemberku, na Senovem, in Sevnici in še marsikod.

DELO OKRAJNEGA SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV V PRVI POLOVICI LETOSNJEGA LETA?

Kmalu bo sklicana vrsta posvetov v okrajnem obsegu. Tako bodo posveto predsednikov občinskih svetov SPD in predsednikov okrajnih svetov 21. in 22. januarja sledili razgovori režiserjev, zborovodij in vodij zabavnih glasbenih ansamblov, ki pripravljajo svoje skupne in zore za letošnje revije. Občinski sveti bodo sklicali plenume, ki bodo pripravili za II. plenarno sejo okrajnega sveta v prvi polovici februarja. Tej bodo sledile sektorske konference in delovni društveni sestanki, na katerih bodo delegati s kongresa posredovali vse važnejše sklepe. V aprilu in maju bodo občinske in okrajne revije, ki bodo prikazale naše uspehe z raznih področij kulturno-prosvetne dejavnosti v večjem obsegu kot prispevek proslavljanju 20-letnice revolucije.

Lojze Perko: Zanjice (tuš, 1960)

Pesem zemlje v umetninah

Ob razstavi akadem. slikarja LOJZETA PERKA v »Dolenjskem muzeju«

V soboto, 7. januarja 1961, je bila ob 18. uri odprta razstava slikarskih del akadem. slikarja Lojzeta Perka. Otvoritev razstave se je razen predstavnikov krajevnih oblasti in forumov udeležilo tudi veliko število Novomeščanov, prišli pa so ob tej priložnosti v Novo mesto tudi mnogi slikarjevi prijatelji iz Ljubljane in Notranjske. Med temi smo opazili predvsem direktorja RTV Draga Seligerja, režiserja Hinka Kosaka, književnika Črtomirja Sinkovca in druge, med gosti je bil ožji slikarjev rojak Matevž Hecetov, dr. Močnik itd.

Akad. slikar Lojze Perko je rojak iz Notranjskega, kjer se je v Starem trgu pri Ložu rodil aprila 1909 in tam preživel svojo mladost. Zgodaj je osvoil črpalno, ga je že v mladosti mikalo da bi postal kipar ali slikar je temu svojemu notranjemu nagibu mogel zadostiti šele v svojem osemdesetletnem letu, ko ga je danes že pokojni kipar in slikar France Kralj sprejel v svoj atelje. V treh letih študija je vse bolj opuščal kamen in leto in se odločil za čopič in paletno ter se je s svojimi prvenci javnosti priučil predstaviti na zaključni razstavi Kraljevih učencev leta 1940. Se istega leta ga je pot zanesla na slikarsko akademijo v bolgarsko Sofijo, od koder se je tik pred vdomom sovražnikov v Jugoslavijo vrnil v Ljubljano.

Tako kot je svoje prvo študijsko obdobje bil navezan le nase in se je brez podpora in stipendij oteljal in boril z gladom in lepoto, tako je tudi poslej v Ljubljani živel od ikromnih priložnostnih zaslužkov in dobrih rok.

Težka leta preživel leta 1941 do 1945 je deloma prebil tudi med partizani na Notranj-

kem, po osvoboditvi pa nadaljeval študij na beograjski Akademiji likovnih umetnosti in ga končal leta 1950. Od tedaj živi v glavnem v svoji ljubljani Notranjski, ki mu je, kot našemu Božidarju Jakcu Dolenjska nenehni in neizčrpni vir navdihov za umetniško ustvarjanje.

Od tega časa je razstavljal v raznih večjih in manjših krajih Slovenije. Znani so predvsem njegovi otroški portreti, udejstvuje se pa tudi kot knjižni ilustrator. V zadnjem času je izvršil velike srajfiste na poslopih Zavoda za socialno zavarovanje v Cerknici in

tamkajšnjega trgovskega podjetja.

Umetniško pot Lojzeta Perka označuje predvsem to: sam se je v bridkosti in radostih pogibal v svojo rast; ne prištevaj se k nobeni umetniški smeri. Po lastni izpovedi naj intimna pesem zemlje živi v umetnini in njeni vsakemu v njegovem in njemu razumljivem jeziku poje. Zato ga bolj kot miselne abstrakcije in konstrukcije mika pesem, ki vre iz narave in njegovega lastnega razmišljanja srca. To s svojo večno govornico lepote pripoveduje njegove slike.

Zgledna ljudska učiteljica iz Podgorja pri Zabukovju

V Podgorju pri Zabukovju že od 1939. leta poučujeta v osnovni šoli zakonca Oton in Marija Brelih. Pouk je težaven, saj učita osem razredov v več imenah. Kljub temu se kaže plod njihovega dela tudi drugje. Na šoli deluje krožek mladih združnikov, ki ureja šolski vrt in sploh skrbi za lepoto šole in njene okolice. Spomlad so mladi združniki zasadili nizko sadno drevje, ki že kar lepo uspeva. Vsako pomlad in jesen obiščejo tudi ostalo sadno drevje. Imajo bradjo, borovce, negujejo grmičevje in gojijo cvetlice. Prijeten vtis napravijo tudi razne pokrajinske slike, ki visijo po starih šole.

Po zaslugi šolskega upravitelja tovariša Breliha je v marcu 1960 v šoli zasvetila elektrika. Vsestranska dejavnost prizadevnih učiteljev potrjuje, da sta res prava ljudska učiteljica.

Čeprav je do Podgorja speljalna lepa cesta, tja ne vozijo avtobusi. Mnogi turisti pa bi si

lahko ogledali prirodne lepote doline, ki je znana predvsem iz NOB.

Novomeška desetnica

Slovensko narodno gledališče iz Trsta se je odpravilo z dramo »Dnevnik Ane Frank« na gostovanje preko meje po Slovenijo. S svojimi nastopi in z visoko umetniško kvaliteto je igrala družina potela vrsto priznanih gledalcev vseh mest in krajev, kjer so nastopili. Predvsem pa ni bilo Novega mesta, kjer so imeli Tržačani predvideno tu 8. januarja predstavo.

Za poljanjo, zakaj niso Tržačani nastopili v Novega mesta, smo se na zahtevo številnih bralcev nameravali obrniti na upravnišče kina Franca Adama (ker bi gledališče nastopilo v dvorani kina), a ga žal nismo dobili do doma. Vendar nam je zavedo delno le poljanjski kinoposrednik:

— Tovariš upravnik Adam in jaz sploh nismo vedela, da nameravajo Tržačani pri nas nastopiti z »Ane Frank«, ker ni o tem bil nobenih govorov. Tržačani petimi dnevi sva o tej nameri zvedela šele iz radia. Zato sva mislila, da bodo Tržačani šele prišli k nam in da torej ni nič zamujena.

Janez Zupančič iz Novoteksa — (Novoteksa ima s Tržaškim gledališčem poročilo, da jim za njihovo gostovanje preskrbi prostor, prodajo karit. itd.)

Tržačani so nam pisali, da nameravajo gostovati pri nas v nedeljo, 6. januarja, in naj jim preskrbimo dvorano. Pismo smo dobili okoli 4. januarja. Za dvorano smo se nameravali pogovoriti z upraviteljem kina, a ga žal nismo mogli najti — časa je namreč bilo malo in potem smo odposlali gledališčnikom telegram, naj ne hodijo v Novo mesto.

Gledališčniki se vračajo z gostovanjem po Sloveniji domov v Trst ali pa so morda že doma. — Novomeščani pa čakamo, da nam bodo obiskali (!!!). Mar bodo za Novomeščane Tržačani še enkrat šli na pot, še enkrat prosi za potne liste, še enkrat prepotovajo vso Slovenijo — zaradi napačne modretje? Sicer pa ni to prvi nekvaliten odnos do kulture — rekvalitizirajte v Novega mesta večkrat kaj podobnega...

ZARADI STANOVANJA

Uprizoritev novomeškega gledališča DPD Svoboda »Dušan Jereb«

Ze malo odmaknjena tematika ki jo Drago Gervais obravnava v komediji »Zaradi stanovanja«, bi morda sodila bolje v prvo polovico leta, vendar nas spomin na tragedio-komične situacije v občinskih pisarnah pri referentih za stanovalniške zadeve še vedno spravlja v dobro voljo. Morda prav zato, ker je nekaj rahle satire v njej. Pristnih domaćih komedij ne manjka, vendar bi človek pričakoval malo manj konvencionalnosti, pa zato več zdravega humorja, invencije in več besedne komike. Zgodba je preprosta, a ima izmed tisočerih, ki so se odigravale v stanovanjskih uradih naših mest. Nič zapletenih dogodkov! Ze večkrat oddano stanovanje dobiva vedno nove podajenike s praviimi odločbami s podpisom in žigom. Ti podajeniki so se kajpak lepega dne znajdejo vsi skupaj v uradu, bulijo v uradnika, on pa vanje, in v krku in viku ubogi referent plane blazen ven. Brez ljubezni pa komedije ni — tudi tu se domaća histerija zaljublja v enega teh podajenikov, ki so sami prišli v stanovanje.

Člani novomeške igralrske družine so pod režiserskim vodstvom Franceta Kralja prvič uprizorili študijsko predstavo 22. decembra. S čutom za pravo mero je režiser ves čas pazil, da bi preprečil pretirano burkavstvo, v katerega igralci pri komedijah radi zalijejo. Tu in tam mu je kak lik zasel v rahlo stilizacijo, vendar so se ljudje gibali prirodno brez nepotrebne poze in efekta. Pričaškovali bi vsi enotnosti predstav. Nekoliko razvečeni telesi v 1. in 2. dejanju se krepko ločijo od odlično igranih prizorov na stanovanjskem uradu.

Res je, da tipi niso dovolj jasno karakterizirani in tudi režiser ne more popravljati pisatelja. Vigrani so bili še najbolj v 3. dejanju.

Lastnika stanovanja sta igrala režiser Kralj (inž. Milan Tomič) in Marija Sali (njegova žena Marija). Kralj je vlogo zanesljivo odigral in ostvil lik z jasno interpretacijo. Tudi Sali je bila prepričljiva pri upodabljanju precej temperamentne zakonske družice. Ivo Pavšič je študenta medicne igral večje in s smislom za življenje. Dober referent stanovanjskega urada je bil Lado Sajc. Upokojenec Poldeta Ciglerja je na odru zaživel polno življenje, bil je igralsko dovršena in dognana figura. Tudi Tone Gortnar je kratko vlogo dostojnega gospoda upodobil z mirno in učinkovito igrjo. Izdelani epizodni lik Mace je Eva Nifergalova zaigrala iskreno in odlično, buljo v uradnika, on pa vanje, in v krku in viku ubogi referent plane blazen ven. Brez ljubezni pa komedije ni — tudi tu se domaća histerija zaljublja v enega teh podajenikov, ki so sami prišli v stanovanje.

Člani novomeške igralrske družine so pod režiserskim vodstvom Franceta Kralja prvič uprizorili študijsko predstavo 22. decembra. S čutom za pravo mero je režiser ves čas pazil, da bi preprečil pretirano burkavstvo, v katerega igralci pri komedijah radi zalijejo. Tu in tam mu je kak lik zasel v rahlo stilizacijo, vendar so se ljudje gibali prirodno brez nepotrebne poze in efekta. Pričaškovali bi vsi enotnosti predstav. Nekoliko razvečeni telesi v 1. in 2. dejanju se krepko ločijo od odlično igranih prizorov na stanovanjskem uradu.

prispelali kljub več ali manj začetniškim težavam svoj delež pri uprizoritvi: Milena Šramelj (Vesna), Jelka Zalc (Dragica), Simona Černelc (Ljilja) in Stjepka Pirnar (igralka).

Seena je bila preprosta in je dopuščala še dokaj učinkovito uprizoritev.

Prof. Tone Trdan

VLASTA TAVCARJEVA

Živahna izobraževalna dejavnost v sevniški občini

Tik pred novim letom je pričela delati mladinska večerna politična šola. Nasproti običajem v takih šolah je v tej obisk pričel rasti. Na vsakem predavanju se pojavi kakšen slušatelj več, tako da jih sedaj obiskuje predavanja že 30. To kaže, da je bila šola ved ko potrebna in da je med mladinskimi aktivisti veliko takih, ki si želijo širšega znanja.

Delavska univerza bo pod predsedstvom občinskega odbora SZDL organizirala v zimskih počitnicah dve izmenični seminarja za odbornike novih krajevskih odborov SZDL. Seminarja bosta po dva dneva v nižji kmetijski šoli na Rad-

ni 1. in 2. ter 3. in 4. februarja. Na njih bi se zvrstilo okoli 70 slušateljev, poslušali pa bodo 5 tem iz najaktualnejših področij dela SZDL po V. kongresu.

Razen tega redno delujejo v občini tudi šole za odrasle. Ze drugi tečaj so organizirali v Kopitarni za zaposlene; to je prvi primer dopolnilnega izobraževanja odraslih v tovarni. Razen te šole deluje redno še šola v Sevnici, Boštanju in Trzihu. Redno delujeta tudi Tehniška srednja šola — strojni odsek, in tečaj za slušatelje Višje komercialne šole. V vseh teh šolah se večkrat na teden zbira ob večerih nekaj nad 100 ljudi.

Akademski slikar Lojze Perko (prvi na levi) med prijatelji in znanci na sobotni otvoritvi razstave

Umetnik, svobodomislec in pedagog

(Spominu Josipa Germa)

Lani ob tem času je mimo nas zdrsela že deseta obletnica Germove smrti. Malo je bilo takrat, ko je ta umetnik v svojem 81. letu ugasnil, o njem zapisanega pri nas: skromna osmrtnica v Slovenskem poročevalcu in dva meseca kasneje v Dolenjskem listu vrste izpod peresa njegovega nekdanjega

Avioportret iz leta 1904

ga življenja posvetil Novemu mestu.

Germ je bil Belokranjec, ki je svojo življenjsko pot tesno in hkrati brsko povezal z Novim mestom, tako kot je to storil pred njim morda le še Gorenjec Janez Trdnja. Leto Trdinove smrti je bilo leto Germovega prihoda v to zakotno dolenjsko mesto in če se je takrat v juliju eno življenje trpko izteklo, se je v oktobru tista trpkost prelila v drugo življenje, ki je hotelo živeti, se razmahniti, pa mu to ni bilo dano. Kajti takrat se je pisalo leto 1905; dvoglavni orol črnočrto monarhije je zlovese visel nad slovenskim narodom, cvetelo je domače mračno, njastvo, svetohlinstvo in denunciantstvo in nemški skorenj je potreboval ponitnih glav in ukripljenih hrbtov, da bi lahko preko njih stopil do Jadrana. Takrat je bil Germ star že 36 let.

Pa je bilo tedaj za njim že marsikaj. Otroška leta v belokranjskih Adlešičih, kjer je v Kolpi lovil rake in ribe, gimnazijsko učenje v mestu pod Kapitljem, študijska leta na dunajski Akademiji likovnih umetnosti in specialna šola za zgodovinsko slikarstvo pri prof. Eisenmengerju. Potem enoletna vojaška služba v Pra-

gi in prav tam slikarski študij v specialni šoli pri prof. Brožiku.

Leta 1898 stopi Germ prvič pred javnost: v prostorih ljubljanskega muzeja je odprta prva njegova kolektivna razstava olj in pasteln in tu doživlja avtor svoje prvo priznanje pa tudi prvi napad na svojo umetnost, ko je bil njegovo »Prijatelj živlice« — debelušni frankičan — peščkom v naročju — ozmerjan za svinjaro. Istega leta sprejme Germ mesto učitelja risanja in umetnostne zgodovine na Strakovi akademiji v Pragi.

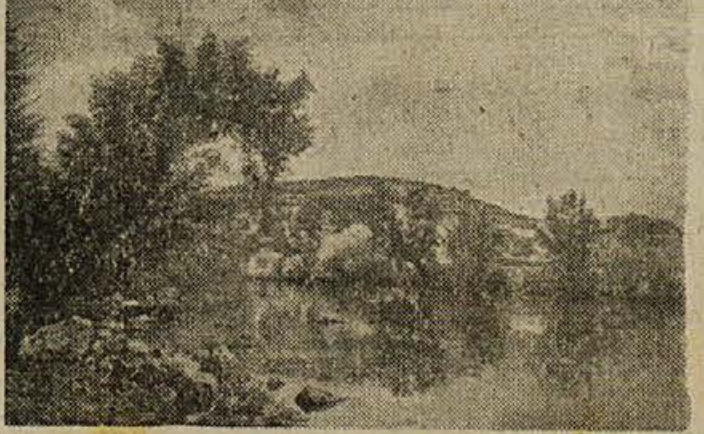
V češki prestolnici se Germ razmahne. Širina in navdušenje za slovansko vzajemnost ga v Pragi potegneja v krog slovanskih študentov. Postane prvi predsednik jugoslovanskega akademskega društva Sumadija, ustanovi 1. 1901 skupaj z inž. Fr. Tomšičem društvo slovanskih visokošolcev, postane član čeških likovnih združenj in kot sijalen pevec — sam je študiral solo petje v operi šoli Parš-Zikešev — vodi 1. 1903 člano pevskega društva Hlahol na turneji po hrvaških in slovenskih krajih. Od 1. 1900 do 1905 učil razen na Strakovi akademiji še na praški kadetni šoli risanje in petje.

Ko se v teh letih vrača v domovino na počitnice, hodi na Triglav, v Kamniške planine, k Belopeškemu jezerom in v Vintgar. Takrat nastaneta znani podobi Belopeškega in Blejskega jezera, ki ju kasneje tudi izda v barvnem kamno-tisku.

Dunajska in praška leta so hkrati leta Germovega umetniškega vzpona. Skrbno realistično oblikovanje, ki skuša pronikniti v igro sene in svetlobe, natančno, skoraj fotografirsko obdelovanje pokrajine

ali portreta ter pretehtana kompozicija so odlike te rjgove dobe. V svojem vzorovanju se trdno drži realističnih mojstrov in mu je zato nova impresionistična struja, ki se je tedaj s slovensko slikarsko »moderno« pričela zmerom močnejše uveljavljati, ostala tuja, odbijajoča. Njegovo znanje vodilo je bilo, »da je priroda učiteljica in razum vladar«; to geslo pa je v slikarstvu istovetil edinole s čistim realizmom.

Hkrati z umetnikom je zra-

Josip Germ: Kolpa pri Pobrežju (1925)

stel v Germu človek, razgledan, širok, svobodomiseln. V starosti je sam neke zapisal besede: »Po očetu — učitelju sem podedoval svoj risarski dar, predvsem pa redko lastnost narodne in verske strpnosti; že v rani mladosti sem se navzel od njega brezstrastnega človečanskega duha.« Prav ta njegova verska »tupnost«, ki so mu jo njegovi nasprotniki sčasoma razplamteli v strasten odpor, pa je kasneje prekipela v tragiko Germa-človeka in umetnika.

Po prihodu na novomeško gimnazijo je Germ, ne glede na hudo nemškutarski pritisk, stopil v Dolenjsko pevsko društvo in Narodno knjičnico. Osnoval je javno knjičnico, kot tajnik Sokola v nekaterim člani docela preosnoval to telopadno društvo.

Narodna zavednost in hkrati svobodomiselnost, ki to je Germ neustrašeno kazal na vsakem koraku, ga je na novem službenem mestu privedla v žolčen boj z gimnazijskim direktorjem, katehetom in še z nekaterimi stanovskimi kolegi. Ta spor se je tako zaostрил, da je moral Germ že 1. 1909 in tudi naslednje leto zaradi živčnih boleznj zaprositi za večmesečni dopust. V tem svojem boju zoper zagrnjene, ozko-srčne nasprotnike se je Germ obrnil za pomoč na takratnega poslanca dr. Ivana Tavčarja, ki pa mu je v zaupnem pisnu odgovoril, da so njegovi nasprotniki proti njemu rovačili tudi že pri deželni vladi, v

Ljubljani, kjer komaj čakajo na priložnost, da ga odpustijo iz gimnazije. Res je pravica na Germovi strani, vendar mu prijateljsko svetuje, naj preneha s svojim vztrajnim, nepopustljivim bojem, če mu je kaj do službe.

Tavčarjeve besede niso padle na rodovitna tla. Germ je bil prepred prepričan, da svoji pravični poti, da bi mislil na kakršen koli umik ali kompromis, njegovo geslo je bilo slej ko prej: vztrajati ali pasti.

Če je takrat nastal nepremostljiv prepad med svetovnim nazorom Germa in tistim njegovih nasprotnikov, je Germ tudi s svojo umetnostjo kmalu ostal sam na enem bregu. Pokrajinski motivi našega Primorja, s katerimi je v le-ih pred prvo svetovno vojno polnil svoja platna na Rabu, Krku in dubrovniški okolici, niso prinesli v njegov slikarski register nič novega. Na drugi strani pa so se zmerom bolj zmagovito uveljavljali slovenski impresionisti in tako se je zgodilo, da je dominativno umetniški kritik Germa, ki je dosledno vztrajal na svoji umetniški poti, leta 1913 v neki oceni degradiral iz umetnika v navadnega rokodelca. Ta vsekaror preostalo, čeprav do neke mere upravičena sodba, je Germu za nekaj časa docela zagrenila vesele do slikarskega in drugega javnega dela.

(Konec prihodnjega)

Besedo imajo volivci in proizvajalci

(Nadaljevanje s 1. strani)

Velika in odgovorna naloga čaka ljudski odbor v pogledu gradnje zdravstvenih ustanov, šol, stanovanj in podobnih objektov. Osnutek družbenega načrta predvideva delitev investicij: 70 odstotkov za gospodarske in 30 odstotkov za negospodarske investicije. Pri teh nalogah je zlasti potrebno sodelovanje podjetij in prebivalcev.

Smernice bodočega petletnega perspektivnega načrta, kot jih nakazuje osnutek, sta ob zbiranju ljudskega odobrenja v celoti sprejela. Obenem je bil sprejet sklep, naj se s smernicami perspektivnega družbenega načrta seznanijo vsi prebivalci preko zborov volivcev in zborov proizvajalcev. Zbor volivcev bodo še v januarju. Občinski ljudski odbor pričakuje, da bodo zbori volivcev in proizvajalcev podrobno obravnavali smernice načrta in dali koristne predloge k posameznim postavkam. Uresničevanje perspektivnega gospodarskega načrta je odvisno od prizadevanj vsakega občana, zato je potrebno, da vsak pri obravnavanju tudi sodeluje s predlogi.

Nadalje je ljudski odbor uredil številne tekoče upravne in premoženjske zadeve. Predlog, da bi povišali prometni davek na blago v nadrobni prodaji in koristil investicij v trgovino, ljudski odbor ni sprejel, ker meni, da morajo o tem razpravljati in se izreči volivci. Z enako obrazložitvijo je odločil tudi sprejetje odloka o uvedbi dopolnilnega proračunskega prispevka na osebnih dohodkih. Po predlogu naj bi bil to namenski prispevek za gradnjo obrata družbene

prehrane v Novem mestu. Tu di o tem bodo poprej razpravljali volivci.

Potrjena je bila združitve kmetijskih zadrug Novo mesto, Mirna peč, Birčna vas, Stopiče, Podgrad in Brusnice. Prav tako je bila potrjena združitve trgovskih podjetij "Izbrisa" in "Zarja" v Novem mestu, s tem da se izločita poslovalnici Knjigarna in Papirnica in se priključita založbi Mladinska knjiga v Ljubljani. Tudi zadruge Strazha, Dol. Toplice in Uršna sela so se združile, kar je ljudski odbor potrdil.

Ustanovljen je bil servis za avtomobilske prevoze pri občinskem ljudskem odboru: za

šefa je imenovan Franc Potrvin iz Ločne. Za načelnika za občo upravo pri OBLO je bil imenovan Jože Suhadolnik, za direktorja "Mesarije" v Novem mestu pa Milan Sepetovec.

Oba zbora sta tudi osvojila predlog političnih organizacij občine Žužemberk in Novo mesto, da se občina Žužemberk združi z občino Novo mesto. Združitve naj bi bila izvedena še ta mesec.

Sprejet je bil sklep, da se odda občinski vinograd v Knežiji v obdelavo gospodarski organizaciji.

Na seji je bilo rešenih še veliko drugih zadev in imenovanih več komisij.

Izobraževanje odraslih v Birčni vasi

Dne 27. decembra smo v Birčni vasi pričeli z zdravstveno-prosvetnim in gospodarskim tečajem, ki ga obiskuje 38 mladink, žena in mladincev. Predavatelj iz zdravstva, prve pomoči, hrane, prehrane, ureditve doma in njegovega okolja so vsak dan, praktično delo v kuhinji pa je v dveh skupinah petkrat na teden. Predavatelj učitelj in strokovnjak iz Novega mesta, predavanja pa potekajo dišilimi in ogledi kmetijskih domov in dvorišč. Tečajniki so poslušali naslednje teme: Biološka sestava hrane, Priprava zdrave mleko, Pravilno kuhanje hrane, Odraba pred paraziti in 10 let zdravstva.

Občinski odbor Rdečega križa je dal precej živili, okrajni odbor pa bo tečaj finančno podpiral in

■ Za novega poveljnika mednarodnih sil v Kongu je bil imenovan irski general McKewen. Zamenjal bo švedskega generala van Horna.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V novo leto stopamo s sprejetim načrtom za petletni razvoj gospodarstva in družbenega sistema. Povsem razumljivo je, da je ta načrt le okvir za delo, kajti uresničevanje posameznih postavk je povsem odvisno od podjetij in občin. Po našem mnenju toliko bolj, kolikor več sredstev prepustimo neposrednim proizvajalcem. Pa še nekaj! Načrti bodo spreminjali tudi spremembe predpisov. Tako glede delitve dohodka med proizvajalci in družbo kot bančnega in kreditnega sistema, deviznega sistema in še mnogih drugih, ki bodo spodbujali kolektive k boljšemu gospodarjenju, če bodo, predpisi namreč, prav zastavljeni. Od tega si največ obetamo. Če bo kolektivni ugotovili, da ima več, če več dela, bo to prav gotovo storil. In narobe, za nič si ne bi mogli obetati kaj dosti več kot nič. Bralce bi radi vsaj na kratko seznanili z nekaterimi že uveljavljenimi spremembami in z drugimi, ki jih za to izbrane komisije resno pripravljajo. Kaj več o posameznih pa bo treba pisati še pozneje. Težko bi bilo namreč na kratko povedati, kako je s sproščanjem cen, kar pomeni, podražitev nekaterih uslug. V mislih imamo železnico, kjer so končno železničarji dobili samoupravne pravice, ne le formalno, pač pa dejansko. Cene za prevoz na železnici so namreč včasih tako nizke, da s plačilom železnice ne dobili niti povračila za prenos, ki ga lokomotiva porabi pri prevozu. Skratka dosledneje bomo uveljavljali po-

Novi predpisi boljše gospodarjenje

litiko cen, ki narekuje: plačaj uslugo ali proizvod toliko kot je vreden. Drugo seveda pa je vprašanje življenjske ravni ob takih spremembah. Dosledno bomo uveljavljali načelo, da mora življenjski standard tudi ob takih spremembah cen naraščati. Sicer pa imajo glede tega škarje v rokah kolektivni.

Trenutno največ razpravljamo o spremembah pri delitvi dohodka med podjetjem in družbo. Nekateri spremembe bodo namreč uveljavljene že letos. V bistvu gre za to, da naj bi v bodoče družba zajemala sredstva za skupne potrebe v veliko večji odvisnosti od tistih čimteljev, ki vplivajo na skupni dohodek podjetja. Bolj po domače: kdor bo gospodaril s stroji, oziroma boljše in kdor bo boljše gospodaril z delovno silo, naj bi imel več kot slabši gospodar. Postopoma je treba ukiniti ugodnosti, ki jih imajo nekateri kolektivni na trgu ali pa v mednarodni trgovini itd. Od uspehov podjetja je sedaj odvisno približno 30 odstotkov dohodka. Predvideno pa je, da naj bi čisti dohodek porasel približno na 85 odstotkov dohodka. To zna bil izredna spodbuda za dobro, oziroma boljše gospodarjenje. Če, da bo že letos ukinjen tudi minimalni osebni dohodek, kot merilo za delitev dohodka. O tem smo že kdaj pisali, prav gotovo pa je, da bo to terjalo od posameznih kolektivov bolj odgovorno gospodarjenje in pač ne bo vseeno (kot je bilo več ali manj do sedaj) kolikšni so materialni stroški, kolikšna obrabna sredstva, kako so izkoriščeni stroji in podobno. No, kljub temu moramo reči, da tu še ni definitivnih odločitev, zato se bomo k tem vprašanjem prav gotovo še povrnili.

Povsem spremenjen pa je z novimi predpisi režim uvoza in razdelitev deviz. Zvezi izvršni svet je namreč sprejela uredbo o deviznem poslovanju. Od 1. januarja se uveljavlja novi proces reforme zunanje-trgovinskega sistema. Namesto dosedanjega obračunskega kurza za ZDA dolar 632 je uveden nov kurz 750 dinarjev za dolar. To sicer še ne pomeni spremembe uradnega kurza 300 dinarjev za ZDA dolar, toda vsekakor je to začetek, ki bo pripeljal do tega, da bodo morala podjetja, ki izvažajo, veliko bolj skrbeti za ceno svojih proizvodov, ki jih pošiljajo v tujino, kajti regresov ne bo več. Uspeh na zunanem tržistu bodo torej lahko dosegla tista podjetja, v katerih bodo z vsemi silami skušali znižati stroške proizvodnje, kajti le tako bodo konkurenčni. To pa se ne bo poznalo le pri zunanji trgovini, pač pa prej ali slej tudi v notranji trgovini. Vsa podjetja so več ali manj vezana pri izvozu in vsa se bodo morala truditi, da znižajo cene za svoje proizvode ali sestavne dele. Skratka, sčasoma si tudi domači potrošniki lahko obeta od takega povezovanja s tujim trgovcem korist. Potem so tu še zaščitne carine. Povsem prav je, da z višjimi carinami zaščitimo proizvodnjo, oziroma prodajo domačega blaga. Le eno nevarnost skrivajo takšne zaščitne carine, in o tem v gospodarskih krogih že razpravljajo. Previsoke zaščitne carine bi lahko demobilizirale kolektive, češ, saj je vseeno po kakšni ceni prodajamo, uvozno blago je tako ali tako še veliko dražje. Kaj mislimo? Zaščitne carine ne bi smele ščititi kolektivov pred lastno površnostjo in neprizadevanostjo, ko gre za znižanje proizvodnih stroškov. V tem primeru prav gotovo ne bi dosegle pravega namena.

nudil pomoč z dišilimi, navesti in ustrezno literaturo.

Za tečaj vlada veliko zanimanje celo v oddaljenih vaseh pod Gorjanci, predvsem med žensko delavsko mladino, ki tvori večino tečajnikov.

Zalostna usoda alžirskih otrok je ganila tudi naše pionirje in podmladkarje. Konec decembra so zbrali 7000 din in jih poslali v Beograd. Hvala vsem darovalcem in zbiralcem!

R.

Pravica in »ozkost«, ki ni ozkost

Kolektiv posestva »MATIJA GUBEC« v Leskovcu pri Krškem se poteguje za svoje pravice soodločanja pri bodočem upravljanju posestva, ki ga je s trdim delom dvignil iz nič na lepo višino

Delavski svet posestva Matija Gubec v Leskovcu je sprejel sklep o združitvi s kmetijsko zadrugo. KZ Videm-Kriško je sprejela sklep o pripojitvi posestva Matija Gubec v Leskovcu. Zadeva je bila urejena le navidezno. Do združitve se ni prišlo. Zato-knilo se je pri delavskem samoupravljanju.

Posestvo Matija Gubec je nastalo leta 1894. Kolektiv je iz prejšnjega razdeljenega posestva, ki je bilo razdeljeno na posestva, ki so bila urejena le navidezno. Do združitve se ni prišlo. Zato-knilo se je pri delavskem samoupravljanju.

Vzgradili so sadiko, jih opazovali in izbirali najmočnejše, dokler niso vzgojili drevesnih sort, najprimernejših za talne in podnebne razmere v Leskovcu. Od tega, kako je dreve obrezano, kako so veje pripele na kline opore, kako je poskrajeno, okopano in pognojeno, je odvisen pridelek. Prav zato na planitnem nasadu ne more biti subega, birokratskega ukazovanja. Vse, kar delavec naredi, mora storiti zavestno, z razumom in srcem. Hkrati, delavsko samoupravljanje, nagajanje po detu in razvijanje socialističnih odnosov so tu gospodarsko in strokovno-tehnična naloga.

Mnogi sadjarski obrati so propadli prav zato, ker tega niso upoštevali. Posestvo Matija Gubec je najmlajši sadjarski obrat v Sloveniji, z najmanjšimi površinami v polni rodovitni pa je že leta 1939 dosegel največji pridelek breskev in edini v Sloveniji zaslužil osebno, osebno Polovico njimovega prideka je izvoznil prodal v inozemstvo, saj so bile leskoveške breskve celo boljše kot italijanske!

Delavci posestva Matija Gubec dobro vedo, da go njihovi uspehi zaslug delavskega samoupravljanja. Uvideli so potrebo združitve in se zanj odločili, toda ne za ceno samoupravljanja. Mate.

Za pitanje prašičev smo

ker pospešuje debelenje.

KMETIJSKA ZADRUGA Z O. J. BREŽICE

razpisuje naslednja delovna mesta za režijsko gradbeno skupino:

kvalificiranega zidarja
4 nekvalificirane delavce

Nastop službe in osebni prejemki po dogovoru. Pismene ponudbe je poslati na naslov uprave KZ Brežice. Razpis velja do popolne zasedbe delovnih mest.

Trgovsko podjetje »Železnina«, Novo mesto

obvešča

POTROŠNIKE EKSPLOZIVNEGA MATERIALA

na področju OLO Novo mesto, da bo izdajalo razstrelivo le trikrat na teden, in sicer v ponedeljek, sredo in petek od 9. do 11. ure.

Naročila za razstrelivo sprejema glavno skladišče v Brslinu, izdaja ga na skladišču v Zabji vasi pri Novem mestu. Izven določenih dni in časa razstreliva ne bomo izdajali.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Novo leto ni prineslo olajšanja v mednarodni napetosti, kvečemu ga je ponekod še povečalo. To velja vsaj za Laos in Kongo. Za prvega ni nobenega dvoma več, da je tam prišlo do prave državljanske vojne, ki jo je treba takoj zaustaviti, če se hočemo izogniti pravi, veliki vojni, kakor je v zadnjih dneh resno posvaril svet in velesile indijski premier Nehru.

Kljub temu, da je položaj še zmerom izredno resen, pa je treba le povedati, da zmaguje zamisel o politični rešitvi krize. Kaže, da sta Velika Britanija in Francija že na pol prepričali Washington, da je treba obnoviti mednarodno komisijo za nadzorstvo nad premirjem v Laosu - v skladu z ženevskim sporazumom o Indokini - kot prvi korak k politični rešitvi. Tajlandski premier, ki je najbolj vnet pobornik intervencije SEATO v Laosu, je zaradi omahovanja članice tega pakta, da bi se spustile v pustolovščino z nepredvidljivimi posledicami, izjavil: »Zaradi negotovosti naših zaveznikov ugne Laos postati druga Koreja.« Dejanjsko pa ni nikjer dokaza, da bi vietnamske čete vdrle v Laos, kakor trdijo Američani. Ti so isto trdili tudi ob neki drugi priložnosti lani in so morali potem priznati, da ni bilo res.

V Casablanci v Maroku so se na pobudo maroškega kralja Mohameda V. sestali predsednik ZAR Naser, predsednik Gvineje Sékou Touré, predsednik republike Mali Modibo Keita in predsednik časne alžirske vlade Ferhat Abbas. Ta afriški »vrh«, kakor so ga nekateri imenovali, je sprejel tako imenovano afriško ustanovno listino, ki je v bistvu potrditev načel, ki naj vo-

dijo afriške državljane in njihove narode v prihodnosti. Pomembno je, da ta lista med drugim poudarja aktivno nevtralnost in izvenblokovsko stališče afriških narodov. Sklenjeno je bilo tudi, da bodo države udeležence konference umaknile svoje čete iz Konga, ker se ne strinjajo s politiko OZN v Kongu, da pa bodo nudile poveljstvu mednarodnih sil v Kongu še eno možnost, da spremeni svojo politiko v smislu resolucij Varnostnega sveta o Kongu.

Svetovni mozaik

Predsednik de Gaulle je »zmagal« na referendumu o alžirski politiki, kar pomeni, da je več Francozov in baže Alžircev odgovorilo na njegovo politiko do Alžirije z »da« kot z »ne«. Njegovo zmago gre predvsem pripisati strahu ljudi pred vojaško diktaturo, ki bi skoraj gotovo nastopila v Franciji in Alžiriji (am praktično še obstaja), če bi de Gaulle odstopil. In de Gaulle je pred referendumom zagrozil, da bo odstopil, če ne bo zmagal na referendumu. S tem si je utrdil položaj, toda dvomljivo je, če je to naredilo kakšen vtis na Fronto narodne osvoboditve Alžirije oziroma na časno alžirsko vlado, s katero se bo moral de Gaulle pogajati, če bo hotel vsaj začeti reševati alžirski krizo.

V Belgiji traja že tri tedne velika stavka delavskega razreda, ki so jo

sprožili socialisti. Kljub temu, da se krščanski sindikati niso pridružili tej stavki, je stavka skoraj popolna. Čim dlje traja, tembolj se zaostre položaj v Belgiji in tembolj očitno postaja, kaj je pravo ozadje »enotnega načrta« ozroma vladne politike varčevanja, zaradi katere se je delavski razred Belgije uprl. Politika varčevanja naj bi se izvajala na škodo delavskega razreda in naj bi nadoknadila finančne izgube, ki jih je belgijska vlada pretrpela zaradi svoje kratkovidne in škodljive politike

v Kongu. Račun naj bi torej plačal nekdo, ki ga ni naredil.

Dvajsetega januarja bo izvoljeni predsednik ZDA John Kennedy uradno prevzel funkcijo predsednika republike. Mladi 44-letni predsednik je že postavil svojo vlado po dolgem proučevanju, temeljitih razgovorih z različnimi kandidati in upoštevajoč razne politične ozre. Na splošno mu vsi priznavajo, da se mu je posrečilo spraviti skupaj »lepo zaokroženo« vlado, to pa pomeni, da ni v njegovi vladi nobenih ekstremnih ljudi, imenovani bi jo lahko umerno liberalno. V njej so po splošni sodbi zelo sposobni ljudje, katerih navet bo za Kennedyja zelo dragocen. Povprečna starost članov njegove vlade je 47 let in je potemtakem to mlado »moštvo«. Vodil ga bo mlad kapetan. Kam? To bo pokazala samo prihodnost.

Kratke Z RAZNIH STRANI

voja so družbeni odnosi! Ko bo združitve opravljena, bo prepoznano razpravljanje o delavskem samoupravljanju in materialnih pravicah delavcev iz blyšega posestva Matija Gubec. Oni bodo takrat samo majhen, nepomemben del obrata kmetijske proizvodnje pri zadrugi, tver, ki jo bo tok na škodo sadijske proizvodnje potegnil na dno. Posestvo se z zadrugo gotovo ne združuje zato, da bomo čez leto ali dve na prej skrbno obdelanih nasadih opazovali propadajoče nasadih drevec!

Ce tega nečemo, moramo upoštevati posebnosti sadijske proizvodnje in kar najbolj upoštevati samoupravne pravice kolektivov, ki je predvsem zato, ker je bil upravljalec, dosegel v preteklosti tako lepe uspehe! Kolektiv posestva, ki se bori za svojo pravico, torej ni »ozek«, kot trdijo nekateri, ampak so »ozki«, prav ti, ki njega dolže ozkost!

■ Med Kubo in ZDA je prišlo do nove zaostritve. Potem ko je zunanji minister Kubo Roa obtožil ameriško vlado pred Varnostnim svetom OZN, da namerava v kratkem času napasti Kubo, je prišlo do prekinitve diplomatskih odnosov med obema državama. Odnose je prekinila ameriška vlada, Kljub prekinitvi odnosov pa se Američani ne mislijo umakniti s pomorskega oporišča Guantanamo na kubanskem ozemlju.

■ Sovjetska zveza je zahtevala čimprejše sklicanje Varnostnega sveta, ki naj bi proučil položaj v Kongu. V planu sovjetskega delegata Velerjana Zorina je med drugim rečeno, da belgijska uporaba škrlatnega ozemlja Ruanda in Urundi za organiziranje vojaških operacij Mobutuville proti pravi enotni kongijski nacionalne vojske v pokrajini Kivu.

■ Na letnem zasedanju Indijske Kongresne stranke so soglasno sprejeli resolucijo o tretjem petletnem planu in načrtu razvoja države. Ta plan obvezuje stranko, da ustvari družbeno ureditve socializma oblike z demokratičnimi in miroljubnimi sredstvi.

■ Generalni sekretar OZN Hammarskjöld je po kratkem postanku v Leopoldu odpoševal z letalom v južnoafriško unijo, kjer se je sestel s premierom Verwoerdom. Sodijo da sta se razgovarjala o resni politiki, ki jo izvajata južnoafriška vlada.

■ V Ankari je bila sestavljena nova turška vlada, v kateri je li članov prejšnje vlade, ki je pretekli teden odstopila. General Gurel, ki je imenoval novo vlado, je obdržal položaj premiera.

■ V Lagosu so uradno sporočili, da je Nigerijska prekinila diplomatske odnose s Francijo zaradi eksplozije izrele francoske atomske bombe v Sahari.

■ Na etiopsko-somalski meji je prišlo v zadnjih dneh do spopadov med etiopskimi vojniki in somalskimi plemeni, ki pasajo svoje črede na spornem travnatem ozemlju med obema državama.

možno izvršiti obsežen načrt investicij, ki znaša v naslednjem petletnem obdobju 5,3 milijarde dinarjev. Za tako velike investicije je v občini na razpolago v istem času 3,2 milijarde dinarjev skladov, z drobljenjem sredstev je torej resnično treba prenehati in začeti resno razpravljati o

Sindikati se pripravljajo na občne zборе

Vse sindikalne podružnice bodo imele v bližnjih dneh konference pred občinskimi zbori. V sevniki občini bodo na ta način pregledali delo, sprejeli sklepe in naloge. Hkrati bodo sindikalni aktivisti ocenili tudi sedanje odbornike. Marsikje bodo razpravljali že tudi o izvršitvi plana za preteklo leto.

Tudi v Zagrebu klub dolenskih študentov

Delavno vodstvo Kluba dolenskih visokošolcev, s sedežem v Ljubljani, se je odločilo pritegniti k sodelovanju tudi naše študente v Zagrebu. S tem namenom so za soboto sklicali v Zagrebu sestanek, na katerem se bodo pogovorili o ustanovitvi kluba, ki bi bil povezan z vodstvom in Ljubljani. To pobudo lahko iskreno pozdravimo.

Načrti iz Šmarjete

Na pobudo ZB je bila pred dnevi v Šmarjeti razširjena seja te organizacije s predstavniki množičnih organizacij in krajevnih odborov. Razpravljali so o pripravi na proslavo v počastitev 20. obletnice vstaje naših narodov. Prav tako bodo za vse pomembne državne praznike pripravili pestre prireditve. V krajih, ki jih poznamo iz NOB, pa bodo odpravili še dve spominski plošči. Razen tega bodo dogradili dvorano za kulturne in prosvetne prireditve in nabavili ali televizor ali kinoprojektor. Prebivalci si tega zelo želijo, saj je res že čas, da se primerno razvedrilo.

D.P.

VREME

od 12. do 22. januarja

Vsekozi nestalno vreme s pogostimi padavinami in mnogokrat močnimi padavinami. Ohladitve se pričakuje okrog 12. in 19. januarja.

»V vsako hišo dobro pralno sredstvo!« — to je parola, kadar govorimo o higieni in čistoti. Detergent O S K A R je pralno sredstvo z odličnimi svojstvi, zato O S K A R v vsako hišo! Za belo in pisano perilo O S K A R, za volno, svilo, nylon in perlon: detergent »P E R I L O«!

Kaj pa gozdarstvo?

RTV Ljubljana je tik pred novim letom zaključila razpravo o reorganizaciji gozdarske službe. V razpravi so sodelovali tudi tovarši iz našega okraja. Zaradi aktualnosti objavljamo njihove prispevke tudi v našem tedniku, da bi tako seznanili s predvideno reorganizacijo kar največ bralcev.

Direktor Gozdarsko-lesne poslovne zveze, Novo mesto, tovarš Stane Smid:

Perspektiva razvoja: združeni

V splošni razpravi o reorganizaciji gozdarske službe in prenosu gozdarske operativne na KZ, so se brez dvoma razšli pojmi o vlogi in važnosti obeh panog. Perspektiva razvoja kmetijstva in gozdarstva so združeni. Kmetijske zadruge morale postati osnova spremembe sedanjih družbeno-ekonomskih odnosov na vasi, kakor sedaj za kmetijstvo, tako v perspektivi za gozdarstvo. Osnovni problem in bojazen za prenos gozdarske službe na KZ in KG je v tem, da te organizacije do sedaj niso imele drugega opravka z gozdarstvom kot nakup in prodajo gozdarskih proizvodov in ker je splošno mnenje, da ima gozdarstvo neomejena sredstva, da je gozd trden vir dohodka ter da gozd sam raste. Tako smo mnenja, da antagoniizem kmetijev in gozdarjev izvira bolj iz nepoznavanja vsebine in gospodarjenja z gozdom, kot pa iz želje po zlorabi samega gospodarjenja z gozdom. Družbeni instrumenti so danes takšni, da je splošno potreba obeh panog, kajti v obeh panogah so potrebe zelo velike, sredstva pa omejena.

Z druge strani pa je pri gozdarjih še sama stroka vezana na zelo dolgo obdobje gospodarjenja in je ustvarila konservativno gledanje in bojazen do vsake spremembe. Gospodari menijo, da najbolj vidijo potrebo gozda in da zaradi tega, ker škoda v gozduh ni tako neopazna, obstaja nevarnost za prekomerno izkoriščanje in premajhno vlaganje. Ta strah je delno upravičen, kajti družbeni organi bodisi pri kmetijskih ali gozdarskih organizacijah morajo računati z gozdovi kot družbenim premoženjem in panogo, ki mora našemu gozdarstvu jamčiti čimveč trajno proizvodnjo.

Ko bodo eni in drugi strokovnjaki tako gledali na gozdo, bosta nastopanje in bojazen odpadla.

Član upravnega odbora OZZ Novo mesto inž. Janez Miklavc:

Kmetijci o gozdarstvu

Izhajati moramo iz stališča, da so gozdovi splošno družbeno bogastvo in da je družba neposredno zainteresirana nad gospodarjenjem v gozdovih. Medtem ko je gospodarjenje v gozdovih SLP kolikor toliko urejeno, tega ne moremo trdit za gozdarstvo privatnega sektorja zaradi posebnosti, ki jih le-ta ima. Prijem na tem področju so popolnoma drugačni od onih v socialističnem sektorju. Doslej je gozdarska služba poslovnih zvez največ administrativno upravljala gozdove privatnih lastnikov mimo njih in mimo KZ. Medtem ko je KZ uspešno proizvajalec v eni in drugi obliki pritegniti v proizvodnjo se telovanje v kmetijstvu, ji

to v gozdarstvu ni uspelo. Njena dejavnost je bila omejena, kot je tudi tovarš Smid naglasil, le na nakup in prodajo gozdnih sortimentov; v samo gospodarjenje pa ni posegla. To je razumljivo tudi sprlo tega, da so bili zasebni gozdovi na področju posameznih kmetijskih združb relativno

mi posegi v sodelovanju z zasebniki povečali zaloge lesne mase in prirastek, denimo na plantažah in podobno. S smotnim investiranjem iz družbenih sredstev bo možno postopno podpirati tudi gozdarstvo proizvodno. V okviru KZ bo možno celoten zemljiški kompleks smotrno je in

kompleksno urejevati. Tu mislim predvsem na zemljiško kulturne spremembe, ki jih bomo morali začeti uvajati. Poedine gozdove na relativnih gozdnih tleh bomo morali nameniti kmetijstvu in obratno. Začeti bo treba s pogodovanjem in plantažiranjem na problematičnih kmetijskih tleh.

Trditve nekaterih o težnjah poednih združb, češ da hočejo dobiti vpliv na gozdarstvo in s tem reševati rentabilnost v kmetijstvu, ni na mestu. Na primer: v novomeškem okraju je znanal doslej promet vseh združb okoli 5 milijard dinarjev letno. Od te vsote je odpadlo na promet z lesom 900 milijonov ali slaba petina, medtem ko gre ostali del na promet s kmetijskimi pridelki in na kmetijsko proizvodnjo. Gozdarstvo v tem primeru pač ni reševalo kmetijstva. Kar zadeva odnose med kmetijstvom in gozdarstvom na družbenih posestvih, menim, da je treba v finančnem pogledu vsako panogo obravnavati ločeno, dasiravno se v gospodarskem smislu dopolnjujeta v eni celoti. Popolnoma nepravilno je gledanje poednih kolektivov, da je gozd neizčrpen vir dohodkov, ki ponekod lahko pokriva slabo gospodarjenje v kmetijstvu. Vsaka panoga naj bo v načelu na lastnem računu in naj posluje rentabilno. Kolikor ima gozdarstvo v okviru enega podjetja večjo akumulativno sposobnost, pa ne nasprotujemo temu, da se začasno ali prehodno del sred-

stev iz gozdarstva preliva na primer za investicije v kmetijstvu, ki je trenutno manj akumulativno odnosi je v svojem razvoju zaostajalo za gozdarstvom.

Mislim, da se z gledišči nas kmetijcev ujema tudi miselnje gozdarjev. Skupno delo in sodelovanje obeh panog se bo v okviru KZ ali KG lepo dopolnjevalo in vodilo k skupnemu cilju: večji in ceneji proizvodnji ob uvažanju novih družbeno-ekonomskih odnosov.

PREDSEDNIK OLO, TOV. NIKO BELOPAVLOVIČ:

»Upoštevati bomo morali konstruktivna mnenja vseh treh zainteresiranih skupin...«

Naprosen za mnenje o reorganizaciji gozdarstva v okraju, je predsednik OLO Novo mesto tovarš NIKO BELOPAVLOVIČ sodelavec RTV Ljubljana izjavil tole:

Reorganizacija v gozdarstvu je kot v drugih okrajih tudi v novomeškem izvala precej razprave med kmetijskimi in gozdarskimi strokovnjaki, kakor tudi med kmetijskimi in gozdarskimi organizacijami. Zato smo smatrali na okraju za potrebno, da ustanovimo komisijo, ki naj bi proučila stališča enih in drugih in zavzela najbolj ustrezne variante, ki so gospodarsko in politično sprejemljive za naše komunne in okrajni ljudski odbor. Prav na torkovi seji OLO v zvezi s perspektivnim planom pa je to vprašanje prišlo še bolj do izraza v razpravi, kako zagotoviti glede na povečanje kapacitete naše lesne in papirne industrije zadostne količine surovin za te gospodarske organizacije.

Dobili smo še tretjo skupino, to se pravi lesno-papirne gospodarske organizacije, ki se zanimajo za to reorganizacijo. Zato smo sklenili, da komisija, ki dela že več kot mesec in pol, pripravi ta material za sejo sveta »kmetijstvo in gozdarstvo, kakor tudi sveta za industrijo in izdela skupen predlog v zvezi z reorganizacijo gozdarstva za prihodnjo sejo OLO. Lesnopredelovalna industrija namreč izraža bojazen zaradi dobave surovin, ker je že do sedaj dostikrat prihajala v težko situacijo, ne glede na to, da leži v neposredni bližini gozdov. Ta bojazen izvira iz dosedanje prakse, ker so te gospodarske organizacije že sedaj težko prišle do prepotrebne lesa za svojo proizvodnjo. V bodoče pa bo to verjetno še težje glede na to, da bodo zadruge težile za tem, da najdejo kupca za različne sortimente lesa na enem mestu; podjetja pa za tem, da bi dobila za svojo proizvodnjo potreben sortiment na enem mestu v čim večji količini. Odločili smo se prav za prej omenjeno varianto, da vsi skupaj izdelajo predlog za reorganizacijo, prav zato, da bi zadovoljili potrebe gozdarjev, kmetijcev in lesnopredelovalne industrije, ki zavzema v gozdarstvu našega okraja prvo mesto.

malo pomembni, saj so na primer v našem okraju obsegali povprečno okrog 1000 ha površino. Menimo, da bi prenos določenih gozdarskih pristojnosti iz gozdarske službe v pristojnost združnih — pri nas 16 KZ, ki bodo kot organizacije zajemale v svojih teritorijih povprečno okoli 5000 ha gozdov — bil upravičen iz gospodarskih in družbeno-ekonomskih gledišč. 5000 ha gozdnega kompleksa v območju ene zadruge, ki ima tudi samostojen gozdarski odsek, že predstavlja tako enoto, kjer je možno kompleksno in smotno obravnavati gozdarstvo in izvajati tudi posege kot vzgojo, nego in zaščito gozdov; ne pa se omejevati zgolj na izkoriščanje gozdov. Lesne sortimente iz KZ je možno usmeriti v industrijo brez posrednikov. Z druge strani pa je omogočeno KZ, da priteguje in zainteresira zasebnega proizvajalca na kompleksno sodelovanje, se pravi poleg kmetijstva tudi v gozdarstvo, zlasti kar zadeva samo proizvodnjo.

Vsaka panoga: samostojen račun

Smatram, da bi tudi v gozdarstvu morali začeti iskati pota, kako povečati proizvodnjo; ne pa se posvečati pretežno izkoriščanju tega, če grobo rečemo, kar daje narava.

Kot povečujemo z uvajanjem sodobne agrotehnike in novih proizvodnih odnosov pridelke in tržne viške v organizirani kmetijski proizvodnji, tako bi morali s tehnič-

Tako je nemogoče!

Kje naj naklada Tovarna živalnih strojev »MIRNA« svoje izdelke za domači in tuji trg, če ne na mlinski železniški postaji?

Gre namreč za poslovanje na postajah železnice Trebnje-Sevnica, posebno na mlinski postaji. Dosedanji način pri odpremi blaga je namreč zelo slab, zato se je tovarna živalnih strojev »MIRNA« pritožila, ker je v najbolj prizadelo slabo poslovanje.

Na progi iz Trebnja proti Sevnici obratuje samo en tovarni vagon, ki ima zelo majhno prostornino. Največkrat je že poln, ko pride iz Mokronoga. Tovarna živalnih strojev pa izvzi vsak dan 20 do 25 živalnih strojev in večjih še več. Ker prostora ni vedno dovolj, čakajo pošiljke na postaji tudi po pet dni. Posledica tega so stalne pritožbe in odpovedi naročil.

Pred kratkim bi morali poslati v Avstrijo hkrati 27 vrtin, vendar na postaji pošilj-

■ V Metliki in okolških krajih so slavnostno proslavili novoletno leto. V domu Partizana so bili trije programi za predšolske in šolske otroke. Vse otroke je dedek Mraz bogato obdaril. Sredstva v skladu dedka Mraza so prispevala podjetja, kmetijske zadruge, občine in ustanove. Skupno se je nabralo okoli 300 tisoč dinarjev. Največ sta prispevali tovarni Novoteka in Beti, prva 120 tisoč, druga 50 tisoč.

no instalacijo in galvanizacijo. — Elektro obrat z znanjimi in notranji elektromotorski in servisnimi službami. Združeni podjetji Maris in Eka za področje Spodnjega Posavja in Dolenjske. Sobespelski obrat bo izvrševal vsa v to stroko spadajoča dela, radiomehanična servisna služba vsa dela te stroke, fino mehanika pa servisne službe pišnih in računalniških ter živalnih strojev za območje Spodnjega Posavja in Dolenjske.

Razpis uslužbenških mest

3. eno delovno mesto z nepopolno srednješolsko izobrazbo (ad. ministrativna šola). Pri podružnici v Črnomlju: 1. dve delovni mesti za uslužbenice s srednjo strokovno izobrazbo. Pri podružnici v Brežicah: 1. dve delovni mesti za uslužbenice s srednjo strokovno izobrazbo. 2. tri delovna mesta za uslužbenice s srednjo strokovno izobrazbo. 3. dve delovni mesti za uslužbenice s srednjo strokovno izobrazbo v finančni stroki. 4. dve delovni mesti za uslužbenice z nepopolno srednješolsko izobrazbo (zaželena administrativna šola). Pri podružnici v Krškem: 1. dve delovni mesti za uslužbenice s srednjo strokovno izobrazbo. 2. dve delovni mesti za uslužbenice s srednjo strokovno izobrazbo v finančni stroki.

Gostišče ob avtomobilski cesti na Čatežu

Na zadnji dan novoletnih praznikov smo se ustavili pri serijni postaji na Čatežu pri Brežicah. Rahle kapljice iz meglenega neba in vlažen hlad ni motil pogleda na urejeno postajo, lepe prostore in na Brežice, Savsko dolino ter na Hrvaško Zagorje.

Prisluhnili smo skupini švicarskih turistov, ki so navdušeni

občudovali prelepo okolico: »Prelepo, saj to je biser, najlepša točka ob avtomobilski cesti v Jugoslaviji; in drugod, ta prekrasni razgled itd.« Tudi mi smo bili tega mnenja: zares je lepo na Čatežu. Sami živimo v tem okolju in se skoraj ne zavedamo lepote slovenske zemlje!

Vstopimo v gostišče. Vljudni in diskretni pozdrav upravnika in strežnega osebja. Čista miza ob topli in impozantni peč, vljudna in prvovrstna postrežba in že smo v domačem vzdušju, čeprav smo v najšodobnejšem lokalu. Res je, tudi v modernem lokalu je lahko toplota in prijetnost. Švicarji pri sosednji mizi so modrovali: »Prelep in intimen lokal.« »Kaj takega še pri nas ne najdemo!« »Izvrstna črna kava, vino, sendviči!« Čeprav je beseda izgovorjena v tujem jeziku, nas navdaja s ponosom, saj govorijo hvalno delovnim uspehom naših ljudi in naši stvarnosti.

Zares lepo je na Čatežu. Se se bomo ogledali. Menimo, da ne bi škodovalo, ko bi se ogledali tudi naši gostinci, ker bi pridobili marsikaj koristnega o ureditvi lokala, domačnosti in končno tudi o sodobni in kulturni postrežbi. M. T.

O izobraževanju na delovnem mestu, o resoluciji Zvezne ljudske skupščine o izvenšolskem izobraževanju odraslih, o novih centrih za vzgojo smo lani marsikaj poročali. Obiščimo danes tak izobraževalni center in pogledimo, kako delajo v novomeški IMV.

Pri Industriji motornih vozil so ga ustanovili lani marca. Napravili so plan izobraževanja in začeli delati. Ze junija so organizirali dvomesečni tečaj (po 12 ur na teden) za boljše spoznavanje organizacijske sheme podjetja. Udeležili so se ga vsi vodje oddelkov, uslužbenici plansko-terminskega in lanskega oddelka, delka ter še nekateri. Ta tečaj je bil potreben, ker je delalo podjetje do začetka leta 1959 na obrtniški osnovi. Uslužbenec, predvsem pa nekdanje obrtne mojstre-vodje oddelkov, je bilo treba priučiti industrijskemu načinu proizvodnje. Prehod ni bil lahak...

Konec avgusta in v začetku septembra so izpeljali varilni tečaj, v podjetju je primanjlovalo varilcev in v treh tednih (dva tedna praktičnega in en teden teoretičnega) pouka so jih usposobili sami in s pomočjo strokovnjakov iz Zavoda za varjenje. Povedati moramo, da traja tak tečaj običajno 6 mesecev. Teh 35 tečajnikov, ki je deloma že znalo variti, si je v kratkem času pridobil potrebno teoretično in praktično znanje. Vsi so uspešno opravili zaključni izpit in postali polkvalificirani varilci.

KAJ JE NOVEGA V NOVOMEŠKI INDUSTRIJI MOTORNIH VOZIL

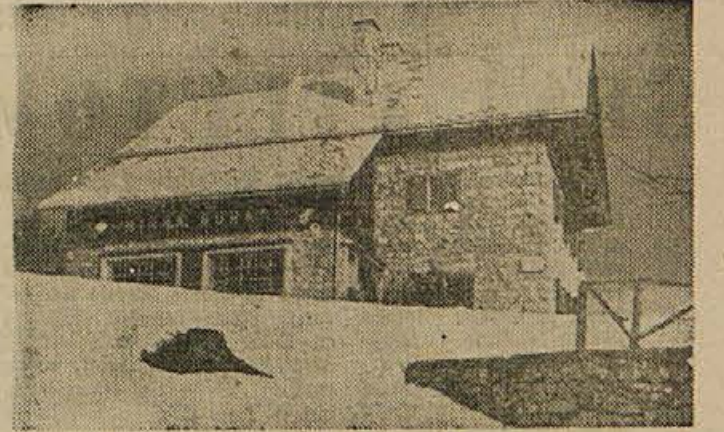
Izobraževalni center v IMV

Podjetje bo organiziralo še nadaljevalne in spet začetne tečaje za nove varilce.

Sledil je štirimesečni tečaj, ki ga je obiskovalo 52 vodij oddelkov in izmen. Tu so predelali Zakon o delavskem samoupravljanju, Zakon o delovnem razmerju, Zakon o higijensko-tehnični zaščiti, vlogo mojstra in vodje izmen v industriji in delo z ljudmi. Tečaj je trajal 12 ur na teden. Tak tečaj bodo spet organizirali letos v prvi polovici leta, saj so uvideli, da brez tega osnovne more biti ne dobrega samoupravljanja ne napredne proizvodnje.

V načrtu imajo še 4 trimesečne tečaje: za avtokleparje, za mehanike monterje, za strojno mehanično obdelavo in nadaljevalni varilni tečaj. Na teh tečajih bodo dobili delavci teoretično podlago v čitanju načrtov, tehnologiji materiala, osnovne pojme o merilnih instrumentih in reznem orodju itd. Prve tri tečaje bo vodil domači kader, varilnega (nadaljevalnega) pa Zavod za varjenje.

Izobraževalni center v IMV je v kratkem času opravil pomembno delo. Veliko je še problemov, ki jih je treba rešiti v okviru vzgoje kadrov in domačega izobraževalnega centra. Doslej na primer še niso izdelali učnih načrtov — gotovo bodo spoomladi, ker je bil ves strokovni kader preveč obremenjen s delom v proizvodnji. Tudi niso še predvideli koliko časa bo trajala vajenska doba. V sedanjih triletnih (obrtiških) vajenskih šoli, kate-

Mirna gora — okrasek »strehe Bele krajine«. Planinski dom (1048 m) je v resnici dom oddiha in razvedrila; tu sem zahaja še dalje več ljudi, ki ljubijo počitek v prelepi naravi in mir prečudovitih host in lepega razgleda (Foto: Jože Skof)

Ob prelomnici v Trebnjem

Na zadnjem plenumu ObK ZKS v Trebnjem, ki je bil 14. decembra 1960, so največkrat razpravljali o organizacijskem obliki močno zakoreninjena politična organizacija in postaja vse bolj odločilen činitelj pri splošnem gospodarskem, političnem in kulturnem razvoju. Seveda pa ne bi smeli prezreti tega, da jedro organizacije še vedno tvorijo delavci in izobraženci, medtem ko je kmetov manj. Ko so razčlenili delo osnovnih organizacij, so ugotovili, da za komunisti ni pomembno samo to, da je član in da plačuje članarino, ampak tudi, kakšna je njegova ideološka vzgoja. Zato nekateri niso vedno razumeli, kakšen pomen in namen ima organiza-

cija. Precejkrat je vodstvo razne napake spregledalo in čakalo, da član sam spozna, da je na napačni poti. Ker se je »čakanje« velikokrat preveč zavleklo in uspehov ni bilo, so se odločili za kazni in izključitve. Da bi bilo teh čim manj, se bodo v prihodnje bolj posvetili politični in ideološki izobrazbi.

Predavanja v okviru ljudske univerze, ki so v Trebnjem že na programu, bodo primerna oblika za pridobivanje znanja. To je potrebno tudi zaradi tega, ker se bodo v ZK vključili še mnogi novi, zlasti pa delavci, žene in kmetje. Predavanja bodo najbolj neposreden način za izoblikovanje nazorov. Ko so se nadalje razčlenjevali delo osnovnih organizacij, so sklenili, da morajo biti komunisti tudi v prihodnje tako prizadevni, kot so bili doslej, posebno v tovarnah in obratih. V tovarni živalnih strojev na Mirni bo to še posebno potrebno, ker je tam mlad kolektiv. Delo ZK bo sploh treba poživiti. Se prej bodo morali izboljšati odnose v orga-

METLIŠKE NOVICE

■ Zadnje dneve starega leta je metliški poučevalni predaval v Metliki in okolških krajih dokumentarni film o Siamu in dve risanki. Predstavo si je ogledalo precej ljudi, zelo malo obiska je bilo v Metliki sami. V letošnji sezoni so predavalji že štiri filme, v načrtu imajo, da bodo predvalili v Podzemlju, na Suhorju in Radovljici še 11 celovečernih umetniških filmov.

■ Na seji občinske ljudske odbora so razpravljali v šletnem gospodarskem načrtu občine. Razčlenili so tudi zaključne račune gospodarskih organizacij. Sprejeli so več važnih odločkov, tako odlok o ustanovitvi zavoda za zaposlovanje delavcev, odlok o raznih olajšavah na avtomobilih, odlok o dodelitvi novoletnih nagrad. Potrdili so pravilnik Doma onemoglih in pravilnik o plačah.

■ Prva kulturna predstava v Metliki v letošnjem letu je bilo gozovanje gimnazijske igralne skupine iz Črnomlja s francosko komedijo TRINAJST JIH BO. Naredjen igralci so se s to duhovito komedijo uspešno predstavili gledalcem, igro je dobro sprejel profesor Pogorelec.

■ Na sestanku občinskega mladinskega komiteja so se pogovorili o pripravah za občinsko konferenco, ki bo 15. januarja. Na konferenco bodo povabili razen delegatov predstavnike političnih organizacij, društev ter občine. Pred mladinsko organizacijo so v tem letu velike naloge, aktivni se bodo morali organizacijsko urediti, urediti svoje prostore in poživiti delo.

■ 4. februarja bo javna radijska tekmovalnica »POSLUŠAJ IN POVEJ« med Črnomljem in Novo Gorico. Po sobotni zmagi mladih Novomeščanov želimo, da bi se tudi črnomljska ekipa dobro pripravila. Pogoji: redno poslušanje vseh radijskih oddaj v januarju!

■ Samo dve zadruzi bosta poslej v brežiški občini: KZ Brežice in KZ Bizelsko. Tak je sklep zadnje seje ObLO v Brežicah konec decembra. Več o tem v prihodnji številki našega lista.

■ Tri večerne mladinske politične šole delajo letos v okraju: v Novem mestu, Sevnici in v Krškem. Mladina v teh krajih želi tudi, da bi ustanovili posebne »šole za življenje«, ki v nekaterih okrajih že dobro delajo.

OBJAVE — RAZPISI — OBVESTILA

Obvestilo Stanovanjske skupnosti

Stanovanjska skupnost Novo mesto, obvešča prebivalstvo, da poslujejo v Gornjovi ulici (za hišnim) naslednji servisni vsak dan od 7. do 15. ure: vodovodno-inštalaterski, elektro in židarski. Kmetijska šolnica in planica posluje vsak dan od 8. do 14. ure, ob torkih in petkih pa neprekinjeno od 8. do 16. ure.

Razpis v pripravljani tečaj

Tečaj je namenjen interesentom, ki izpolnjujejo pogoje 23 vpis in se žele vpisati v šolskem letu 1961-62 v oddelke za odrasle na Tehniški šoli, da dobe ustrezno dopolnilno znanje za študij na Tehniški šoli. Podrobnejša navodila in pogoji so razpisani na oglasni deski zavoda. Pisarne prijave sprejemamo do vključno 31. januarja 1961. Okrajni zavod za izobraževanje odraslih, Novo mesto, Ulica talcev nove vajejske šole II nadstropje, telefon 2-19.

Sprememba imena

predlog delavskega sveta izobraževalnega centra »Komu-

SPORT * TELESNA KULTURA * SPORT * TELESNA KULTURA * SPORT * TELESNA KULTURA

ŠEST ATLETOV IN ATLETINJ

iz okraja kandidira za nastop na evropskem prvenstvu

Ob zaključku lanskega za novomeške atlete zelo uspešnega leta bo prav, da si približamo sezono. Mislimo, da je odveti ponavljajoče, da je atletika v našem okraju in posebno v Novem mestu toliko napredovala, da je že postala vodilna športna panoga — sport števila 1.

O vzrokih hitrega napredka ne bi na dolgo in široko govorili, prav pa bo, da si najzavnejše ogledamo. Brez dvoma sodi med glavne vzroke dober vzgled najboljših, ki so s svojimi uspehi pritegnili vrsto mladincev, pionirjev in pioniric, jih navdušili za atletiko in pokazali, kako je treba trenirati, da se dosežejo uspehi. Vzglede včlovejo in le tako si lahko razlagamo priljubljenost »krajskega športa«, saj je jeseni obiskovalo pionirske atletske krožke blizu 100 pionirjev in pionirk. Po zadnjih podatkih je to edinstven primer v republiki.

Med glavnimi vzroki je tudi to, da v novomeških šolah posvečajo atletiki precej več pozornosti kot kdaj koli prej. — To je prav, ker je atletika osnova za vse športne panoge in ima tudi v učnih načrtih najvažnejše mesto. Tudi če pogledamo osnovni program Partizana, tekmovalca za športno značko in načrte sodobnih treningov v ostalih športnih panogah, bomo videli, da imajo elementi atletike glavno vlogo.

Med vzroki hitrega vzpona

so tudi ugodni pogoji za gojenje atletike: ustrezne športne naprave, sposobni strokovni kader in veliko število tekmovalcev. Poleg malega stadiona na Loki je atletom sedaj na razpolago še moderen zletni stadion, ki je bil zgrajen za lanske zlet. Z dopolnitvijo opreme bomo na njem lahko prirejali tudi velike atletske nastope. Sedaj je omogočen tudi zimski trening in trening v slabem vremenu, zato ni čudno, da najboljši in najpriaznejši niso prekinili s pripravi na novo sezono. Najmarljivejši trenirajo kar štirikrat na teden, spomladi po bo do še večkrat. To je nujno, kajti kar štirje atleti in ena atletinja so se uvrstili med kandidate za nastop na evropskem prvenstvu v Beogradu 1. 1962. Če bodo hoteli opraviti zaupanje, bodo morali veliko in nestranno trenirati.

Njihov položaj je sedaj olajšan, kajti tudi vprašanje strokovnega kadra se uspešno rešuje. Vse njih je vse sponzorirala na prof. Gionarju, sedaj pa ima vrsto sodelavcev, med katerimi so nekateri pravi specialisti za določene discipline: prof. Dobovšek, Spilar in Penko se specializirali za met, Ravdek, Potrč in Spilar za skoke, prof. Gionar, Derganc in Brine za teke. Pri treningu najboljših tudi ne bi smeli pozabiti na pomoč, ki jo nudijo republikanski trener za atletiko prof. Kolarik, ki se enkrat na teden vozi na treninge v Novo mesto. Pod njegovim vodstvom je že jeseni dosegel lepe uspehe Marjan Spilar v metu kopja, za novo sezono pa pripravila tudi skakalca v višino Marijana Potrča, ki sodeluje najmarljivejši kandidate za evropsko prvenstvo. Zanj sodi, da bo ob takem treningu in z izboljšano tehniko še spomladi preskočil 190 cm.

Veliko različen tekmovalcev

Letos je bilo v Novem mestu in v okraju veliko različen tekmovalcev in to je tudi vzrok, da se atletika tako širi in razvija. Poleg državnih tekmovalcev, ki so bili kar štiri okrajna prvenstva in prvenstvo Dolenjske. Tekmovalci so velikega pomena, ker spodbujajo mlade tekmovalce. Mladina boče mariti svoje moči, zato ji je treba zagotoviti čimveč tekmovalcev. Lep primer razvoja atletike izven Novega mesta je Senovo. — Tam so pod vodstvom tov. Urbančiča pridobili resno delati in uspehi niso izostali. Senovci atletiko atletinje so na jesenskem prvenstvu Dolenjske dosegli več prvih mest, dobili pa so tudi svojega predstavnika v vrsti kandidatov za evropsko prvenstvo mlade tekmovalke Zinka Serbec. Po svojih uspehih so ti zaslužili uvrstitve med kandidate, ker so talentirani in so pokazali tudi primerno voljo do tekmeljskega dela. Seveda je še nekaj taktik, ki bi zaslužili podporo, ker živijo v težkih pogojih in ne morajo poskrbeti družino, občina morala poskrbeti družino, občina morala poskrbeti družino, občina morala poskrbeti družino.

Razen Senovega se obeta še pomnoževanje atletike v Črnomlju. V obliki imajo že sedaj nekaj prav dobrih tekmovalcev, tako da lahko še razmišljajo o sodelovanju v zvezi mladinskih lig ali o »B« programu zvezne atletske lige.

Šest kandidatov za ES

V časopisih lahko že dalj časa beremo, da se je lani pričela velika akcija za izboljšanje atletike v državi. To je povsem razumljivo, kajti naša država bo brez dobre prirediteljskega največjega atletskega tekmovalca za olimpijske in igre — evropskega prvenstva. Razumljivo je, da želimo, da bi se naše predstavniki prav sedaj najbolje odzvali, zato so pripravili široko zasnovo. Atletika zveze so dobile na razpolago večjo količino sredstev, s katerimi hočejo omogočiti temnejši razvoju za ES čim širšemu krogu talentiranih atletov in atletin. Sodobni trening zahteva od tekmovalcev zelo velike napore in skoraj asketsko življenje. Jasno pa je, da na pomorni trening zmore le, če ima tekmovalca ustrezno kalorično bogato prehrano. Ker vsi še ne živijo v takih življenjskih pogojih, da

bi zmogli oster trening, zato je pomoč v obliki hranarine (za izboljšano prehrano) upravičena.

V množici preko 100 atletov in atletin iz vse Jugoslavije — kandidatov za ES — je tudi šest atletov iz našega okraja, ki bodo dobili pomoč v hranarini, rekreativnih, zagotovljena pa jim bo tudi pomoč strokovnjakov — trenerjev. Iz Novega mesta so Igor Penko, Marjan Spilar, Marjan Potrč, Tine Zaletež in Jelka Hudecova, s Senovega pa Marija Spratka Zinka Serbec. Po svojih uspehih so ti zaslužili uvrstitve med kandidate, ker so talentirani in so pokazali tudi primerno voljo do tekmeljskega dela. Seveda je še nekaj taktik, ki bi zaslužili podporo, ker živijo v težkih pogojih in ne morajo poskrbeti družino, občina morala poskrbeti družino, občina morala poskrbeti družino.

Tu se seveda načrtuje vprašanje pomoči skupnosti najboljšim športnikom, katerim je nujna izboljšana hrana, če hočejo redno in oster trenirati. Marsikomu to še ni moglo, ker njegovo telo potrebuje naprave ne bi prenesli in bi oster trening bolj škodil, kot koristil. Ker pa se vrhunski rezultati lahko dosežejo le z ostrim in resnim treningom in ker je potrjeno, da je treba vrhunski šport zaradi propagande podpirati, bo treba najti sredstva, da se vrhunskim športnikom pomaga.

Pr. Mikec

Moška atletska vrsta novomeškega PARTIZANA je letos po uspehih močno preselila žensko vrsto. Med moškimi je nekaj zelo dobrih poizkuševalnih športnikov, med katerimi se po zadnjih rezultatih posebej odlikujejo Igor Penko (stoji prvi na levi) in Marjan Spilar (stoji prvi na desni). Srebrni ekipe so še: Potrč, Zaletež, Derganc in drugi

Novo mesto in Tone Škerlj

OKRAJNA BRZOPOTEZNA PRVAKA

Ker smo precej kasno prejeli rezultate zadnjega okrajnega brzopoteznega prvenstva, ki je bilo končano decembra v Trebnju, šele sedaj objavljamo skrajšano poročilo o tega tekmovalca.

Zadnje okrajno brzopotezno število prvenstvo, ki je bilo v Trebnju, imamo velik uspeh, kajti naša ekipa je dosegla rekordno število ekip (enajst) in rekordno število posameznikov (okoli 80); posebno pa je treba pohvaliti šahiste. Zastava in Mitreški doline saj med dve področji vedno ekip. Na tekmovalcu so prvi nastopili šahisti Vidma-Krškega in so se kar dobri odrezali. Seveda ne smemo pozabiti omeniti lepega uspeha mladinske ekipe Senovega, ki se je uvrstila na peto mesto. V glavnem so imeli mladinske ekipe.

pe (nastopile so kar štiri) nepričakovano lepe uspehe.

Med posamezniki je prepričljivo zmagal mojstrski kandidat Tone Škerlj iz Novega mesta, ki je v finalu zbral poldrugo točko več kot trije glavni zasledovalci: Brežičanin iz Sitarja iz Novega mesta, Zelo lep uspeh so dosegli Brežičanin in šahisti iz Vidma-Krškega, ki so se solidno uvrstili v tekmovalnih posameznikov, medtem ko so novomeški predstavniki zasedli nižja mesta, kot smo pričakovali.

Vrstni red ekipnega tekmovalca:

1. Novo mesto — A (Škerlj, Sitar, Fink, Jenko, Ilc) 41 in pol, 2. Svoboda — Brežice 41 in pol, 3. Novo mesto — mladinci 37 in pol, 4. Vidma-Krško 35 točk, 5. Senovo — mladinci 35 točk, 6. Trebnje A 34 in pol, 7. Svoboda — Senovica 23 in pol, 8. Svoboda —

Krmelj 18 in pol; sledijo še Trebnje B in mladinski ekipe iz Močrona in Trzinca.

Finalne prvenstva posameznikov:

1. Tone Škerlj (Novo mesto) 8 in pol, 2. Mitrovič (Brežice), Cizelj (Novo mesto) 7 točk, 3. Borovnica (Brežice) 6 in pol, 4. Krstev (Brežice) in Fink (Novo mesto) 6 točk, 5. Petric (Črnomelj) in Rupar (Vidma-Krško) 5 točk itd.

In pol, 16. Levčar (Vidma-Krško) 4 točke, 11. Koznik (Novo mesto) 3 točke, 12. Mirvar (Novo mesto) 2 točki.

Vrstni red tolažne skupine — (od 13.—22. mesta): 1. Bajramović (Brežice) 7 in pol, 2. Adamcic in Hodak (Novo mesto) 6 točk, 3. Mastnik (Novo mesto) 5 in pol, 4. Pleck (Novo mesto) 5 in pol, 6. Pleck (Novo mesto) 5 točk itd.

Dve drugi mesti na prvenstvu LRS

Letošnjega republiškega prvenstva posameznikov in dvojic v namiznem tenisu, ki je bilo zadnje nedelje v decembru v Ljubljani, se je udeležila tudi skupina na mladih igralcev in igralke iz Novega mesta. Čeprav novomeški predstavniki niso dosegli prvih mest, smo z njihovim uspehom vseeno lahko zadovoljni.

Po pridobivanju so največji uspeh dosegli pionirji. Treba mi je igrala slabše kot ponavadi, zato ji tudi ni uspelo ponoviti uspehov iz prejšnjih let. Po porazu v finalu se je morala zadovoljiti z drugim mestom.

V dvojicah sta imeli z Uhlovo lepo priložnost, da vsaj tu zmaga, kar je ljubljanski dvojica Zrimce — Škerlj slabo igrala. Po vodstvu Novomeščank z 1:0 sta ljubljanske igralke bolje izkoristile z 2:1. Tako je še drugo prvenstvo šlo po vodi. Pri mladinkah se je od novomeških predstavnic najbolje uvrstila Mikčeva, ki je šele v četrtfinalu podlegla Krstjevič iz Raven. Z dobro igro sta presenetila pionirja Škravac in Berger. V tekmovalni pionirski dvojici sta se neprimakovali, a zasluženo uvrstila v polfinalne in šele tam izpadli.

padla. V končni razvrstitvi delila 3.—4. mesto, kar je lep uspeh.

Zelo lep uspeh je dosegel mladinec Turk, ki je v članski kategoriji, kjer igrajo najboljši igralci, prišel med šestnajstoročno najboljših članov v republiki. — Imel je tudi nekaj sreče z žrebom in je v osmini finala zmagal brez borbe 3:0 w.o., ker je bil Podobnik odstopen. V ostalih kategorijah mu žreb ni bil naklonjen (isto veda tudi za črnomeljskega predstavnika Božkovec), tako da je že v drugem kolu s premočnim nasprotnikom izgubil.

Kratke o namiznem tenisu

Zveznega turnirja v namiznem tenisu za članske in mladinske kategorije, ki bo 14. in 15. januarja v Ljubljani, se bosta udeležila tudi novomeški mladinci Turkova in Mikčeva. Ostali, zaradi pomankanja finančnih sredstev in ker nimajo večjega upanja na dober plasman, na turnirju ne bodo nastopili. Pri mladinkah bosta nastopila Turk in Božkovec. Po turnirju bo Mikčeva (morda tudi Turkova) še dobro pripravila najboljših jugoslovanskih mladincev in mladink.

Tekmovalci za Cup Jugoslavije je v nekaterih kraljih že v telu. Kot smo že poročali, je tu poudarek na pomembnosti finančnih sredstev pripravi za tekmovalce čimveč ekipe. Okrajno tekmovalstvo petimskih ekip (3 moški in 2 ženske) za Cup Jugoslavije bo v februarju, občinska tekmovalca pa še v januarju.

Konec januarja bo v Novem mestu turnir desetorice za najboljših igralcev in šestorice najboljših igralcev v okraju v namiznem tenisu. Turnir bo v okviru priprav okrajne reprezentance za prihajajoča tekmovalca in na odločilnem pomena za sestav okrajne ekipe za srečanja s reprezentancami kopenskega in celjskega okraja. Ta srečanja bodo v februarju in marcu.

fm

SAHOVSKO PRVENSTVO NOVEGA MESTA

Novomeški najboljši šahisti bodo letos v primerjavi s prejšnjimi leti precej kasno startali v borbi za nastop sahovskega prvenstva mesta.

Turnir, ki bo znova zbral najboljšie šahiste Novega mesta, se bo pričel jutri — v petek, 13. januarja, ob 18. uri v malem salonu hotela Kaniška.

Letos Sahovsko društvo ni izvedlo polnopravnih turnirjev, zato se ni znano, kdo bo na turnirju nastopil. Verjetno bosta pri omejenem številu udeležencev (14-16) odločevala o nastopu kategorija in lanske uspehi na letnem turnirju, ni pa izključeno, da bo sprejet predlog, da bi turnir igrali po skrajševanem »švicarskem« sistema. Tako bi na turnirju lahko sodeloval vsak član društva, ki bi se v petek prijavil, ne glede na kategorijo, ker bi po tem sistemu lahko imel turnir tudi preko 30 udeležencev igrali pa bi 12 kolo.

V Vidma-Krškem že občinska zveza za telesno vzgojo

Stab VII. zletja bratstva in enotnosti je še nedavno preimenoval v Občinsko zvezo za telesno vzgojo. Da bi se športna dejavnost razmahnila, so v zvezo vključili zastopnike vseh društev in klubov. Še ta mesec bo občinska zveza za telesno vzgojo izvela občinski zbor. Izvedli bodo novo vodstvo in sprejeli delovni program. D.K.

NAROČITE SI DOLENJSKI LISTI

Ribiči o uspehih in načrtih

V nedeljo, 25. decembra, je bil v Novem mestu občni zbor ribičke družine. Razen članov družine in ostalih gostov se ga je udeležil tudi Leon Rupret, podpredsednik Ribiške zveze Slovenije. V imenu Okrajne zveze ribičskih društev pa je podpravi nazvode članske družine in goste Uro Novak, podpredsednik zveze.

Na obnem zboru so ugotovili, da je družina vložila v Krško in priroke precej rib. V odprte vode so vlagali zatonci in mladice salmunkov (potodne postvri, šarenke, lipana in sušica) ter drugih rib (linjcev, krapov, ščuk itd.). Daje so odlašali ribe v krajih, kjer ribiči ne love in z njimi zalagali vrstni trg.

Čuvajska služba je urejena, tendar se ni zadovoljiva. Največ prekrškov (nedovoljen lov) so napravili turisti, in to pri Otočcu in v zvošnjem toku Krke. Da bo kontrola še uspešnejša, bodo tudi ribiči čuvali radami po učinku — predvidoma naj bi dobili 50 odst. od prisiljene kazni.

Sportnih ribičskih tekmovalcev se je udeleževalo le malo članov (okoli 10 odst.). Kljub temu pa so člani naše ribiške družine in ribiška družina si ne gredo vedno na roke. Podjetja plačujejo odškodnino in ribiči so vedno razumeli, da od naše mlade industrije ne morejo zahtevati velikeh izdatkov za čistino naprave. Vendar ribiči, ki za odškodnino, pač pa za ribe, zato naj bi imela vsaka na novo zgrajena tovarna tudi ustrezne čistilne naprave, saj se sedanja podjetja (seveda ne tista, ki onesnažujejo vode) pa naj bi je že začela vgrajevati čistilne naprave.

Naša Krka je ena najlepših slovenskih in jugoslovanskih rek. Se pravi ni Dolenjski premočnik, zavedamo. Vedno bolj pa jo odkrivamo za turizem, predvsem za ribiški turizem. Krko vedno pogosteje obiskujejo tudi in domači ribiči. Več ribičev iz Ljubljane in Zastave pa je že zaprosilo, da bi jih novomeška ribiška družina sprejela za svoje člane.

Dalje so ribiči razpravljali o posebnem režimu lova, ki naj bi ga uvedli v Težki vodi, o izločkih za nove ribiče, o ribiških sektorjih, sestankih, o dovoljenjih, o ribjih tatovih, o novih predlogih za lov nekaterih rib (postvri) le na umetno muho), ribjem kolobarjenju, pogojih za sprejem mladih ribičev itd. Ugotovili so, da je dosegla družina v preteklem obdobju lepe uspehe, za kar imata obema zastup tu okrajni in občinski ljudski odbor.

Trebanjski taborniki so se sestali

V nedeljo, 8. januarja, smo tudi trebanjski taborniki na obnem zboru pregledali in ocenili svoje delo. Ker svoje sobe nimamo, smo za zbor preuredili šolsko sobo. V njej smo razpeli fotore in v zvošnjem toku Krke. Da bo kontrola še uspešnejša, bodo tudi ribiči čuvali radami po učinku — predvidoma naj bi dobili 50 odst. od prisiljene kazni.

Sportnih ribičskih tekmovalcev se je udeleževalo le malo članov (okoli 10 odst.). Kljub temu pa so člani naše ribiške družine in ribiška družina si ne gredo vedno na roke. Podjetja plačujejo odškodnino in ribiči so vedno razumeli, da od naše mlade industrije ne morejo zahtevati velikeh izdatkov za čistino naprave. Vendar ribiči, ki za odškodnino, pač pa za ribe, zato naj bi imela vsaka na novo zgrajena tovarna tudi ustrezne čistilne naprave, saj se sedanja podjetja (seveda ne tista, ki onesnažujejo vode) pa naj bi je že začela vgrajevati čistilne naprave.

Ko je starešina tovarni Refum počel o delu naše čete, je ugotovil, da se je članstvo podvojilo. Zdi je, da kar 60 članov, čeprav zbir organizacija komaj drugo leto. Povedal je tudi, da so na okrajnem tekmovalcu v Novem mestu »Srme« zasedle drugo, »Beli medvedi« pa tretje mesto, kar je za nas zelo velik uspeh. Starešina je potem govoril še o naših nalogah in načrtih. Zato bomo izvedli čimveč izletov in v prostih zimskih in prvomajskih dneh taborniki. Poleti bomo šli za štirinajst dni v planine. Tudi na okrajni mnogoboj bomo poslali svoje zastopnike. Pričakujemo, da se nam bo priključilo čimveč mladih ljubiteljev narave.

Škoda je le, da nas niso obiskali novomeški taborniki. Ne vemo, ali so preveč zaposleni ali po njihovem mnenju naša četa ni dovolj delala.

Dragica Zupančič

Kegljaška liga klubov za 1960

V decembru so bile odigrane zadnje tekme zanimivega tekmovalstva v borbenih igrah keglaške lige klubov Novega mesta. Klub Kovinar je v zadnji ligi presenetil in neuspešno porazil keglaške kluba Vseh devet z rezultatom 330:330, keglaški Merkurijski klub JLA pa s klubi na domačem keglašču proti Pionirju 2 z rezultatom 330:330. Keglaški Partizan so v tekmi z Lukinjo brez borbe izgubili s 50:0.

Končna lestvica tekmovalca 18 gol za leto 1960:

Pionir 2 6783:5375 36 točk
Zelenikar 5821:5787 34 točk
Lukinja 5264:5391 24 točk
Vseh devet 6168:5381 22 točk

Pionir 2 6783:5375 36 točk
Merkur 5410:5634 24 točk
Kovinar 5495:5877 14 točk
IMY 5598:5793 12 točk
Partizan 5457:5722 10 točk
Novoteka 5633:5487 2 točk
R. V.

Ko odhajajo Vaši fantje in soje na odločitve vojaškega vrha, ki je JLA ali na oči, vaje, jim nika ne poslabša, narodišči tudi »DOLENJSKEGA LISTA«! Vsek teden jim bo prinašal vse domače novice in zanimivosti — zato jim to vesele takoj pripravite!

Somrak pred Uhlo!

Novomeški namiznoteniški klub Elan je tik pred razpustom in pred vključitvijo igralcev in igralcev v TUD Partizan prireditelj zadnji klubski turnir najboljših igralcev. Turnir so priredili preteklo nedeljo v Domu JLA — v Kletni sobi, katero je Dom JLA skupno z društvom Partizan preuredil v prostor, ki bo na razpolago novomeškim športnikom. V njem bodo igrali namizni tenis, odločeni uhrar pa bodo uporabljali tudi strelci (člani sekcije Doma JLA) za streljanje z zračno puško.

Novomeški igralci namiznega tenisa bodo tako končno dobili prostor za treninge, slo in tekmovalca, seveda pa bo treba pripravi nekaj popravil in izboljšav, ki jih bo finančni TUD Partizan. Pionirska namiznoteniška sola bo v skladnih gimnazijske telovadnice, medtem ko bo prostor v Domu JLA namenjen predvsem tekmovalcem.

Prvi turnir v novih prostorih se je končal s presenetljivim uspehom dveh pionirjev. V končnem vrstnem redu sta se na vrhu takebe našla poleg izkušnega Uha tudi pionirja Somrak in Gunde. Vsi trije so z enim porazom delili 1. do 3. mesto, po količinski doblihih in izgubljenih setov pa je bil najboljši Somrak. Pionirski okrajni prvak Marjan Somrak je najlepše igral v odločilnem srečanju z Uhlo, katerega je premagal gladko s 2:0, medtem ko je dvojbo z Gundeom izgubil 1:2.

Presenetljivo je tudi uspeh pionirja Končiča, ki je zmagal nad Bergerjem I. osvoji peto mesto, medtem ko je bil Berger II. četrti.

Vrstni red:

1. Marjan Somrak 5 zmag (11:3), 2. Pavle Uhl 5 zmag (10:3), 3. Rok Gunde 5 zmag (10:5), 5. Miro Berger 3 zmag (7:5), 5. Končiča 2 zmagi (7:5) itd.

mesecih nosečnosti, če je pa nujno, tudi v poznejših mesecih. Izgubo apnenih sestavin je treba nadomestiti s kalcijevimi preparati. Jasno je, da mora vsaka noseča žena redno in še pogosteje čistiti zobe. Razen tega je potrebno, da bodoče matere uživajo sveže sadje in zelenjavo. Pravilna hrana noseče žene je prvi pogoj za pravilno razvijanje plodu in s tem tudi bodočih zob otroka. Ze v plodu se določa dober ali slab razvoj bodočih zob.

Zobna bol je razen glavobola najbolj razširjena bolezen. Od nje trpi vse človeštvo ne glede na narodnost in spol. Le redki so med nam, ki jim ta bolezen ni znana. Opazujemo, da ta bolezen obstaja tudi pri živalih. Bral sem razpravo dunajskega živnozdravnika, ki trdi:

»Če bi konji stokali od zobobola, ne bi gospodarji spali vse noči.« Človeštvo je trpelo od zobobola že v starih časih. O tem pričajo gnili zobje po egiptovskih grobnicah, čeprav so bili zobje naših prednikov iz mnogo boljšega materiala in veliko bolj zdravi. Od nekdaj so zobni zdravniki iskali sredstva za olajšanje zobnih bolezní. Zobna medicina s ponosom ugovarja, da so zobni zdravniki z uspehom uporabljali uspalna sredstva pri zobnih bolečinah in pri ekstrakcijah zob. Danes deremo zobe brez bolečin in lahko ugotovimo, da so naša sredstva proti bolečinam dosegla tako visoko stopnjo, da bo med ljudstvom popolnoma minil strah pred zobnim zdravnikom.

Vsak oboleni zob ne boli. V organizmu obstajajo bolezenske spremembe, ki ne povzročajo bolečin. Znano je, da rak, najhujša bolezen, od katere trpi človeštvo, v začetku ne povzroča bolečin. Bolezenske spremembe se razvijajo včasih dolgo prej, preden so pojavijo bolečine. Zobni zdravniki vidi v vsakodnevni praksi dostikrat okvarjene zobe, pacient pa ne čuti nobenih bolečin. V drugih primerih opazimo majhne luknjice, ki motijo pacienta. To je odvisno deloma od občutljivosti pacienta ali pa od hitrosti, s katero napreduje proces gnilobe. V določenih okoliščinah lahko odmirna zobni živec tako, da se pacient tega sploh ne zaveda. Bakterije uhajajo skozi odprto mesto na vrhu korena. Zaradi delovanja bakterij nastajajo okrog vrha korena kromične vnetljive spremembe, infiltrirana žarišča, ki se strokovno imenujejo granulomi. Granulomi so v zvezi s krvnim obtokom vsega telesa in kal bolezní se lahko razširjajo po vsem telesu in povzročajo različna vnetja.

(Nadaljevanje sledi)

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Zobje in zdravie

Piše: dr. NIKO SEVER

Naglo propadanje zobovja, ki se je zadnja desetletja in zaradi vojne še povečalo, je danes težka medicinska in socialni problem. Bolno zobovje je najbolj razširjena bolezen med našim narodom. Znanost je dokazala, da bolni zobje ne povzročajo samo bolečin, temveč so lahko vzrok obolenja vsega telesa. Zvezo zobovja z vsem telesom je znanost v zadnjih desetletjih popolnoma odkrila. Posledice zobnih bolezní so za narodno zdravje tako velike važnosti, da morajo z njimi biti seznanjene najširše plasti naroda.

Namen teh vrstic je, da bi ljudje dobili pravilne nazore o zobeh in njihovih obolenjih. Znanost lahko izpolni svojo nalogo samo, če je v službi naroda. Široke ljudske množice se morajo zavedati, da je važneje preprečiti bolezen, kot zdraviti jo. Potrebno zdravljenja in preprečevanja te bolezní med ljudstvom lahko zadovolji samo številčen strokovni kader. Prejšnji režimi so vzgojo kadrov popolnoma zanemarili in treba bo še veliko časa, preden bodo kadri izpopolnjeni. Zagotovilo za to nam je današnja socialistična ureditev, v kateri se bijejo naši najboljši sinovi za izpopolnitev te velike vrzeli.

Danes vsakdo ve, da je treba zobe čistiti. Zakaj moderna higiena zahteva čiščenje zob? V ustni duplini so zelo majhne živalce (mikrobi), ki prihajajo vanjo z zrkom, z rokami, hrano. Te mikrobe so odkrili v 17. stoletju. Zaradi delovanja mikrobov, ki jih s prostim očesom ni videti, se v ustni duplini razkrajajo ostanke hrane in nastaja mlečna kislina. Da bi nastala ta kislina, je potrebno dvoje, in sicer: glivice, ki povzročajo razkroj, in ostanke hrane. Praktično je nemogoče popolnoma odstraniti bakterije. Število mikrobov lahko samo zmanjšamo z uporabo raznih vod, ki delujejo desinfekcijsko. Mikrobi izginejo iz ust samo za kratek čas. Če ne uporabljamo te vode, se zopet v velikem številu razmnožujejo. Zato je tem važneje, da ostanke hrane odstranjujemo takoj po jedi. Ostanke hrane ne smejo ostati dolgo med zobmi, ker se skisajo in razpadejo. Najnevarnejše je, če ostane hrana v zobeh vso noč. Nočni počitek je najugodnejša prilika za ustvarjanje gnilobe. Zato je treba pred spanjem očistiti zobe. Jutranje čiščenje ne

more nadoknaditi škode, ki je nastala čez noč. Uporabljajte majhne ščetke! Samo z majhno ščetko dosežete lahko vse medprostore, kar je pri čistjenju najvažnejše. Z dolgimi ščetkami je to nemogoče. Po čistjenju shranite ščetko na suhem in zravnem mestu, da se pravčasno osuši in da ne bo preveč trda. Zgornje zobe čistite od zgoraj navzdol, spodnje pa od spodaj navzgor. Če oboli zobno meso, zobna ščetka ni priporočljiva; namesto nje očistimo zobe z zdravilnim čajem ali pa z vodo, ki smo ji dodali kuhinjsko sol. Raztopite majhno količino v pol kozarca vode!

Zobe navadno čistimo z zobotrebci; moramo pa paziti, da ne ranimo zobnega mesa. Čiščenje naj ne traja predolgo. Prižanjamo, da je skrajno neprijetno gledati po gostilnah goste, ki opravljajo to delo na neokusen način. V Franciji zato sploh ni videti na mlzi zobotrebcov. Namesto zobotrebcov je moči uporabljati tudi zobno svilo. Pri tem zopet pazite, da ne ranite zobnega mesa. Ne uporabljajte zobotrebcov pred tridesetim letom! Potrebni so šele v starejših letih.

Videli ste, da so ostanke hrane poglavitni vzrok pokvarjenih zob. V ustih se zadržujejo ostanke mehke in lepilne hrane. Preiskave so dokazale, da je zobovje živali in primitivnih ljudi čvrsto in da se ne kvari. Vzrok temu je surova hrana. Taka hrana zahteva žvečenje. Z žvečenjem se zobje naravno čistijo in odstranjuje ostanke hrane. Naša hrana je mehka in lepilna in ne potrebuje čvrstega žvečenja. Zaradi tega naši zobje ne delajo toliko, kot so delali zobje naših pradedov, in to je vzrok slabljenja in propadanja naših zob. S trdo hrano je to mogoče do neke mere preprečiti.

Za časa nosečnosti je možno; obolenja ust in zob večja. Opazamo spremembe na sluznici in pri zobeh. Sluznica lahko začeti in krvavi. Te spremembe, ki so včasih malenkostne, včasih večje, se izražajo še posebej na bolnih zobeh. Plod rabi soli, jemlje jih iz matere sam, kjerkoli se nahajajo. Ker so zobje sestavljeni v večji meri iz teh soli, se opaža ta izguba zlasti na zobeh. Opazamo, kako hitro propadajo zobje nosečih žena. Mnoge žene se boje zdraviti zobe med nosečnostjo in vsak dan doživljamo, da nas sprašujejo, če si smejo zdraviti in dreti zobe za

Po Spodnjem Posavju

● Pred kratkim so v Skopljah zborovali člani SZDL. Poudarili so, da je bila dejavnost Socialistične zveze lani zelo uspešna. Posebej razveseljivo je to, da se je v organizaciji vključilo precej novih članov. Odbor SZDL rešuje predvsem vaskva vprašanja. Zdalj razpravlja o ureditvi podvozov pri

je pri ocenjevanju zbralo 499 točk od 525 možnih in doseglo prvo mesto. Za uspeh je zaslužen celoten gasilski odbor. ● Društvo prijateljev mladine je šolskim in predšolskim otrokom med praznovanjem dedka Mraza pripravilo kar največ veselja in razvedrila. ● V novem letu bo v šoli

Sem ter tja po Skopljah

avtomobilski cesti, o gradnji transformatorske postaje in o kanalizaciji vasi. Za ureditev podvozov je se zavzel tudi ObLO v Brežicah. ● Mladinski aktiv je delaven. Pri okrajnem tečajevanju je zasedel četrto mesto in zato dobil primerne nagrade. Prav tako uspešno je gasilsko društvo, ki

začela delati mlečna kuhinja. Učenci bodo dobili toplo malico in kruh. Tudi šolski odbor se redno sestaja. Pred nedavnim so izdali za šolo, sestavili letni šolski proračun in popisali inventar. Vsačani so prispevali sredstva za nabavo lesa, s katerim bodo obnovili ograjo pri cesti. S. M.

Gospodinski tečaj v Loki

Pred kratkim so v Loki zaključili trimesečni gospodinski tečaj, ki ga je predelal PD "Primož Trubar". Obiskovalo ga je 21 mladink in žena. Nekatere mladinke so hodele v Loko tudi uro in pol daleč. Tečaj je vodila gospodinska učiteljica iz "Gospodinskega centra" v Sevnici tovariška Vintova.

Tečajnice so se učile dobro gospodinjiti in so zvedele marsikaj o prehrani, čistoći in pranju. Podrobneje so se seznanile s podobnim gospodinjstvom in s tem, kakšna naj bo hrana. Hrana mora biti raznovrstna in mora vsebovati kar največ hranljivih snovi. Za mlada dekleta in žene bo tečaj zelo koristen, saj bodo markaj, kar so silale in vidile, uresničile tudi v domači kuhinji. S. SK.

Sevniška mladina pred konferenco

Na zadnji seji je predsedstvo Socialistične zveze občine Sevnica razpravljalo o pripravi na občinsko konferenco Socialistične zveze, ki bo še ta mesec. Ko so pregledali uspehe organizacij po V. kongresu in analizirali pretekle občne zbornice krajevnih organizacij, so ugotovili hitro prilagajanje novim smerem v delu organizacij.

Težične poročila na konferenci bo v pregledu, kako so bile uresničene naloge prejšnjega plana in na kakšnih, ki jih prinaša nov petletni plan. Za njegovo izvršitev bo namreč potrebno sodelovanje slehernega državljanca.

Poročila občinskega odbora bo pravčasno poslano vsem krajevnim organizacijam in delegatom, da se bodo na razpravo lahko pripravili.

Iz Tržišča nam pišejo

Kakor povsod, je bilo tudi v Tržišču precej zanimanja za dedka Mraza. In ne zaman! Spreved, ki je šel z železniške postaje na vozovih z Rdečo kapico, s Sneguljico in princem na konju, z gozdnimi živalmi in dedkom Mrazom, s snežinkami, je presenetil. Spreved je krenil v Tržišče pred občinsko hišo, kjer so predvajali enodeljanko Rdečo kapico. Dedek Mraz je nato obdaroval predšolsko mladino. Solobezni otroci so bili obdarovani v šoli.

Kaj bodo delali v Šentjanžu, Krmelju in v Gabrijelah

Šentjanžani pravijo, da bi se z ozirom na veliko aktivnost prosvetnega društva lotili adaptacije prosvetnega doma. Priznali bi se gasilski dom in tako rešili kar dva problema. Seveda tudi na dograditev šole niso pozabili, tako tam bo treba več pomoči občine in okraja.

V Krmelju jih tudi skrbi šola, saj tako močan delavski center še nima osemletke. Člani SZDL so živahno razpravljali tudi o opekarni, ki je življenjsko potrebna za Krmelj. Posebej jo jim daje preiskrba z mlekom. KZ Šentjanž oddaja sedaj vse mlekove radeški mlekarji, nekateri krmeljčani pa hodijo tudi po uro in pol daleč po mleko. Ljudje smatrajo, da bi zadruga iz Šentjanža lahko organizirala prodajo mleka v Krmelju. Premalo se je doslej razpravljalo tudi o delu stanovanjske skupnosti, ki jo je ObLO imenoval, dela pa še ni.

Prebivalci Gabrijel so končno le pred uresničitvijo dolgotrajnih želja: kaj kmalu bo gotovo postajališče na železniški postaji. K tej gradnji so prebivalci sami prispevali 30 % stroškov in lesu, vzhajal in delu. Sedaj razpravljajo tudi o napeljavi vodovoda, za katerega že zbirajo prispevke članov.

Prebivalci Krmelja so končno le pred uresničitvijo dolgotrajnih želja: kaj kmalu bo gotovo postajališče na železniški postaji. K tej gradnji so prebivalci sami prispevali 30 % stroškov in lesu, vzhajal in delu. Sedaj razpravljajo tudi o napeljavi vodovoda, za katerega že zbirajo prispevke članov.

Prebivalci Gabrijel so končno le pred uresničitvijo dolgotrajnih želja: kaj kmalu bo gotovo postajališče na železniški postaji. K tej gradnji so prebivalci sami prispevali 30 % stroškov in lesu, vzhajal in delu. Sedaj razpravljajo tudi o napeljavi vodovoda, za katerega že zbirajo prispevke članov.

Prebivalci Krmelja so končno le pred uresničitvijo dolgotrajnih želja: kaj kmalu bo gotovo postajališče na železniški postaji. K tej gradnji so prebivalci sami prispevali 30 % stroškov in lesu, vzhajal in delu. Sedaj razpravljajo tudi o napeljavi vodovoda, za katerega že zbirajo prispevke članov.

LEP ZGLED V ČAKALNICI

Čakalnica na železniški postaji v Tržišču je bila polna veselih državljanov, ki so se po končanih novoletnih praznikih vračali domov.

Nekaj kratkih brežiških novic

V Brežicah so se zelo gnetli za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko.

Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

Tedenski koledar

Cetrek, 12. januarja: Tatjana Tebej, 13. januarja: Veronika Sobota, 14. januarja: Srečo Nedelja, 15. januarja: Pavel Ponedeljek, 16. januarja: Tomislav Turek, 17. januarja: Anton Sreda, 18. januarja: Vera

KINO

Cromelji, 13. in 15. jan. angl. barvni film "Nepričakovana ljubezen"; 17. in 18. jan. italijanski film "Pred zatonom sonca". Dol. Toplice, 14. in 15. jan. ameriški film "Dirk Gable".

Kostanjevica, 15. jan. ameriški barvni film "Mister Roberts". Metlika, 14. in 15. jan. "Clovek, ki je preveč znal"; 18. jan. "Vreči njeno ime s ponosom".

Novo mesto, Dom JLA, od 12. do 17. jan. ameriški barvni film "Drevo življenja"; 14. in 15. jan. ameriški otroški film v barvah "Zlatavo priljetje".

Semlje, jugoslovanski film "Crni bliseri". Sevnica, 14. in 15. jan. sovjetski film "Don Kihot".

Sevnica, 14. in 15. jan. ameriški barvni film "Princ student". Predstava v soboto ob 19. uri in v nedeljo ob 14. in 18.30.

MAJHOGLASI

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

PRODAJALNICA suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11). ZAMENJAM suha bukova drva za srednjo ali zidno opeko. Naslov v upravi lista (8-11).

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika

PEPETA GORUPICA se najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Iskrena hvala kolektivni. Tovarne motornih vozil, vsem darovalcem venov, pevcem ter vsem za izraženo sožalje. Se enkrat vsem in vsakemu posebej prisrčna hvala.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

Ob hudi in nepričakovani izgubi draga moša, brata, strica in svaika. Vse prijatelje in znance.

PREKLICI

Branko Puhek, kmetovalec iz Sečnega sela, obhajal vse ideje, ki so jih govorili pred njim. Bahot, učiteljica iz Vinca, ker se ji zahvaljuje, da je odstopila od tožbe.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim. Stane Blajak, Rožni vrh št. 6, p. Trebnje.

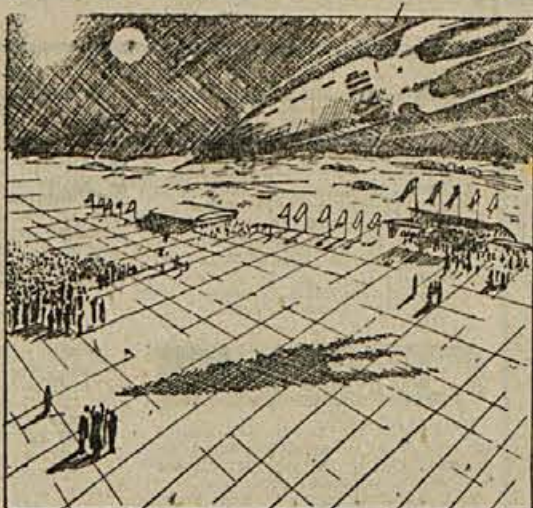
Izgubil sem zdravstveno izkaznico št. 228466 in jo s tem preključim.

V ATOMSKI RAKETI NA LUNO

PRIREJENO PO FAN
TASTIČNI ZGOĐBI
R. O. FOHLERJA

34. Kapitan Wilbert je pristopil k Ilmingu in ga vprašal: »No, mladi Ron, pravkar so nam sporočili z Zemlje, da bo dobil vaš oče Nobelovo nagrado. In kaj boste dobili vi?« — »Od očeta nekaj zausne in od matere hišni zapor,« — odgovoril Ilming, gotovo sta v skrbeh zame. »Toda,« — se je nasmehnil kapitan, »Nobelov nagradenec najbrže ne klopota svojega sina, slavnega sina pa prav gotovo ne.« — »Zakaj slavnega?« — je hotel vedeti Ilming. »Vsi časniki na zemlji že pišejo o tem,« — je odgovoril kapitan, »da ste s svojo prisotnostjo na raketi zagotovili uspeh njenega poleta. Vaš oče se je namreč zmotil v težji posadki in če ne bi bilo vas, bi se že v ionosferi razletela raketa na drobne kosce!«

35. Pristanek rakete AR 3 na Zemlji je bil nad vse slovesen. Potem ko je naredila častni krog okrog Zemlje, je pristala med viharjem vzklakanjem stošočih glav množice na že znanem glavnem letališču, ki je bilo v zastavah in cvetju. Navdušenje množice je bilo nepopisno in le nečloveškim naporom letalske in prometne policije se je lahko zahvalila posadka, da je množica ni od veselja in navdušenja raztrgala na drobne kosce. Se na letališču je pristopil k Ilmingu profesor Fabianus, mu segel v roko in dejal: »Po vsem tem, kar ste storili za posadko in za človeštvo, pač ni potreba, da bi v tem semestru še opravljali izpit iz matematike!« ...

36. Močan sunek je predrnil Ilminga iz spanja, v katerega je — skrit za gumijastimi oblekami — bil zapadel. »Vstani, Ilming, in brž ven! Raketa bo vzletela v nekaj minutah,« — je zaslišal glas svojega očeta. »Oprostite, oče,« — je dejal, »zaupam v vaše delo — in, oprostite! Hotel sem z raketo na Luno ...« — »Ze dobro,« — je spregovoril oče, »tudi jaz zaupam vate. Pripravi se k izpitu iz matematike, kadar hočeš ...« — »Da, saj res — izpit iz matematike!« — je rekel Ilming. »Oče, sklenil sem počakati povratek profesorja Fabianusa z Lune. Izpit bom opravljal pred njim!« Z roko v roki sta zapustila oče in sin raketo AR 3. Policisti v kordonu so se menili, da je pustil oče sina v raketi do vzleta kot stražo ... (Koniec)

1961 se predstavlja z deklico

Letos, oprostite, 31. decembra lani, smo zvečer povprašali na porodniškem oddelku novomeške bolnišnice:

— Povejte no, kakšne so perspektive? Dežurna babica je povedala:

— Oh, tokrat bo prej kot lani, najbrž kaj kmalu po polnoči!

Ob enih smo poklicali porodniški oddelek. Nič še ni, je bil odgovor. Ob treh: spet nič. Ob šestih: enako. Ob šestih deset minut pa je dežurna babica Tončka Kolenc olajšano povedala:

— Letos je pa punčka!

Ob šestih zjutraj je mlada mamica Stefka Gnetič iz Jelendola 3 pri Skočjanu podarila možu lepo novorojeno darilce. Rodila je zdravo, 3000 gramov težko deklico.

— To je bil moj prvi porod, je povedala malce sramežljivo in s skrbno roko varno prižela k sebi drobno bitje.

— Deklica je, Marija ji bo najbrž ime, je še dodala. Cestitka, zvrhan koš lepšega mamici in otročičku, skromno darilce Dolenjskega lista in samo še približek s fotoaparatom.

Zdaj pa, tako kot vsako leto še »obračun« — za 1960. Dežurna babica je povedala:

— Tudi zadnji porod v letu 1960 je dal deklico. Rodila jo je Marija Adamič iz Mokronoga. Sicer pa je bilo v letu 1960 v novomeški porodnišnici 1565 porodov. Rojenih je bilo 806 dečkov in 784 deklic; v 25 primerih so bili dvojčki.

Srečno vsem, ki so pravkar na porodniškem oddelku naše bolnišnice! Srečno vsem, ki bodo letos pomnožili svoje družine in družince, in veliko sreče, zdravlja, in dobre volje možem in ženam v belih plaščih, ki prvi pomagajo našim najmlajšim državljanom!

Čestitke vojakov

Naši fantje, ki so pri vojaki na Visu, pozdravljajo vse dolenske fante in dekleta, brate, sestre, znanke in prijatelje,

posebno pa starše in kolektiv mizarskega podjetja »Remont«, Mirna peč, ter jim želijo srečno novo leto. Jelko Avguštinčič, Franc Kočevar, Anton Bobič.

V prihodnji številki:

- DECENTRALIZIRANA POSTA — boljše usluge! Razgovor z direktorico PTT podjetja v Novem mestu, zvezno ljudsko poslanstvo, Dragico Rome
- LUDSKA ARMADA v letu dvojne jubileje
- KAJ GROZI OREŠČU — pri Smarjeti?
- BELT — prvi belokranjski milijarder
- KAJ BOMO DELALI letos in v petletici v našem kmetijstvu?
- VODA — prijatelj ali sovražnik?
- NAGRADNA SLIKOVNA UGANKA za naše pionirke in pionirje
- OBISK PRI PAPIRNICARJIH in »celulozarjih« — na Vidmu
- SREČNO, tovariši rudarji!
- PARTIZANI v anekdotah
- DOGODKI IN LJUDJE v slikah
- O CIGANIH in proučevalcih njihovega jezika

Naši fantje iz Virovitice
se spominjajo domačih krajev ter toplo pozdravljajo svoje in sovaščane, želeč jim v letu 1961 vso srečo, Volko Vrlinč, Stanislav Plavec, Anton Pavlin, Silvo Bogovič, Stanislav Zore in Edvard Fabjančič.

NEKAJ OKROGLIH

USTREŽLJIVOST

Sredi noči se ljubimca pripravljata na pogov. Pod oknom čaka leste. »Oh, če bi moj mož vedel, kaj midva sedaj nameravamo, bi me gotovo ubil,« — pravi ona.

»Bodi brez skrbi, ljubica! — Lestev mi je tvoj mož sam posodil.«

KORIST ZAKONA

Štirje prijatelji so si obljubili, da se ne bodo nikoli poročili. Vendar so trije kmalu stopili v zakonski jarem, četrti pa šele leto dni kasneje. Ko so se vsi štirje zbrali, v proslavo zadnjega poročenemu, so rekli prvi trije: »Vidiš, kako je dobro v zakonu, pa si se tako opepal! Prvič, kar te vidimo, imaš čisto srajco in vse gumbce prište. To je uspeh tvoje ženitve.«

»Res je,« — je odgovoril zadnji. »Prvo, kar me je žena naučila, je kuhanje, šivanje in pranje.«

AH, TO VREME

Meteorološka postaja je namesto napovedi dala tole poročilo: »Zaradi slabega vremena niso prispeli podatki, ki so potrebni za jutrišnje vremensko napoved.«

NAJVEČJA NEUMNOST

»Se spominjaš tistega plavalca, ki me je obletaval,« — pravi prijateljica prijatelji. »Pomisli, energično je zahteval, naj bom njegova ljubica.«

— Kaj boš le počela s hladilnikom, ko pa zadostuje že en sam pogled, pa vse oledeni okoli tebe!

Bodočnost našega bombaža

Jugoslovanski kmetovalci so v zadnjih letih uspeli, da s pridelki svojih njiv zagotovo prehranijo vsem prebivalcem svoje dežele. Prav tako pa lahko zagotovo tudi njihovo oblačila, kolikor gre za osnovni artikel — bombažno tkanino. Za bombaž imamo vse naravne pogoje, potrebno je le složno sistematično prizadevanje vseh ustreznih čimteljev, zlasti znanstvenikov, da vzgojijo take vrste bombaža, ki bo uspeval na naših tleh.

Za našo tekstilno industrijo je to vprašanje zelo važno, saj je zanjo bombažno vlakno najvažnejša surovina. Svoje sedanje potrebe, 45.000 ton letno, krjše tekstilna industrija pretežno iz uvoza, s tem pa se naša plačilna bilanca obremenjuje vsako leto za 30 milijonov dolarjev.

V letih 1954—1958 so jugoslovanski kmetovalci proizvedli okrog 2000 ton bombažnega vlakna na leto — 5 odstotkov od skupnih potreb domače industrije. Taka majhna proizvodnja pa nikakor ni v skladu z naravnimi pogoji za pridel-

ovanje bombaža. Ti ugodni pogoji niso samo v Makedoniji, ki prideluje največ bombaža, temveč tudi v Srbiji, Bosni in Hercegovini in na Hrvaškem. Z bombažem posejane površine zajemajo komaj okrog 13.000 hektarov, nizek je pa tudi povprečni donos — okrog 500 kg surovega bombaža na hektar.

Zadnja leta pa so na nekaterih združenih posevstvih, kmetijskih gospodarstvih na poskusnih poljih znanstvenih ustanov dosegli neprimerno

večje donose: od 2—3 tisoč kg surovega bombaža na hektar. Te donose so dosegli z osrednjim agrotehnikom in z domačimi sortami, zato sodijo, da bi z modernim agrotehnikom in z visokorodnimi sortami lahko dobili 4—5 tisoč kg surovega bombaža na hektar. Upoštevajoč, da imamo v Jugoslaviji okrog 70.000 hektarov za bombaž ugodnih površin (v Makedoniji 50.000 ha, v Srbiji, Bosni in Hercegovini in Hrvaški po 1000 ha) in če vzamemo povprečni donos 20 metrskih

stotov surovega bombaža na hektar, vidimo, da bi lahko vsako leto dobili okrog 50.000 ton čistega vlakna, kar bi bilo dovolj za naše današnje potrebe.

Da bi pa to uspeli, je nujno potreba poiskati najboljše sorte za posamezna področja. Strokovnjaki sodijo, da je treba najti ustrezno sorto za vsak kraj, le tako bomo dosegli zaželene uspehe. Zato bodo skušali vzgojiti sorte, ki bi v Makedoniji lahko dale 4—5 tisoč kg donosa surovega bombaža na hektar v severnih, manj ugodnih področjih pa 3—4 tisoč kg. Za to bo treba natančno proučiti rastno dobo posameznih sort, srednjo dolžino vlakna, velikost plodu, odpornost rastline proti boleznim in škodljivcem, toplotne pogoje za rast in podobno.

Vzpenjača za spomenik

Slavni kipar Ivan Meštrovič, ki živi v ZDA, je izklesal kip velikega pesnika in nekdanjega vladarja Črne gore Petra Petrovića Njegoša. Spomenik je izklesan iz kamenite stene, težke 30 ton. Iz Amerike v Budvo ga je pripeljala ladja, nato se je s posebno zgrajenim vozilom osem dni vozil do Cetinja. Sedaj ga je treba prenesti na vrh Lovčena, kar pa bi bilo zaradi krhkih in lomljivih apnenčevih sten prenevarno. Zdej bodo v ta namen zgradili vzpenjačo, ki je bodo potem uporabljali tudi za prevoz turistov iz Cetinja na Lovčeno.

Ce so bile težave s prevozom spomenika, je pa bilo lahko s honorarjem. Kipar Meštrovič je tako postavil svojo

zahtevo: »Honorar moram računati, čeprav izredno cenim velikega pesnika Njegoša. Za honorar mi pošljite kepo sira in ovnovo pleče.«

V zabou čez Severno morje

Svojevrsno in nič kaj prijetno potovanje čez Severno morje je imel danski mornar Ridskov. V Kopenhagnu je nekega večera utrujen prišel v pristanišče in se vlegel v velik prazen zaboj, v katerem je bila slama. Ko se je zbudil, je prestrašen spoznal, da je na odprtem morju v trupu neke ladje in da ne more zlezi iz zabitega zaboja. Klicel je in razbijal, toda zaradi bučanja valov in ropota stojalnice ga nihče ni slišal. Šele tik pred angleško obalo ga je po naključju zaslišal neki mornar.

DOMAČI OKROGLI

LETOS PRVIČ

Na Studencu pri Sevnici so letos prvič organizirali sprejeto dedka Mraza, ki so ga spremljali tudi Pavliha, Martin Krpan in druge pravljene osebe. Ena izmed starejših gledalcev sprejeda je takole izrazila svoje začudenje:

»Ježec, ježec, saj je šele novo leto, saj še ni pust ...«

PEKOVSKA

V prodajalni kruha na novo-mestnem Glavnem trgu se posebno ob tržnih dneh tare ljudje. Pa vpraša v ponedeljek opoldne kmečka mamica prodajalko: »Ja, to mi povejte, ali imate domač kruh ali pekovski?« (Štruce, pripravljene kot v domači peki, gredo veliko bolj v promet.)

Bo Laos postal druga Koreja? O tem se sprašujemo te dni, ko beremo poročila o bojih v tej azijski državi

MODRI ŽAREK

Začel se je premikati. Najprej se je izognil debelih ledenih kapljic, ki so mu padale na glavo, mu vrtale v možgane, kalile zavest. Iztegnil je vrat in naslonil glavo na ramo. Tako so kaplje padale na vrat, ga mrtvice. Kadar je prišel paznik, se je Tropinlin zavrnil in kaplje so mu spet kot klavirno točilo po glavi. Naslednji dan je paznik odkril, da si je jetnik našel tak položaj, da mu kaplje ne padajo na glavo. Zaskrbelo so vrata in Tropinlina so priklavili ob zid za roke in noge. Od ledenih kapelj, ki so mu kot ubodi doble teme, je omedlel.

Ko se je zavedel, je bil spet v svetli sobi. Zagledal je Gorčakova, naslonjenega na okno. »No, dragi Tropinlin, si se osvestil?« mu je pokimal Gorčakov. »Zdaj boš gotovo odgovarjal.«

»Podleži!« mu je zabrusil Tropinlin. »Takah odgovorov ne prenesem!« Gorčakov se je naglo zavrnil. »Odpeljite ga!«

Se en dan in noč v celici in Tropinlina so znova odpeljali na zasiljanje. »Boš govoril?« ga je že na pragu vprašal Gorčakov.

»Lopov!« mu je odgovoril Tropinlin. »Dajte mu stol, saj vidite, da se ne počuti dobro. In lisice na roke!« je ukazal Gorčakov.

Tropinlina so pahnili na stol in mu z lisicami stegnili roke. Videč toliko ljudi okrog sebe, je jetnik zbral vso svojo moč, pripravljen na mučenje.

»Gotovo mi bodo zabodli igle za nohte,« si je rekel, spominjajoč se, kako so mučili Ruse Tatarji, nemški križarji, Napoleonovi vojaki ...

Ko so mu na roke pritisnili razbeljeno železo, ni niti zastokal. Le iz ugriznjene ustnice se mu je poredila kri.

»Ali boš govoril!« je zavpil Gorčakov in ga sunil v prsi. Tropinlin je pokimal, si obilnil krvavo ustnico in komaj spregovoril:

»Skloni se!«

Gorčakov se je vesel sklonil k njemu. Tropinlin pa mu je pljunil v lice slino in kri.

Po Tropinlinu so se usuli udarci.

Ko so se mu rane na roki zarašle, so ga poslali v Majdanek.

Veliko taborišče blizu Lublina je bilo podobno običajni kaznilnici. Vrste modrih barak z belimi okni naj bi naredile vtis, da ujetniki udobno živijo. Trate, vodometi, klopi, cvetne gredice ... Celo debeli in tri metre visoki zid s stražarskimi stolpi ni vzbujal strahu. Toda Tropinlin je takoj opazil, da so barake ločene med seboj z dvema žicama med katerima se je kot kača vlekel bakreni kabel in sijal v soncu. Ponoči je bil kabel pokrit z iskricami kot z livjem, ker je skozenj tekel

tok visoke napetosti. Bilo je nemogoče iti iz barake v barako. Celo pri nehotnem dotiku dobeče žice so v taborišču zatulile sirene, iz rogov okrog barak so planili razjarjeni volčjači, iz stražarnice pa so strojnice pokosile vsakega, ki se je približal žici ...

Tropinlina so spravili v sobo v stražarski baraki. Ko so drugi dan pripeljali novo skupino, so ga odgnali na dvorišče. Ze sivo od telesnih in duševnih muk, z okovi na rokah in nogah je stal obdan s pojačano stražo, gizdalinsko oblečen oficir pa mu je nekaj pojasnjeval. Tropinlinov obraz je bil popolnoma miren. Nobena mislica ni izdajala njegovega razburjenja. Kakor da hoče vplivati na tiste, ki so prišli, in jim reči: »Prijatelji, vztrajajte!«

Grušo so na temelju nekih seznamov razdelili na manjše skupine. Ko so prvo odgnali proti zidanim zgradbam v taborišču, so vanjo pahnili tudi Tropinlina.

V hodniku kopalnice so dali vsakemu milo. Pred njimi so odprli težka vrata in ljudi je zagnila sopara in še nekaj, kar jih je omamljalo. Stiskajoč se drug k drugemu so nesrečniki iskali prhe, klopi, kadl, vsem pa so se za njimi zaloputnili težka vrata, nekeje je zaropotal motor in zabnel ventilator. Ljudi je zagnil oblak plina.

Tisti, ki so ostali na dvorišču, so videli, kako so Tropinlina okovanega odgnali k okencu na vratih. Pogledal je v plinsko celico in je od groze sprilsko prizor, ki ga je videl, skušal z okovi podreti oficirja, kar pa mu je s puškinim kopitom preprečil esovec, ki je stal v bližini. Potem se je odmaknil od okenca, vendar so ga spet porinili nazaj in primorali, da gleda.

Tropinlin si je z grozo zapomnil obraze ljudi, ki so ta dan umrli v plinski celici. Zvečer so ga vprašali samo eno:

»Kaj te sanja?«

»Ne vem.«

Sledili so strašni dnevi mučenja. Minevali so tedni, meseci, leta ... Ime zdanjega kraja, kjer je nesrečnik živel, je zvedel šele od ameriških vojakov, ko so zavzeli nemško mesto v zapadni pokrajini Rajha.

Spominjajoč se tega časa, si Tropinlin ni mogel odpušiti da se je bil tako omečal. Ko so ga rešili iz samice, je pozabil na vse in mislil le na srečanje s svojimi, z ženo in s sinom. Od veselja ni poznal, da pazijo nanj, da so mu ribanje omeili. Prevzela ga je zgolj ena misel: »Kmalu bom videl sina! Saša, Sašek, sedaj si star že štirinajst let. Se me še spominjaš? Misliš, da sem umrl toda jaz živim. Živim!« In kmalu te bom videl!

Siv, grob človek, ki mu je iz oči sevalo le sovraštvo, je postal rahločuten kakor otroci.

FOTOGRAFIJA TEDNA

Novoletni »pridelek« v novomeški porodnišnici: od 1. januarja do 12. ure 2. januarja se je letos rodilo 8 otrok, štiri deklice in štiri fantki. Veščimo jim srečno novo leto — in dolgo, srečno življenje!